

**Η ΕΡΓΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΝΕΟΛΑΪΑ ΡΪΧΝΕΙ ΦΩΣ ΣΤΙΣ
ΑΣΥΝΕΪΔΗΤΕΣ ΠΡΟΚΑΤΑΛΉΨΕΙΣ ΚΑΙ ΤΟΝ
ΑΪΟΡΑΤΟ ΡΑΤΣΙΣΜΪ**

**Εργαλειοθήκη LIGHT
Οκτώβριος, 2024**

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

**Η ΕΡΓΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΝΕΟΛΑΪΑ ΡΪΧΝΕΙ ΦΩΣ ΣΤΙΣ
ΑΣΥΝΕΪΔΗΤΕΣ ΠΡΟΚΑΤΑΛΉΨΕΙΣ ΚΑΙ ΤΟΝ
ΑΪΟΡΑΤΟ ΡΑΤΣΙΣΜΪ**

**Εργαλειοθήκη LIGHT
Οκτώβριος, 2024**

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Παραδοτέο
Αρχηγός παραδοτέου
Μήνας παράδοσης
Έκδοση

Εργαλειοθήκη φωτός
Centro per lo Sviluppo Creativo "Danilo Dolci"
Οκτώβριος 2024
2

Πίνακας περιεχομένων

Contents

Πίνακας περιεχομένων	4
1. Εισαγωγή - Το έργο LIGHT	6
2. Για ποιον προορίζεται αυτή η εργαλειοθήκη;	8
2.1 Πώς να χρησιμοποιήσετε την εργαλειοθήκη;.....	9
3. Ασυνείδητες προκαταλήψεις και αόρατος ρατσισμός	12
4. Επισκόπηση των μεθοδολογιών της εργαλειοθήκης	16
4.1 Μη τυπικές ασκήσεις	16
4.1.2 Εισαγωγή στη μεθοδολογία.....	16
4.2 Δραστηριότητες	20
4.2.1 Δημιουργική γραφή	20
4.2.2 Ανάλυση των μέσων ενημέρωσης	22
4.2.3 Ποιος είσαι;	23
4.2.4 Ένα πλαίσιο για προσωπικές ερωτήσεις.....	25
4.2.5 Βιβλιοθήκη φωτογραφιών	27
4.2.6 Συζήτηση για τις κρυφές προκαταλήψεις.....	29
4.2.7 Αόρατοι τοίχοι.....	32
4.2.8 Ποιο είναι το αγαπημένο σας φαγητό;.....	35
4.2.9 Μια κοινή γραμμή εκκίνησης. Τι άλλο;.....	37
4.3. Παιχνίδι ρόλων	40
4.3.1 Εισαγωγή στη μεθοδολογία	40
4.4 Δραστηριότητες	42
4.4.1 Συνέντευξη εργασίας	42
4.4.2 Ποιος λέει ψέματα;	44
4.4.3 Μια δύσκολη συνέντευξη	47
4.4.4. Επιλογή ομάδας	48
4.4.5 Αναποδογυρισμένο σούπερ μάρκετ	53
4.5. Θέατρο των καταπιεσμένων	55
4.5.1 Εισαγωγή στη μεθοδολογία.....	55
4.6 Δραστηριότητες	56

4.6.1 Πολιτιστική οικειοποίηση	57
4.6.2 Πίνακες ομιλίας.....	59
4.6.3 Σύσταση καθηγητή.....	61
4.6.4 Το πάρτι γενεθλίων	63
4.6.5 Χορός.....	66
4.7. Ασκήσεις αφήγησης.....	68
4.7.1 Εισαγωγή στη μεθοδολογία	68
4.8 Δραστηριότητες	70
4.8.1 Διαγενεακή αφήγηση.....	70
4.8.2 Πείτε μας περισσότερα	72
4.8.3 Προσωπική ή μαρτυρική ιστορία ασυνείδητης προκατάληψης.....	74
4.8.4 Αφήγηση ιστοριών σχετικά με την ασυνείδητη προκατάληψη	75
4.8.5 Ο γύρος του κόσμου σε 5 στερεότυπα	77
4.9 Πειράματα εργασίας για τη νεολαία.....	78
4.9.1 Εισαγωγή στη μεθοδολογία	78
4.10 Δραστηριότητες	80
4.10.1 Πείραμα προώθησης της ποικιλομορφίας	80
4.10.2 Τι πιστεύετε;.....	82
4.10.3 Άσκηση αναστοχασμού προσωπικής προκατάληψης	86
4.10.4 Άσκηση αναστοχασμού προσωπικών προκαταλήψεων #2	88
4.10.5 Εκκίνηση έκθεσης εικόνων.....	91
5. Γλωσσάριο	93
6. Αναφορές.....	96
7. Ιστογραφία	100

1. Εισαγωγή - Το έργο LIGHT

Παρά τα βήματα που έχουν γίνει, η προκατάληψη, ο ρατσισμός και οι διακρίσεις εξακολουθούν να αποτελούν κρίσιμο πρόβλημα στις σύγχρονες Ευρωπαϊκές κοινωνίες και οι νέοι θεωρούνται ιδιαίτερα ευάλωτοι. Οι ασυνείδητες προκαταλήψεις προκαλούν μεγάλη ανησυχία ως παράγοντες των διακρίσεων, χρωματίζοντας τις συναισθηματικές και λογικές αντιδράσεις των νέων σε καθημερινές καταστάσεις, επηρεάζοντας τις επιλογές και τις συμπεριφορές τους και δημιουργώντας πρακτικές διακρίσεων και αόρατο ρατσισμό, ανεπαίσθητες και μη εύκολα αναγνωρίσιμες εκδηλώσεις που συνήθως μένουν αναπάντητες και, παρόλο που δεν θεωρούνται επιβλαβείς από τους ίδιους, στην πραγματικότητα είναι και παράγουν αρνητικές επιπτώσεις για τους συνομηλίκους τους (Εκθεση για τα θεμελιώδη δικαιώματα, 2018) Το έργο LIGHT στοχεύει στην αντιμετώπιση αυτών των ζητημάτων στον κόσμο των νέων μέσω της συμμετοχής των νέων και των διαδικασιών εναλλακτικής εκπαίδευσης. Ο στόχος του LIGHT είναι να βελτιώσει τις αντιδράσεις των εργαζομένων στον τομέα της νεολαίας αναφορικά με τις ασυνείδητες προκαταλήψεις και τον αόρατο ρατσισμό, συμβάλλοντας στην καταπολέμησή τους και προωθώντας τη συμμετοχικότητα της ευρωπαϊκής κοινωνίας.

Συγκεκριμένα, το έργο LIGHT στοχεύει στην:

- **Ανάπτυξη** καινοτόμων εργαλείων εργασίας για τη νεολαία ώστε να γίνει ορατό το πρόβλημα της ασυνείδητης προκατάληψης και του αόρατου ρατσισμού.
- **Αύξηση** της ικανότητας των εργαζομένων στον τομέα της νεολαίας να εργάζονται αποτελεσματικά με τους νέους και να οργανώνουν ποιοτικές, στοχευμένες, ελκυστικές και συμπεριληπτικές δραστηριότητες για τους νέους σχετικά με το θέμα.
- **Πρωώθηση** της ενημέρωσης σχετικά με τις προκαταλήψεις τόσο μεταξύ των εργαζομένων στον τομέα της νεολαίας όσο και μεταξύ των νέων και αύξηση της ικανότητάς τους να αναγνωρίζουν και να αμφισβητούν τις δικές τους προκαταλήψεις.
- **Ευαισθητοποίηση** των νέων σχετικά με τον αόρατο ρατσισμό και τις ασυνείδητες προκαταλήψεις και αύξηση της ικανότητάς τους να αντιδρούν αποτελεσματικά σε αυτές.
- **Πρωώθηση** των συνδικαλιστικών αξιών & εξοικείωση των νέων με αμερόληπτες και μη ρατσιστικές συμπεριφορές.

Για την επίτευξη αυτών των στόχων, το έργο LIGHT διαρθρώνεται σε διάφορες δραστηριότητες:

- Ανάπτυξη ενός δημιουργικού εργαστηρίου για τη συμμετοχή εργαζομένων στον τομέα της νεολαίας, νέων και εμπειρογνομόνων στον τομέα των διακρίσεων, των προκαταλήψεων και του ρατσισμού και εμπειρογνομόνων μη τυπικής μάθησης σε συζητήσεις γύρω από το θέμα και τις επιλεγμένες μη τυπικές μεθοδολογίες.
- Σχεδιασμός ενός συνόλου τεστ αυτογνωσίας για την προώθηση της ενημέρωσης των νέων και των εργαζομένων στον τομέα της νεολαίας σε θέματα προκατάληψης και για την υποστήριξή τους ώστε να καταστήσουν σαφές ό,τι είναι ασαφές πριν από την ανάληψη δράσης.
- Ανάπτυξη ενός ελκυστικού και καινοτόμου θεματικού ψηφιακού εργαλείου για την ευαισθητοποίηση και εξοικείωση των νέων και του κοινού με την ασυνείδητη προκατάληψη, τον άορατο ρατσισμό, τις αμερόληπτες και μη ρατσιστικές συμπεριφορές.
- Δημιουργία μιας εργαλειοθήκης για τους εργαζόμενους στον τομέα της νεολαίας με μοναδικά και πρωτότυπα εργαλεία για να καταστήσουν καινοτόμα την εργασίας στον τομέα της νεολαίας στο πεδίο.
- Ομάδες εστίασης με νέους, εμπειρογνώμονες στον τομέα, ερευνητές, εργαζόμενους στον τομέα της νεολαίας και ψυχολόγους για την ανάπτυξη τεστ αυτογνωσίας και περιεχομένου του έργου.

Το LIGHT είναι ένα έργο που συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus+ Βασική Δράση 2 - Νεολαία και αναπτύσσεται μέσω της κοινής προσπάθειας μιας σύμπραξης που αποτελείται από πέντε οργανισμούς από πέντε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η σύμπραξη αποτελείται από:

- ❖ LICRA - Ligue Internationale Contre le Racisme et l'Antisémitisme, Γαλλία
- ❖ [KMOP - Κόμβος Εκπαίδευσης και Καινοτομίας](#), Ελλάδα
- ❖ [Centro per lo Sviluppo Creativo "Danilo Dolci"](#), Ιταλία
- ❖ CWEP - Stowarzyszenie Centrum Wspierania Edukacji i Przedsiębiorczości, Πολωνία
- ❖ [Stichting Radio La Benevolencija/Humanitarian Tools Foundation](#), Κάτω Χώρες

Για περισσότερες πληροφορίες επισκεφθείτε τον ιστότοπο του έργου: <https://www.light-project.eu/>

2. Για ποιον προορίζεται αυτή η εργαλειοθήκη;

Αυτή η εργαλειοθήκη σχεδιάστηκε με στόχο να παρέχει στους εργαζόμενους στον τομέα της νεολαίας ένα πρακτικό και αποτελεσματικό εργαλείο για την αντιμετώπιση του αόρατου ρατσισμού και των ασυνείδητων προκαταλήψεων μεταξύ των νέων. Οι εργαζόμενοι στον τομέα της νεολαίας είναι επαγγελματίες που εργάζονται στενά με τους νέους σε διάφορα εκπαιδευτικά και κοινωνικά πλαίσια, διαδραματίζοντας κρίσιμο ρόλο στη διαμόρφωση των νέων γενεών προωθώντας αξίες ένταξης, σεβασμού και ισότητας. Δραστηριοποιούνται σε σχολεία, κέντρα νεολαίας, μη κυβερνητικές οργανώσεις και προγράμματα κοινωφελούς εργασίας για να υποστηρίξουν την προσωπική, κοινωνική και εκπαιδευτική ανάπτυξη των νέων, εξοπλίζοντάς τους με τις δεξιότητες και τις γνώσεις που χρειάζονται για να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις της ζωής. Επιπλέον, οι εργαζόμενοι στον τομέα της νεολαίας μπορούν να διαδραματίσουν καθοριστικό ρόλο στην αντιμετώπιση του αόρατου ρατσισμού και των ασυνείδητων προκαταλήψεων. Η εγγύτητά τους με τους νέους τους φέρνει σε προνομιακή θέση για να εντοπίζουν και να αντιμετωπίζουν άμεσα τις συμπεριφορές και τις στάσεις που προκαλούν διακρίσεις. Ως πρότυπα για τους νέους, μπορούν να επηρεάσουν θετικά τις απόψεις και τις στάσεις τους, προωθώντας αξίες ανοιχτότητας και ενσωμάτωσης. Με την κατάρτιση και την εμπειρία τους, οι εργαζόμενοι στον τομέα της νεολαίας διαθέτουν επίσης τις παιδαγωγικές δεξιότητες που απαιτούνται για τη διευκόλυνση σύνθετων και ευαίσθητων συζητήσεων, όπως αυτές για τον αόρατο ρατσισμό και τις ασυνείδητες προκαταλήψεις (Council of Europe Youth Work Portfolio, 2015).

Αυτή η εργαλειοθήκη προορίζεται να αποτελέσει πρόσθετο βοήθημα για ένα ευρύ φάσμα εργαζομένων στον τομέα της νεολαίας, συμπεριλαμβανομένων των εκπαιδευτικών σε σχολεία, των διαμεσολαβητών κέντρων νεολαίας, των εργαζομένων σε ΜΚΟ, των διαχειριστών προγραμμάτων κοινωφελούς εργασίας, των συμβούλων και των ψυχολόγων νέων. Οι εκπαιδευτικοί στα σχολεία, συμπεριλαμβανομένων των δασκάλων και των σχολικών συμβούλων, μπορούν επίσης να χρησιμοποιήσουν αυτή την εργαλειοθήκη για να ενσωματώσουν μαθήματα σχετικά με τον αόρατο ρατσισμό και τις ασυνείδητες προκαταλήψεις στα υπάρχοντα προγράμματα σπουδών. Οι προτεινόμενες δραστηριότητες

μπορούν να προσαρμοστούν σε διάφορα γνωστικά αντικείμενα και εκπαιδευτικά επίπεδα, καθιστώντας το θέμα προσιτό σε όλους τους μαθητές. Οι διαμεσολαβητές που εργάζονται σε κέντρα νεολαίας μπορούν να χρησιμοποιήσουν αυτή την εργαλειοθήκη για να οργανώσουν εργαστήρια, ομάδες συζήτησης και ψυχαγωγικές δραστηριότητες που εμπλέκουν τους νέους σε αυτά τα θέματα με διαδραστικό και ελκυστικό τρόπο.

2.1 Πώς να χρησιμοποιήσετε την εργαλειοθήκη;

Η εργαλειοθήκη είναι σχεδιασμένη ώστε να είναι ευέλικτη και προσαρμόσιμη, επιτρέποντας στους εργαζόμενους στον τομέα της νεολαίας να προσαρμόζουν τις δραστηριότητες στις συγκεκριμένες ανάγκες της ομάδας τους. Περιλαμβάνει μια ποικιλία δραστηριοτήτων που βασίζονται σε διαφορετικές μεθοδολογίες, όπως η *μη τυπική εκπαίδευση*, το *Θέατρο των Καταπιεσμένων*, η *αφήγηση ιστοριών* και άλλες. Πριν αρχίσουν να χρησιμοποιούν τις δραστηριότητες της εργαλειοθήκης, είναι σημαντικό οι εργαζόμενοι στον τομέα της νεολαίας να προετοιμαστούν κατάλληλα.

Πρώτον, είναι ζωτικής σημασίας η **κατανόηση της ομάδας-στόχου και των αναγκών** της: η αποτελεσματικότητα της εργαλειοθήκης εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την κατανόηση της ομάδας-στόχου και την προσαρμογή των δραστηριοτήτων στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, τις εμπειρίες και τις ανάγκες των συμμετεχόντων. Κάθε ομάδα νέων είναι μοναδική, με διαφορετικό υπόβαθρο, ενδιαφέροντα, μαθησιακές επιθυμίες και προκλήσεις. Οι εργαζόμενοι στον τομέα της νεολαίας πρέπει να λαμβάνουν υπόψη παράγοντες όπως η ηλικία, το πολιτισμικό υπόβαθρο, οι κοινωνικοοικονομικές συνθήκες και η συναισθηματική ετοιμότητα των συμμετεχόντων. Αυτή η κατανόηση θα βοηθήσει τους διαμεσολαβητές να σχεδιάσουν συνεδρίες που είναι σχετικές, ενσυναισθητικές και ελκυστικές, διασφαλίζοντας ότι το περιεχόμενο θα απευθύνεται άμεσα στις βιωμένες εμπειρίες και προοπτικές των συμμετεχόντων. Στη συνέχεια, θα χρειαστεί να **προσαρμοστούν οι δραστηριότητες στο συγκεκριμένο πλαίσιο**. Κατά την προσαρμογή των δραστηριοτήτων σε ένα συγκεκριμένο πλαίσιο, είναι σημαντικό να ληφθούν υπόψη διάφορες πτυχές, όπως τα τοπικά πολιτιστικά πρότυπα, η δυναμική της ομάδας και το φυσικό περιβάλλον στο οποίο θα πραγματοποιηθούν οι δραστηριότητες. Οι εργαζόμενοι στον τομέα της νεολαίας πρέπει να προσέχουν τις μοναδικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι συμμετέχοντες και να προσαρμόζουν το περιεχόμενο, όντας έτσι

ανοιχτοί σε αυτά τα πλαίσια. Για παράδειγμα, κατά την προσαρμογή των δραστηριοτήτων, οι διαμεσολαβητές θα πρέπει να εξετάζουν κατά πόσο ορισμένα θέματα μπορεί να είναι δύσκολα ή συναισθηματικά δύσκολα για τους συμμετέχοντες, ιδίως όταν συζητούνται θέματα όπως ο αόρατος ρατσισμός και η ασυνείδητη προκατάληψη. Επίσης, είναι ζωτικής σημασίας να **είναι ευέλικτοι όσον αφορά το χρονοδιάγραμμα και το ρυθμό**, καθώς ορισμένες ομάδες μπορεί να χρειάζονται περισσότερο χρόνο για να επεξεργαστούν και να συζητήσουν ευαίσθητα θέματα. Η προσαρμογή της γλώσσας ώστε να γίνει πιο κατανοητή και τα σχετικά πολιτισμικά παραδείγματα μπορούν να βελτιώσουν την κατανόηση και τη συμμετοχή. Οι εργαζόμενοι σε θέματα νεολαίας θα πρέπει επίσης να εργαστούν για το πλαίσιο, **δημιουργώντας ένα ασφαλές και συμπεριληπτικό μαθησιακό περιβάλλον**, όπου οι συμμετέχοντες θα αισθάνονται ελεύθεροι να εκφράσουν τις σκέψεις τους και να μοιραστούν τις εμπειρίες τους χωρίς το φόβο της κρίσης ή των αντιποίνων. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να καθιερωθούν εξαρχής σαφείς συμφωνίες, όπως ο αμοιβαίος σεβασμός, η ενεργητική ακρόαση και η εμπιστευτικότητα, οι οποίες μπορούν να συμβάλουν στη δημιουργία ενός χώρου εμπιστοσύνης και ανοιχτότητας. Οι διαμεσολαβητές πρέπει επίσης να είναι προσεκτικοί στη δυναμική της ομάδας και να διασφαλίζουν ότι ακούγεται κάθε φωνή, ιδίως εκείνες που είναι πιο ήσυχες ή με λιγότερη αυτοπεποίθηση. Η ενθάρρυνση της ενσυναίσθησης μεταξύ των συμμετεχόντων και η υπενθύμισή τους να προσεγγίζουν τις απόψεις των άλλων με περιέργεια και όχι με κριτική διάθεση μπορεί να βοηθήσει στη διατήρηση μιας θετικής και υποστηρικτικής ατμόσφαιρας. **Ο καθορισμός σαφών στόχων** είναι επίσης κρίσιμος. Για να μεγιστοποιήσουν την αποτελεσματικότητα της εργαλειοθήκης, οι εργαζόμενοι σε θέματα νεολαίας πρέπει να θέτουν σαφείς και εφικτούς στόχους για κάθε συνεδρία. Οι στόχοι αυτοί θα πρέπει να ευθυγραμμίζονται με τους γενικούς στόχους του προγράμματος, οι οποίοι μπορεί να είναι η ευαισθητοποίηση σχετικά με τις διακρίσεις, η προώθηση της ενσυναίσθησης ή η ανάπτυξη της κριτικής σκέψης. Οι σαφείς στόχοι παρέχουν κατεύθυνση και σκοπό, βοηθώντας τόσο τους διαμεσολαβητές όσο και τους συμμετέχοντες να κατανοήσουν τι είναι επιθυμητό στο τέλος κάθε δραστηριότητας. Οι στόχοι πρέπει να είναι συγκεκριμένοι, μετρήσιμοι και κατάλληλοι για τις ικανότητες και το επίπεδο ωριμότητας της ομάδας. Ο εκ των προτέρων καθορισμός αυτών των στόχων βοηθά επίσης στον σχεδιασμό αποτελεσματικών δραστηριοτήτων και επιτρέπει στους συντονιστές να αξιολογούν κατά πόσον οι στόχοι έχουν επιτευχθεί, τροποποιώντας ενδεχομένως

μελλοντικές συνεδρίες ώστε να ανταποκρίνονται καλύτερα στις εξελισσόμενες ανάγκες της ομάδας. Ο βιωματικός χαρακτήρας πολλών δραστηριοτήτων ενθαρρύνει τους συμμετέχοντες να εξερευνήσουν πραγματικές καταστάσεις σε ένα υποστηρικτικό περιβάλλον, βοηθώντας τους να αναπτύξουν ενσυναίσθηση και κατανόηση απέναντι στις εμπειρίες των άλλων σχετικά με τις διακρίσεις και τις προκαταλήψεις. Για το λόγο αυτό, είναι σημαντικό **να προγραμματίζονται οι συνεδρίες εκ των προτέρων** για να εξοικειωθούν με το περιεχόμενο των δραστηριοτήτων και τα βήματα που απαιτούνται. Θα πρέπει επίσης να συγκεντρώσουν και να προετοιμάσουν εκ των προτέρων όλα τα απαραίτητα υλικά, ώστε οι συνεδρίες να μπορούν να διεξαχθούν χωρίς διακοπή. Ο σχεδιασμός περιλαμβάνει επίσης τον καθορισμό κατάλληλου χρονοδιαγράμματος για τις δραστηριότητες, διασφαλίζοντας ότι υπάρχει αρκετός χρόνος για διεξοδική συζήτηση και προβληματισμό, αλλά και λαμβάνοντας υπόψη το επίπεδο προσοχής της ομάδας. Η ευελιξία είναι το κλειδί, καθώς ορισμένες δραστηριότητες μπορεί να διαρκέσουν περισσότερο ανάλογα με τη συμμετοχή της ομάδας και το συναισθηματικό βάθος του θέματος. Τέλος, συνιστάται **η χρήση ποικίλων μεθοδολογιών**, από τη μη τυπική εκπαίδευση έως τις βιωματικές δραστηριότητες και τις δημιουργικές τεχνικές, οι οποίες μπορούν να κάνουν τη μάθηση πιο ελκυστική και αποτελεσματική. Αυτή η πολυτροπική προσέγγιση επιτρέπει την προσέγγιση του θέματος από πολλαπλές οπτικές γωνίες, προωθώντας μια βαθύτερη και πιο διαφοροποιημένη κατανόηση. Αξιοποιώντας τις διάφορες μεθοδολογίες που προσφέρονται, οι διαμεσολαβητές μπορούν να προωθήσουν θετικές και διαρκείς αλλαγές στις ζωές των νέων, συμβάλλοντας στην οικοδόμηση μιας πιο δίκαιης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνίας (SALTO YOUTH, 2016).

3. Ασυνείδητες προκαταλήψεις και αόρατος ρατσισμός

Πριν από την παρουσίαση των μεθοδολογιών και των δραστηριοτήτων της εργαλειοθήκης, είναι απαραίτητη μια σύντομη εισαγωγή στα θέματα που εξετάζονται: ασυνείδητες προκαταλήψεις και αόρατος ρατσισμός. Οι ασυνείδητες προκαταλήψεις είναι γνωστικές προκαταλήψεις, νοητικές συντομεύσεις που δημιουργούν πεποιθήσεις που μας επιτρέπουν να λαμβάνουμε γρήγορες αποφάσεις. Τις περισσότερες φορές, πρόκειται για σφάλματα κρίσης που επηρεάζουν τις καθημερινές αποφάσεις και συμπεριφορές καθώς και τις διαδικασίες σκέψης (D. Kahneman, 2017). Η προέλευση των γνωστικών προκαταλήψεων ανάγεται στην έρευνα του ψυχολόγου Daniel Kahneman, για την οποία του απονεμήθηκε το βραβείο Νόμπελ Οικονομικών το 2002. Όλοι έχουν προκαταλήψεις, συνειδητά ή ασυνείδητα, και όλοι έχουν γνώμες υπέρ ή κατά κάποιου πράγματος, κάποιου ατόμου ή μιας ομάδας σε σύγκριση με κάποια άλλη. Αυτές οι προκατειλημμένες απόψεις συχνά δεν βασίζονται σε λογική ή πραγματική εμπειρία. Η γνωστική προκατάληψη βασίζεται σε ένα συστηματικό μοτίβο απόκλισης από τον κανόνα ή τον ορθολογισμό στην κρίση, όπου οι απόψεις για άλλους ανθρώπους και καταστάσεις μπορούν να διαμορφωθούν παράλογα (D. Kahneman, 2017). Τα άτομα, στην πραγματικότητα, δημιουργούν την "υποκειμενική κοινωνική τους πραγματικότητα" από την αντίληψή τους. Η ασυνείδητη ή σιωπηρή προκατάληψη αναφέρεται σε προκαταλήψεις στην κρίση ή τη συμπεριφορά που προκύπτουν από λεπτές γνωστικές διεργασίες τις οποίες δεν γνωρίζουμε και οι οποίες συμβαίνουν έξω από τις φυσιολογικές διαδικασίες σκέψης μας. Συμβαίνει αυτόματα και προκαλείται από τον εγκέφαλο που προβαίνει σε γρήγορες κρίσεις και αξιολογήσεις ανθρώπων και καταστάσεων επηρεαζόμενος από το προσωπικό υπόβαθρο, τις εμπειρίες, τις αναμνήσεις και το πολιτισμικό περιβάλλον. Οι κοινωνικές κρίσεις, ιδίως εκείνες που καθοδηγούν τις πρώτες εντυπώσεις, συχνά διαμεσολαβούνται από ασυνείδητες διεργασίες. Οι προκαταλήψεις προκαλούνται ως απάντηση σε φόβους και έχουν βιολογικά κίνητρα: για τους πρώτους ανθρώπους, οι μηχανισμοί αυτοί ήταν χρήσιμοι για την ασφάλεια και την επιβίωση της ομάδας τους. Τα γνωστικά στερεότυπα βοηθούν στην αντίληψη του περιβάλλοντος γρήγορα και αποτελεσματικά και επηρεάζουν ασυνείδητα την κρίση με τις πληροφορίες που λείπουν να συμπληρώνονται από την ασυνείδητη νόηση για

να καθοδηγούν τη συμπεριφορά κατά τη διάρκεια των κοινωνικών αλληλεπιδράσεων και της λήψης αποφάσεων. Θεωρητικά, αυτό επιτρέπει την απλοποίηση πολύπλοκων περιβαλλόντων για την πρόβλεψη και την αντίδραση σε μελλοντικά γεγονότα, ακόμη και με ελλιπείς πληροφορίες. Με την πάροδο του χρόνου, τα άτομα τείνουν να εντείνουν την αντίληψή τους ότι τα μέλη μιας συγκεκριμένης κατηγορίας είναι πιο ομοιογενή από ό,τι είναι στην πραγματικότητα. Κατά συνέπεια, τα προσωπικά χαρακτηριστικά -η εθνικότητα, το φύλο κ.λπ.- χρησιμοποιούνται ως δείκτες για την προσωπικότητα, τις συμπεριφορές και άλλα χαρακτηριστικά. Αυτό επιδεινώνεται από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και τα πολιτισμικά στερεότυπα που παρουσιάζονται από φίλους, οικογένεια, συναδέλφους, ειδήσεις και μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Οι άνθρωποι μαθαίνουν να χρησιμοποιούν διαδικασίες ρουτίνας για την κοινωνική κρίση και μπορούν να σχηματίζουν εντυπώσεις για τους ανθρώπους χωρίς καμία συνειδητή επίγνωση. Η ασυνείδητη προκατάληψη μπορεί να είναι επιβλαβής χωρίς να λαμβάνονται υπόψη αντικειμενικά και γνωστά γεγονότα. Υπολογίζεται ότι ο ανθρώπινος εγκέφαλος μπορεί να επεξεργαστεί 11 εκατομμύρια bits πληροφοριών κάθε δευτερόλεπτο (C. Crestini, UniVe, 2023). Δεδομένου ότι οι σιωπηρές συσχετίσεις βρίσκονται εκτός της συνειδητής μας επίγνωσης, δεν ευθυγραμμίζονται απαραίτητα με τις ρητές πεποιθήσεις ή τις δηλωμένες προθέσεις μας και δεν αντιστοιχούν σε αυτές. Τα καλοπροαίρετα άτομα μπορεί να ενεργούν ασυνείδητα με βάση τις προκαταλήψεις τους, παράγοντας ακούσια αρνητικά αποτελέσματα και συνέπειες στις αποφάσεις χωρίς να έχουν επίγνωση της ύπαρξης αυτών των προκαταλήψεων. Οι ασυνείδητες προκαταλήψεις μπορεί να σχετίζονται με την ηλικία, τη φυλή, την εθνικότητα, το φύλο, την απασχόληση, την επιλογή και την προαγωγή, την υγειονομική περίθαλψη, τη θρησκεία, την αναπηρία, την εθνικότητα, την κοινωνικοοικονομική κατάσταση, το δίκαιο και τη δικαιοσύνη, την εκπαίδευση κ.λπ. Γίνεται μια συνήθεια της οποίας οι άνθρωποι δεν έχουν πραγματική επίγνωση. Μέσω της αυτοκριτικής και της προσωπικής επίγνωσης, οι άνθρωποι μπορούν να αποκτήσουν συνείδηση των προκαταλήψεών τους. Εδώ και δεκαετίες, οι ασυνείδητες προκαταλήψεις έχουν μελετηθεί και δοκιμαστεί σχεδόν σε κάθε επάγγελμα και προσωπικό πλαίσιο, καθώς και οι εκδηλώσεις και οι επιπτώσεις των στάσεων απέναντι στον άορατο ρατσισμό. Ο άορατος ρατσισμός είναι μια μορφή φυλετικών διακρίσεων που δεν εκδηλώνεται μέσω κραυγαλέων πράξεων ή ρητών δηλώσεων μίσους, αλλά μάλλον μέσω ανεπαίσθητων συμπεριφορών, σιωπηρών στάσεων

και κοινωνικών κανόνων που διαιωνίζουν τις φυλετικές ανισότητες με κρυφούς τρόπους (CONSTELLATIONS, 2020). Αυτός ο τύπος ρατσισμού εκδηλώνεται με μικροεπιθέσεις, διφορούμενα σχόλια ή ασυνείδητες στάσεις που, ενώ δεν είναι φανερά εχθρικές, μεταφέρουν προκατάληψη και διακρίσεις. Συχνά εσωτερικεύεται τόσο από εκείνους που τον βιώνουν όσο και από εκείνους που τον διαιωνίζουν, γεγονός που καθιστά δύσκολο τον εντοπισμό και την αντιμετώπισή του. Για παράδειγμα, στον εργασιακό χώρο, ο αόρατος ρατσισμός μπορεί να αναδυθεί όταν τα έγχρωμα άτομα αποκλείονται συστηματικά από ευκαιρίες προαγωγής ή επαγγελματικής εξέλιξης χωρίς προφανή αιτιολόγηση (CONSTELLATIONS, 2020). Μια μελέτη των Gaertner και Dovidio (1986) εισήγαγε την έννοια του "αποτρεπτικού ρατσισμού", περιγράφοντας πώς πολλοί άνθρωποι που πρεσβεύουν εξισωτικά ιδεώδη μπορεί να εξακολουθούν να έχουν σιωπηρές προκαταλήψεις που επηρεάζουν διακριτικά και συχνά ασυνείδητα τις αποφάσεις και τις συμπεριφορές τους. Ένας διευθυντής μπορεί, για παράδειγμα, να δικαιολογήσει τη μη προαγωγή ενός έγχρωμου υπαλλήλου επικαλούμενος ασαφείς λόγους όπως "έλλειψη καταλληλότητας" ή "μη καλή πολιτισμική προσαρμογή", συγκαλύπτοντας έτσι τη φυλετική προκατάληψη. Στο εκπαιδευτικό σύστημα, ο αόρατος ρατσισμός μπορεί να εκδηλωθεί μέσω χαμηλότερων προσδοκιών για τους μαθητές που προέρχονται από εθνικές μειονότητες. Ένα άλλο παράδειγμα είναι ο οικιστικός διαχωρισμός, ο οποίος, αν και δεν επιβάλλεται πάντα ρητά, εξακολουθεί να υφίσταται μέσω πρακτικών όπως η "κόκκινη γραμμή" και οι αποφάσεις πολεοδομικού σχεδιασμού που ευνοούν ορισμένες κοινότητες εις βάρος άλλων. Οι πρακτικές αυτές, που συχνά δικαιολογούνται με οικονομικά επιχειρήματα ή επιχειρήματα ασφαλείας, διαιωνίζουν τις φυλετικές ανισότητες και εμποδίζουν την ισότιμη πρόσβαση σε πόρους όπως η ποιοτική εκπαίδευση, η υγειονομική περίθαλψη και η απασχόληση. Οι Augoustinos και Every (2007a) συζητούν πώς, μετά το κίνημα για τα πολιτικά δικαιώματα στις Ηνωμένες Πολιτείες, υπήρξε μια μετατόπιση των δημόσιων κανόνων σχετικά με τη φυλετική έκφραση, καθιστώντας την δημόσια απαράδεκτη. Αυτό έχει οδηγήσει σε μια πιο λεπτή μορφή ρατσισμού, όπου οι προκαταλήψεις εκφράζονται έμμεσα ή μέσω διφορούμενων συμπεριφορών. Οι κοινωνικοί ψυχολόγοι από την οπτική της κοινωνικής νόησης σημειώνουν ότι η σύνδεση της προκατάληψης με τον παραλογισμό έχει οδηγήσει στην καταστολή των ρητών προκαταλήψεων (Dovidio et al., 2017). Επομένως, ενώ ο ρατσισμός και η προκατάληψη συνήθως εξηγούνται και εννοιολογούνται με διαφορετικούς

τρόπους, οι εν λόγω μελετητές συγκλίνουν στο σημείο ότι η προκατάληψη αποφεύγεται σε δημόσια πλαίσια, καθιστώντας τον άορατο ρατσισμό πιο δύσκολο να αντιμετωπιστεί και να καταπολεμηθεί.

4. Επισκόπηση των μεθοδολογιών της εργαλειοθήκης

4.1 Μη τυπικές ασκήσεις

4.1.2 Εισαγωγή στη μεθοδολογία

Η συζήτηση σχετικά με την εκπαίδευση και τις εναλλακτικές μεθόδους έναντι της παραδοσιακής μάθησης διεξάγεται εδώ και αρκετές δεκαετίες και εμπνέεται από τις συνεισφορές μεγάλων παγκόσμιων οργανισμών. Στα μέσα και τέλη της δεκαετίας του 1990, ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ), μαζί με εμπειρογνώμονες σε θέματα εκπαίδευσης, προσδιόρισε 3 τύπους μάθησης που παρέχουν μια διαδικασία δια βίου μάθησης: *Τυπική, μη τυπική και άτυπη εκπαίδευση*. Σύμφωνα με το γλωσσάριο του Ευρωπαϊκού Κέντρου Γνώσης για την Πολιτική Νεολαίας, μπορούμε να ορίσουμε **τη μη τυπική εκπαίδευση** ως "σκόπιμη αλλά εθελοντική μάθηση που λαμβάνει χώρα σε ένα ευρύ φάσμα περιβαλλόντων και καταστάσεων για τα οποία η διδασκαλία/κατάρτιση και η μάθηση δεν είναι απαραίτητα η μοναδική ή κύρια δραστηριότητά τους. Αυτά τα περιβάλλοντα και οι καταστάσεις μπορεί να είναι διαλείποντα ή παροδικά, και οι δραστηριότητες ή τα μαθήματα που λαμβάνουν χώρα μπορεί να στελεχώνονται από επαγγελματίες διευκολυντές μάθησης (όπως εκπαιδευτές νέων) ή από εθελοντές (όπως ηγέτες νέων). Οι δραστηριότητες και τα μαθήματα σχεδιάζονται αλλά σπάνια δομούνται από συμβατικούς ρυθμούς ή θέματα του προγράμματος σπουδών. Απευθύνονται συνήθως σε συγκεκριμένες ομάδες-στόχους, αλλά σπάνια τεκμηριώνουν ή αξιολογούν τα μαθησιακά αποτελέσματα ή τα επιτεύγματα με συμβατικά ορατούς τρόπους". Πρακτικά, η μη τυπική εκπαίδευση είναι μια οργανωμένη εκπαιδευτική δραστηριότητα που λαμβάνει χώρα εκτός του επίσημου εκπαιδευτικού συστήματος. Αυτός ο τύπος προσέγγισης μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε ένα ευρύ φάσμα πλαισίων, όπως η εταιρική κατάρτιση, η προσωπική ανάπτυξη, η προπόνηση και η παροχή συμβουλών, η δημιουργία ομάδων και πολλά άλλα. Η φύση των ασκήσεων στο πλαίσιο της μη τυπικής εκπαίδευσης είναι ευέλικτη και προσαρμόζεται σε μια ποικιλία μαθησιακών σκοπών και πλαισίων. Οι μη τυπικές ασκήσεις αναφέρονται σε πρακτικές, διαδραστικές, άτυπες δραστηριότητες που χρησιμοποιούνται για προσωπική ή επαγγελματική μάθηση και ανάπτυξη. Οι ασκήσεις αυτές χρησιμοποιούνται συχνά για να ενθαρρύνουν τη βιωματική μάθηση και την απόκτηση πρακτικών δεξιοτήτων. Μπορούν να λάβουν πολλές μορφές, όπως παιχνίδια ρόλων,

ομαδικές δραστηριότητες, καθοδηγούμενες συζητήσεις, ασκήσεις επίλυσης προβλημάτων, καλλιτεχνικές δραστηριότητες, προσομοιώσεις και άλλα. Είναι σχεδιασμένες έτσι ώστε να επιτρέπουν στους συμμετέχοντες να πειραματιστούν, να προβληματιστούν και να μάθουν μέσω της δράσης και της άμεσης εμπειρίας (Smith, M. K., 2001). Υπάρχει ένα ευρύ φάσμα τύπων μη τυπικών ασκήσεων, αλλά όλες έχουν κοινά χαρακτηριστικά, (Roy A. T. M. et al., 2020), όπως

Εμπειρική: Αντί να βασίζονται αποκλειστικά σε θεωρητικές διαλέξεις ή αναγνώσεις, οι μη τυπικές ασκήσεις εμπλέκουν ενεργά τους συμμετέχοντες σε πρακτικές εμπειρίες που προάγουν την κατανόηση και τη μάθηση.

Αρμονία στις διαστάσεις της μάθησης: Αρμονική συνύπαρξη μεταξύ των γνωστικών, συναισθηματικών και πραγματιστικών διαστάσεων της μάθησης.

Προσαρμοστικότητα: Μπορούν να τροποποιηθούν ώστε να ταιριάζουν σε ομάδες διαφορετικού μεγέθους, επιπέδου δεξιοτήτων και τομέων ενδιαφέροντος.

Κοινωνική αλληλεπίδραση: Ενισχύουν τη συνεργασία, την επικοινωνία και την ανάπτυξη διαπροσωπικών σχέσεων.

Διέγερση της δημιουργικότητας: Ενθαρρύνουν τη δημιουργικότητα και τη φαντασία μέσω καλλιτεχνικών δραστηριοτήτων και διαφορετικών μορφών έκφρασης, επιτρέποντας στους συμμετέχοντες να εξερευνήσουν νέες ιδέες και προοπτικές.

Αναστοχασμός και κριτική μάθηση: Οι συμμετέχοντες μπορούν να αναλύσουν τις δικές τους εμπειρίες, να εντοπίσουν τα δυνατά και αδύνατα σημεία και να αντλήσουν διδάγματα για το μέλλον.

Πρακτική εφαρμοσιμότητα και συνάφεια με την πραγματική ζωή: βοηθώντας τους συμμετέχοντες να αναπτύξουν πρακτικές δεξιότητες και ικανότητες που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε διάφορα προσωπικά και επαγγελματικά πλαίσια.

Δομημένα μονοπάτια: Σαφείς στόχοι, προ-οργανωμένες, δομημένες και κατευθυνόμενες διαδικασίες.

Διασυνδεδεμένες κοινότητες μάθησης: Αλληλεγγύη με επίκεντρο τη συνεργασία και ισορροπημένη δυναμική διδασκαλίας/μάθησης.

Δέσμευση με γνώμονα τους συμμετέχοντες: Οι μη τυπικές ασκήσεις είναι ελκυστικές και μαθητοκεντρικές, με γνώμονα τις ανάγκες, την περιέργεια και τις απόψεις των συμμετεχόντων.

Ανοιχτές Πόρτες: Εθελοντική και (κατά προτίμηση) απεριόριστη προσβασιμότητα.

Δημοκρατικές αξίες: Προτεραιότητα στη μετάδοση και εφαρμογή δημοκρατικών αξιών και δεξιοτήτων ζωής.

Εδώ, μερικά παραδείγματα τύπων μη τυπικών ασκήσεων:

Παιδαγωγικά παιχνίδια: Παιδαγωγικά παιχνίδια: Τα παιδαγωγικά παιχνίδια είναι εκπαιδευτικά εργαλεία σχεδιασμένα για να μεταδίδουν γνώσεις, να αναπτύσσουν δεξιότητες και να προωθούν τη μάθηση μέσω παιγνιώδους εμπειρίας. Τα παιχνίδια αυτά μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε διάφορα εκπαιδευτικά περιβάλλοντα, συμπεριλαμβανομένων των σχολείων, των επιχειρήσεων και των κοινοτήτων. Στόχος των παιδαγωγικών παιχνιδιών είναι να εμπλέξουν ενεργά τους συμμετέχοντες στη μάθηση, να προωθήσουν την επίλυση προβλημάτων, να βελτιώσουν τις δεξιότητες συνεργασίας και να ενθαρρύνουν τη δημιουργικότητα (Barseghian T., 2011).

Ασκήσεις καταιγισμού ιδεών: Ο καταιγισμός ιδεών είναι μια δημιουργική διαδικασία που χρησιμοποιείται για τη δημιουργία μεγάλου αριθμού ιδεών ή λύσεων για ένα δεδομένο θέμα. Οι ασκήσεις καταιγισμού ιδεών μπορεί να είναι δομημένες ή άτυπες και να περιλαμβάνουν άτομα ή ομάδες. Κατά τη διάρκεια του καταιγισμού ιδεών, η έμφαση δίνεται στην ελεύθερη έκφραση των ιδεών, χωρίς κριτική ή επικρίσεις. Αυτό το ανοιχτό και συνεργατικό περιβάλλον προάγει τη δημιουργικότητα και μπορεί να οδηγήσει σε καινοτόμες λύσεις (Besant H., 2016)

Ανθρώπινες βιβλιοθήκες: Ανθρώπινες βιβλιοθήκες: Οι ανθρώπινες βιβλιοθήκες είναι διαδραστικές εκδηλώσεις στις οποίες οι άνθρωποι μπορούν να ακούσουν ιστορίες ζωής, αφηγούμενες από τις φωνές πραγματικών ανθρώπων. Οι "ανθρώπινες βιβλιοθήκες" είναι πραγματικοί άνθρωποι που έχουν μοναδικές εμπειρίες ζωής, ενδιαφέρουσες ιστορίες ή ειδικές δεξιότητες να μοιραστούν, ή μπορούν να υποδυθούν φανταστικούς χαρακτήρες. Οι επισκέπτες μπορούν να συνομιλούν με τα "ανθρώπινα βιβλία" και να τους κάνουν ερωτήσεις για θέματα όπως ο πολιτισμός, η θρησκεία, οι εμπειρίες ζωής και πολλά άλλα.

Αυτή η μορφή προωθεί τη διαπολιτισμική κατανόηση, την ανταλλαγή προοπτικών και τη δημιουργία ουσιαστικών ανθρώπινων συνδέσεων (Policardo G.R., Prati F., 2023)

Πολιτιστικά Tandems: Είναι συναντήσεις μεταξύ ατόμων από διαφορετικούς πολιτισμούς ή γλώσσες που βοηθούν το ένα το άλλο να μάθουν να κατανοούν τον πολιτισμό του άλλου. Οι συμμετέχοντες συναντώνται για να συνομιλήσουν, να ανταλλάξουν εμπειρίες και να υποστηρίξουν ο ένας τον άλλον στη διαδικασία της διαπολιτισμικής μάθησης. Η προσέγγιση αυτή προάγει την αυθεντική επικοινωνία, τη συνεργατική μάθηση και την ανοιχτή διάθεση σε νέες πολιτισμικές προοπτικές (Porshneva et al., 2020).

Συζητήσεις: Οι συζητήσεις είναι δομημένες συζητήσεις στις οποίες δύο ή περισσότερα μέρη παρουσιάζουν και υπερασπίζονται τις απόψεις τους για ένα αμφιλεγόμενο θέμα. Στους συμμετέχοντες ανατίθενται συγκεκριμένοι ρόλοι και χρησιμοποιούν ορθολογικά επιχειρήματα, στοιχεία και λογική για να υποστηρίξουν τις θέσεις τους. Οι συζητήσεις προάγουν την κριτική σκέψη, την αναλυτική σκέψη και τις επικοινωνιακές δεξιότητες, επιτρέποντας στους συμμετέχοντες να διερευνήσουν διαφορετικές οπτικές γωνίες και να αναπτύξουν κριτική σκέψη (AnnMarie Baines A. et al., 2023)

Ραντεβού ταχύτητας: Συνήθως για λίγα λεπτά, για να συνομιλήσουν με ένα άτομο που δεν γνωρίζουν. Το Speed dating ενθαρρύνει την αυθόρμητη επικοινωνία, την κοινωνικοποίηση και την ευκαιρία να γίνουν νέες γνωριμίες σε σύντομο χρονικό διάστημα (SALTO-YOUTH, 2014).

Φωτογραφίες Voices: Η φωτογραφική φωνή είναι μια μέθοδος συμμετοχικής έρευνας και υπεράσπισης που χρησιμοποιεί τη φωτογραφία ως εργαλείο έκφρασης και προβληματισμού. Οι άνθρωποι τραβούν φωτογραφίες που αποτυπώνουν σημαντικές πτυχές της ζωής τους, της κοινότητάς τους ή της εμπειρίας τους και τις χρησιμοποιούν για να ξεκινήσουν συζητήσεις για σχετικά θέματα. Οι εικόνες μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τον εντοπισμό ζητημάτων, την αφήγηση προσωπικών ιστοριών, την προώθηση της κοινωνικής ευαισθητοποίησης και την προώθηση της αλλαγής. Η φωτογραφική φωνή είναι ένας ισχυρός τρόπος για να ενισχυθούν οι φωνές των ανθρώπων και να ενισχυθούν οι μοναδικές εμπειρίες τους (Filippini G., 2023).

4.2 Δραστηριότητες

Παρακάτω μπορείτε να βρείτε 10 ασκήσεις στις οποίες χρησιμοποιήθηκε η προαναφερθείσα μεθοδολογία. Όπως προτάθηκε προηγουμένως, μπορείτε να τις προσαρμόσετε στο δικό σας στόχο και πλαίσιο:

4.2.1 Δημιουργική γραφή

Όνομασία της δραστηριότητας	Δημιουργική γραφή
Μεθοδολογία	Μη τυπική άσκηση
Αριθμός συμμετεχόντων	2 - 10
Προφίλ του συμμετέχοντα	Νέοι
Χρόνος	1h30min -3 h
Στόχος	Να ενθαρρύνει τους συμμετέχοντες να εξερευνήσουν και να εκφράσουν δημιουργικά την προσωπική τους ταυτότητα, προωθώντας την αυτογνωσία, την ενσυναίσθηση και τον ανοιχτό διάλογο.
Περιγραφή	Η δημιουργική γραφή εκτείνεται πέρα από την παραδοσιακή επαγγελματική, ακαδημαϊκή ή τεχνική γραφή. Περιλαμβάνει διάφορα είδη και στυλ, τόσο μυθοπλασίας όσο και μη μυθοπλασίας, όπως η αφήγηση ιστοριών, η θεατρική γραφή, η ποίηση, η πεζογραφία και η δημοσιογραφία. Οριζόμενη ευρέως, η δημιουργική γραφή είναι πρωτότυπη και αυτοεκφραστική, δίνοντας έμφαση στην αφηγηματική τέχνη, την ανάπτυξη χαρακτήρων, την πλοκή και τη φανταστική δομή. Περιλαμβάνει κάθε σύγχρονη, πρωτότυπη σύνθεση, χωρίς περιορισμούς από τις συνήθειες συμβάσεις. Προετοιμασία: Ο συντονιστής επιλέγει θέματα σχετικά με τη φυλή ή/και την ταυτότητα που θα χρησιμεύσουν ως αφορμές για δημιουργική γραφή. Παραδείγματα θεμάτων: <i>Εξερεύνηση της ταυτότητας.</i> Οι συμμετέχοντες ενθαρρύνονται να εξερευνήσουν τη δική τους ταυτότητα. Μπορούν να γράψουν για το πολιτιστικό τους υπόβαθρο, την οικογενειακή τους κληρονομιά ή τις προσωπικές τους εμπειρίες που σχετίζονται με τη φυλή και την εθνικότητα. Π.χ. "Γράψτε για μια στιγμή που νιώσατε μια ισχυρή σύνδεση με την πολιτιστική σας ταυτότητα". <i>Συμμετοχή και αποκλεισμός.</i> Οι συμμετέχοντες μπορούν να γράψουν για στιγμές κατά τις οποίες ένιωσαν να συμπεριλαμβάνονται ή να αποκλείονται με βάση την

	καταγωγή τους. Π.χ. "Περιγράψτε ένα μέρος όπου νιώσατε την αίσθηση του ανήκειν ή βιώσατε τον αποκλεισμό". <i>Στερεότυπα και προκαταλήψεις.</i> Οι συμμετέχοντες μπορούν να αμφισβητήσουν τα στερεότυπα ή να γράψουν από τη σκοπιά κάποιου που έχει αντιμετωπίσει προκαταλήψεις. Π.χ. "Γράψτε μια ιστορία που αψηφά ένα κοινό στερεότυπο". Εφαρμογή: Ο συντονιστής παρουσιάζει τα επιλεγμένα θέματα και εξηγεί τη σημασία του προβληματισμού σχετικά με τις προσωπικές προοπτικές που σχετίζονται με την ταυτότητα. Οι συμμετέχοντες ενθαρρύνονται να εξετάσουν τις δικές τους εμπειρίες και συναισθήματα που σχετίζονται με τα θέματα και να γράψουν σε οποιοδήποτε ύφος ή είδος αισθάνονται άνετα. Οι συμμετέχοντες ασχολούνται με τη δημιουργική γραφή με βάση τα παρεχόμενα θέματα, πειραματιζόμενοι με διαφορετικά στυλ και είδη. Τους δίνεται συγκεκριμένος χρόνος (π.χ. 1 ώρα) για να γράψουν. Οι συμμετέχοντες καλούνται να διαβάσουν στην ομάδα αποσπάσματα από τα γραπτά τους. Ο συντονιστής ενθαρρύνει μια ανοιχτή και με σεβασμό συζήτηση σχετικά με τα κοινά κομμάτια. Όλοι οι συμμετέχοντες προβληματίζονται για τα αποτελέσματα των ασκήσεων και για το ίδιο το θέμα. Ο συντονιστής καθοδηγεί τον αναστοχασμό με ερωτήσεις, π.χ. "Πώς η συγγραφή αυτών των θεμάτων επηρέασε την κατανόηση της δικής σας ταυτότητας;", "Ποια συναισθήματα ή σκέψεις προκλήθηκαν ακούγοντας τις ιστορίες των άλλων;".
Υλικά που πρέπει να χρησιμοποιηθούν	Τετράδια, στυλό

4.2.2 Ανάλυση των μέσων ενημέρωσης

Όνομασία της δραστηριότητας	Ανάλυση των μέσων ενημέρωσης
Μεθοδολογία	Μη τυπική άσκηση
Αριθμός συμμετεχόντων	2 - 30
Προφίλ του συμμετέχοντα	Νέοι
Χρόνος	30 λεπτά -1 ώρα (+ 2 ώρες για την προετοιμασία)
Στόχος	Να βοηθήσει τους συμμετέχοντες να αναλύσουν κριτικά το περιεχόμενο των μέσων μαζικής ενημέρωσης, να αναγνωρίσουν στερεότυπα και ασυνείδητες προκαταλήψεις και να αναπτύξουν στρατηγικές για να αμφισβητήσουν επιβλαβείς αφηγήσεις.
Περιγραφή	Προετοιμασία: Ο εκπαιδευτής επιλέγει και προετοιμάζει αποσπάσματα από τα μέσα ενημέρωσης (αποσπάσματα από εφημερίδες, τμήματα ειδήσεων, διαφημίσεις κ.λπ.) που περιλαμβάνουν παραδείγματα στερεοτύπων που διαιωνίζονται από τα μέσα ενημέρωσης- για παράδειγμα: Μουσουλμάνοι απαιτούν μενού χωρίς χοιρινό κρέας - allnews4usa (archive.md). Εφαρμογή: Ο εκπαιδευτής εισάγει γρήγορα το σκοπό της δραστηριότητας και το φαινόμενο της ασυνείδητης προκατάληψης/του αόρατου ρατσισμού (παρακαλώ, ελέγξτε την εισαγωγή στην τρέχουσα εργαλειοθήκη για να διευκολυνθείτε στην προετοιμασία αυτής της συνεδρίας από θεωρητική άποψη). Ο εκπαιδευτής παρουσιάζει στην ομάδα αποσπάσματα από τα μέσα ενημέρωσης και διεξάγει συζήτηση όπου οι συμμετέχοντες μοιράζονται τις απόψεις τους. Ο εκπαιδευτής θέτει ερωτήσεις, όπως "Πώς τα στερεότυπα των μέσων ενημέρωσης επηρεάζουν την αντίληψή μας για τις διάφορες κοινωνικές ομάδες;", "Ποιοι είναι κάποιοι τρόποι με τους οποίους μπορούμε να αναγνωρίσουμε και να αμφισβητήσουμε τις δικές μας ασυνείδητες προκαταλήψεις όταν καταναλώνουμε μέσα ενημέρωσης;", κ.λπ. Οι συμμετέχοντες ενθαρρύνονται να κάνουν καταγισμό εναλλακτικών αφηγήσεων που θα μπορούσαν να αμφισβητήσουν τα στερεότυπα. Ο συντονιστής συνοψίζει τη συζήτηση. Οι συμμετέχοντες παρέχουν ανατροφοδότηση σχετικά με τη δραστηριότητα με μη τυπικό τρόπο, λέγοντας μία λέξη που σχετίζεται με την εμπειρία τους κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας.
Υλικά που πρέπει να χρησιμοποιηθούν	Αποσπάσματα από εφημερίδες, σύντομα βίντεο

4.2.3 Ποιος είσαι;

Όνομασία της δραστηριότητας	Ποιος είσαι εσύ;
Μεθοδολογία	Μη τυπική άσκηση
Υπότυπος μεθοδολογίας	Δημιουργικό ραντεβού ταχύτητας
Αριθμός συμμετεχόντων	10 - 20
Προφίλ του συμμετέχοντα	Από 15 έως 30 ετών
Χρόνος	1 ώρα - 2 ώρες
Στόχος	Να συνειδητοποιήσουν τις ασυνείδητες προκαταλήψεις, δίνοντάς τους τη δυνατότητα να προβληματιστούν σχετικά με τις αντιλήψεις και τις κρίσεις τους για τους άλλους που βασίζονται σε επιφανειακά χαρακτηριστικά.
Περιγραφή	Προετοιμασία: ετοιμάστε εκ των προτέρων κάρτες χαρακτήρων (μία ανά συμμετέχοντα), οι οποίες είναι προσυμπληρωμένες με 3 χαρακτηριστικά (και κάποιες από αυτές αφήνονται κενές για να τις συμπληρώσουν οι συμμετέχοντες) και προετοιμάστε κοινές ερωτήσεις (δείτε την ενότητα συμβουλές). Χρησιμοποιώντας "ψεύτικους" χαρακτήρες και όχι τους εαυτούς τους, οι συμμετέχοντες μπορούν να μην κριθούν και να νιώσουν πιο άνετα με αυτή την άσκηση. Εφαρμογή: 1. Δώστε σε κάθε συμμετέχοντα μια προσυμπληρωμένη κάρτα χαρακτήρα - με 3 χαρακτηριστικά συμπληρωμένα2. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να συμπληρώσουν τις κενές περιοχές της κάρτας του χαρακτήρα τους.3. Ανακοινώστε την κοινή ερώτηση (βλ. ενότητα "Συμβουλές για τη δραστηριότητα") που οι συμμετέχοντες θα πρέπει να απαντήσουν μόνοι τους για τον σύντροφό τους στο τέλος κάθε συνάντησης.4. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να σχηματίσουν ζευγάρια μεταξύ τους5. Δώστε 5 λεπτά σε κάθε δίδυμο για συζήτηση - speed dating6. Στο τέλος της συζήτησης, κάθε συμμετέχων παίρνει 5 λεπτά για να απαντήσει μόνος του σε ένα post-it στην κοινή ερώτηση (η ερώτηση δεν πρέπει να απευθύνεται απευθείας στον/στην σύντροφό του/της).7. Αλλάξτε παρτενέρ και επαναλάβετε τα βήματα 5 και 6 (επαναλάβετε όσες φορές μπορείτε).8. Ο συντονιστής κρεμάει όλα τα post-it στον πίνακα κάτω από το όνομα κάθε χαρακτήρα.9. Ανταλλαγή των αποτελεσμάτων και συζήτηση με όλη την ομάδα σχετικά με όλες τις απαντήσεις σε κάθε χαρακτήρα.

	10. Ο συντονιστής εξηγεί την έννοια των ασυνείδητων προκαταλήψεων
Υλικά που πρέπει να χρησιμοποιηθούν	▪ Τραπέζια και καρέκλες σε εγκατάσταση πρόσωπο με πρόσωπο ▪ Post-it ▪ Κάρτες χαρακτήρων ▪ Πίνακας ή οποιοδήποτε στήριγμα για την εμφάνιση post-it
Συμβουλές για τη δραστηριότητα	Παραδείγματα χαρακτηριστικών που πρέπει να προσυμπληρώνονται στις κάρτες χαρακτήρων: ▪ <i>Διάθεση της ημέρας:</i> αγχωμένη, χαρούμενη, δεν θέλει να είναι εκεί ▪ <i>Πλαίσιο:</i> ο χαρακτήρας είχε πρόσφατα ένα ατύχημα- κέρδισε το τίμημα στη λοταρία- θα πάει διακοπές την επόμενη μέρα. ▪ <i>Ηλικία:</i> 19; 35; 70 ▪ <i>Κατάσταση εργασίας:</i> φοιτητής- άνεργος- επαγγελματίας αθλητής ▪ <i>Χόμπι:</i> ράγκμπι, κάμπινγκ, κεραμικά ▪ <i>Pet peeve:</i> παιδιά, ριζοσπαστική δεξιά, παραπονούμενοι ▪ <i>Φύλο:</i> αρσενικό, θηλυκό, μη δυαδικό ▪ <i>Υπηκοότητα:</i> Αιγύπτιος. Παραδείγματα κοινών ερωτήσεων: ▪ Είναι αυτό το άτομο υπέρ ή κατά της άμβλωσης; ▪ Είναι αυτό το άτομο ρατσιστής; ▪ Ποια δραστηριότητα θα μπορούσε να κάνει ο χαρακτήρας σας με αυτό το άτομο; ▪ Ποιο κοινό έδαφος έχει ο χαρακτήρας σας με αυτό το άτομο;

4.2.4 Ένα πλαίσιο για προσωπικές ερωτήσεις

Ονομασία της δραστηριότητας	Ένα πλαίσιο για προσωπικές ερωτήσεις
Μεθοδολογία	Μη τυπική άσκηση
Υποτύπος μεθοδολογίας	Ραντεβού ταχύτητας
Αριθμός συμμετεχόντων	10 - 20
Προφίλ του συμμετέχοντα	Από 15 έως 30 ετών
Χρόνος	1h - 2h (μπορεί να διεξαχθεί κατά τη διάρκεια πολλαπλών συνεδριών)
Στόχος	Να προωθήσει βαθύτερους δεσμούς και κατανόηση μεταξύ των συμμετεχόντων ενθαρρύνοντας τον ανοιχτό διάλογο μέσω προσωπικών ερωτήσεων, αμφισβητώντας έτσι τις προκαταλήψεις και τις ασυνείδητες προκαταλήψεις τους για τον άλλον.
Περιγραφή	Προετοιμασία: προετοιμάστε εκ των προτέρων τις ερωτήσεις για τα πλαίσια ερωτήσεων (1 πλαίσιο ερωτήσεων ανά τραπέζι. Για τις ερωτήσεις, δείτε την ενότητα "Συμβουλές για τη δραστηριότητα") Εφαρμογή: 1. Ο συντονιστής επιλέγει δυάδες συμμετεχόντων 2. Ο συντονιστής εξηγεί τους κανόνες των συζητήσεων: με τη σειρά του, κάθε συμμετέχων διαλέγει τυχαία μια ερώτηση από το πλαίσιο ερωτήσεων και τη διαβάζει στον σύντροφό του - μόνο το άτομο στο οποίο διαβάστηκε η ερώτηση απαντά - ο "αναγνώστης" δεν απαντά στην ερώτηση, μπορεί μόνο να ζητήσει λεπτομέρειες αλλά δεν σχολιάζει την απάντηση. 3. Οι συμμετέχοντες κάνουν ερωτήσεις ο ένας στον άλλον επί 15 λεπτά 4. Κάθε 15 λεπτά, οι συμμετέχοντες αλλάζουν παρτενέρ. 5. Συζήτηση σχετικά με την εμπειρία: ο συντονιστής καλεί τους συμμετέχοντες να αντιδράσουν μόνο εκ μέρους τους - χρησιμοποιώντας το "εγώ" - και να μιλήσουν για τις δικές τους εμπειρίες (όχι για τον σύντροφό τους). 6. Ο συντονιστής εξηγεί την έννοια των ασυνείδητων προκαταλήψεων: όσον αφορά τη συζήτηση - οι άνθρωποι έχουν μια ιδέα για το τι σκέφτονται οι άνθρωποι, για το είδος της ζωής που έχουν, για την ιστορία τους, βασιζόμενοι σε αυτά που βλέπουν ή ακούνε. Μόλις αφιερώσουμε χρόνο για να μιλήσουμε με τους ανθρώπους προκειμένου να τους γνωρίσουμε, κατανοούμε καλύτερα ποιοι είναι και τι σκέφτονται. Αντιμετωπίζοντας την πραγματικότητα και τις

	διαφορετικές απόψεις, συμβάλλουμε στην πρόληψη της ανάπτυξης ασυνείδητων προκαταλήψεων.
Υλικά που πρέπει να χρησιμοποιηθούν	Ένα πλαίσιο ερωτήσεων
Συμβουλές για τη δραστηριότητα	Παραδείγματα ερωτήσεων για τα πλαίσια ερωτήσεων: ▪ Ποια είναι τα χόμπι σας; ▪ Ποια υπερδύναμη θα θέλατε να έχετε; ▪ Ποια είναι η δουλειά των ονείρων σας; ▪ Από πού έρχεστε; ▪ Αν πρέπει να ταξιδέψετε σε μία χώρα, ποια θα επιλέγατε; ▪ Αν μπορούσατε να αλλάξετε κάτι από το παρελθόν σας, ποιο θα ήταν αυτό; Παραδείγματα ερωτήσεων προς τους συμμετέχοντες για τη συζήτηση σχετικά με την εμπειρία: ▪ Αισθάνεστε ότι γνωρίζετε καλύτερα τους συνεργάτες σας; ▪ Ήταν εύκολο να απαντήσετε στις ερωτήσεις; ▪ Ποιο ήταν το πιο δύσκολο μέρος της εμπειρίας; ▪ Σας εξέπληξαν κάποιες πληροφορίες που μάθατε για τους συντρόφους σας; ▪ Αισθάνεστε ότι είχατε μια άλλη ιδέα ή εικόνα για τους συνεργάτες σας;

4.2.5 Βιβλιοθήκη φωτογραφιών

Όνομασία της δραστηριότητας	Βιβλιοθήκη φωτογραφιών
Μεθοδολογία	Μη τυπικές ασκήσεις
Υποτύπος μεθοδολογίας	Φωτογραφία φωνές
Αριθμός συμμετεχόντων	5+
Προφίλ του συμμετέχοντα	Από 15 έως 30 ετών
Χρόνος	1 ώρα και 50 λεπτά
Στόχος	Ενίσχυση της κατανόησης των ασυνείδητων προκαταλήψεων από τους συμμετέχοντες, ενθαρρύνοντάς τους να εξερευνήσουν και να αναλύσουν φωτογραφίες που αντιπροσωπεύουν αυτές τις προκαταλήψεις, προωθώντας τη συζήτηση και τον προβληματισμό σχετικά με τις κοινωνικές αντιλήψεις και τα στερεότυπα.
Περιγραφή	Ο συντονιστής παρουσιάζει στους συμμετέχοντες τη μεθοδολογία. Τους παρουσιάζεται η δυνατότητα να χρησιμοποιήσουν μια φωτογραφία που αντιπροσωπεύει κατά την άποψή τους μια ασυνείδητη προκατάληψη. Επιλογή φωτογραφιών: Οι συμμετέχοντες καλούνται να χρησιμοποιήσουν τα κινητά τηλέφωνα/υπολογιστές τους (εξετάζοντας τις προσωπικές τους βιβλιοθήκες, αν το επιλέξουν) για να βρουν στο διαδίκτυο μια φωτογραφία που απεικονίζει μια ασυνείδητη προκατάληψη. Κοινή χρήση φωτογραφιών: Όλοι οι συμμετέχοντες επιστρέφουν στο κεντρικό τραπέζι του εργαστηρίου και εναλλάσσονται, με κάθε συμμετέχοντα να μοιράζεται τη φωτογραφία του και να εξηγεί την ασυνείδητη προκατάληψη που αντιπροσωπεύει. Συζήτηση για τις προκαταλήψεις: Κατά τη διάρκεια αυτής της φάσης, οι συμμετέχοντες συζητούν και μαθαίνουν από τις διάφορες προκαταλήψεις που παρουσιάζονται, όπως η αντίληψη των εύρωστων σωματότυπων ως βάνουσων ή όμορφων, η ρομαντικοποίηση της ιστορίας μέσω ασυνείδητων προκαταλήψεων, ο ηλικιακός ρατσισμός και οι παραπλανητικές πολιτισμικές εικόνες. Συμπεράσματα και συμμετοχή: Όλοι οι συμμετέχοντες συμμετέχουν σε τελικό προβληματισμό σχετικά με όσα έμαθαν κατά τη διάρκεια της συζήτησης.
Υλικά που πρέπει να χρησιμοποιηθούν	Κινητά τηλέφωνα, υπολογιστής με πρόσβαση στο Διαδίκτυο
Συμβουλές για τη δραστηριότητα	Για να διατηρήσετε τη δραστηριότητα αποτελεσματική και εντός του χρονοδιαγράμματος, προσέξτε να μην

απομακρυνθείτε πολύ από το στόχο της πραγματικής ανάδειξης της ασυνείδητης προκατάληψης και να μην εκλάβετε τυχόν λανθασμένες αντιλήψεις ως ασυνείδητη προκατάληψη. Για το λόγο αυτό, είναι σκόπιμο να εισαγάγετε πλήρως και με σαφήνεια το θέμα που πραγματεύεται. Επιπλέον, όταν προσκαλείτε τους συμμετέχοντες να βγάλουν προσωπικές φωτογραφίες από τη βιβλιοθήκη τους, βεβαιωθείτε ότι όλοι οι συμμετέχοντες που συμμετέχουν σε αυτό εκφράζουν τη συγκατάθεσή τους να μοιραστούν με την ομάδα τους προσωπικές φωτογραφίες και φροντίστε να τους κάνετε να αισθάνονται ασφαλείς κάνοντάς το. ι.ε. Στόχος της άσκησης είναι να ευαισθητοποιήσει τους συμμετέχοντες σχετικά με τις προκαταλήψεις τους και πώς αυτές μπορούν να βλάψουν τους άλλους ή να επηρεάσουν τις βασισμένες σε γεγονότα κρίσεις - αλλά όχι να κάνει τους συμμετέχοντες να αισθάνονται ότι κρίνονται για τις προκαταλήψεις τους. Παρακαλούμε να φροντίσετε ώστε η συζήτηση να αποφύγει τους συμμετέχοντες να κρίνουν ο ένας τα παραδείγματα του άλλου. Αυτό είναι ζωτικής σημασίας για να νιώσουν οι συμμετέχοντες ασφαλείς να εκφραστούν με ειλικρίνεια κατά τη διάρκεια της συζήτησης, καθώς και για να φροντίσουν να μην αισθανθούν "τιμωρημένοι", όταν μοιράζονται προσωπικές φωτογραφίες και εμπειρίες.

4.2.6 Συζήτηση για τις κρυφές προκαταλήψεις

Ονομασία της δραστηριότητας	Συζήτηση για τις κρυφές προκαταλήψεις
Μεθοδολογία	Μη τυπική εκπαίδευση
Υποτύπος μεθοδολογίας	Συζήτηση
Αριθμός συμμετεχόντων	15 συμμετέχοντες (5 για κάθε μία από τις 3 ομάδες)
Προφίλ του συμμετέχοντα	Νεολαία (μέλη της σχολικής κοινότητας (μαθητές), εθελοντές, νέοι)
Χρόνος	1h 30min
Στόχος	Να εμπλακούν οι συμμετέχοντες σε κρίσιμες συζητήσεις σχετικά με τις κρυφές προκαταλήψεις στο σχολικό ή μαθησιακό περιβάλλον, ενθαρρύνοντάς τους να διατυπώσουν τις απόψεις τους, να κατανοήσουν τις αντίθετες προοπτικές και να προβληματιστούν σχετικά με τις επιπτώσεις των προκαταλήψεων στα εκπαιδευτικά περιβάλλοντα.
Περιγραφή	Προετοιμασία: Οι συντονιστές προετοιμάζουν τρία σενάρια που απεικονίζουν διαφορετικές κρυφές προκαταλήψεις στο σχολικό περιβάλλον. Σενάριο 1: Έλλειψη πολιτισμικής ποικιλομορφίας στο σχολικό πρόγραμμα σπουδών Θα πρέπει να απαιτείται από τα σχολεία να διασφαλίζουν ότι το πρόγραμμα σπουδών τους αντιπροσωπεύει τις διαφορετικές προοπτικές και ιστορίες όλων των φυλετικών και εθνοτικών ομάδων; Ομάδα 1: Επιχειρήματα υπέρ της προώθησης της πολιτισμικής ποικιλομορφίας στο σχολικό πρόγραμμα σπουδών για την καταπολέμηση του αόρατου ρατσισμού Ομάδα 2: Επιχειρήματα κατά της αναγκαιότητας ή της αποτελεσματικότητας αυτών των μέτρων. Σενάριο 2: Στερεότυπα φύλου & έμφυλη κατανομή δραστηριοτήτων Κατά τη διάρκεια της γυμναστικής, τα κορίτσια ενθαρρύνονται να παίζουν βόλεϊ και τα αγόρια ενθαρρύνονται να παίζουν μπάσκετ. Τελευταία, όλο και περισσότερα κορίτσια ζητούν να παίξουν μπάσκετ με τα αγόρια. Ομάδα 1: Επιχειρήματα υπέρ του να επιτρέπεται στα κορίτσια να ασχολούνται με το μπάσκετ μαζί με τα αγόρια.

Ομάδα 2: Επιχειρήματα κατά του να επιτρέπεται στα κορίτσια να παίζουν μπάσκετ με τα αγόρια.

Σενάριο 3: Έμφυλοι ενδυματολογικοί κώδικες στα σχολεία
Ο κώδικας ενδυμασίας του σχολείου ελέγχει τις ενδυματολογικές επιλογές των μαθητών (κοριτσιών), θεωρώντας συχνά τα ρούχα τους "ενοχλητικά" ή "ακατάλληλα", ενώ οι μαθητές (αγόρια) αντιμετωπίζουν λιγότερους περιορισμούς.

Ομάδα 1: Επιχειρήματα υπέρ των έμφυλων ενδυματολογικών κανόνων στα σχολεία.

Ομάδα 2: Επιχειρήματα κατά της ύπαρξης έμφυλων ενδυματολογικών κανόνων στα σχολεία.

Οι συντονιστές εκτυπώνουν τα σενάρια.

Εφαρμογή:

Οι συμμετέχοντες χωρίζονται τυχαία σε τρεις ομάδες: δύο ομάδες συζήτησης και μία κριτική επιτροπή.

Ένας συμμετέχων επιλέγει ένα σενάριο στα τυφλά για να διασφαλίσει την αμεροληψία.

Αποκαλύπτεται το επιλεγμένο σενάριο.

Οι δύο ομάδες 1 προετοιμάζουν τα επιχειρήματά τους.

Η κριτική επιτροπή ενημερώνεται για το ρόλο της να αξιολογήσει τα επιχειρήματα που παρουσιάζουν και οι δύο πλευρές.

Κάθε ομάδα παρουσιάζει τα επιχειρήματά της εντός καθορισμένου χρονικού πλαισίου.

Η κριτική επιτροπή ακούει, κρατά σημειώσεις και αξιολογεί τα επιχειρήματα με βάση προκαθορισμένα κριτήρια (οι εκπαιδευτές μπορούν να αποφασίσουν ελεύθερα, αλλά - δεδομένου του αμφιλεγόμενου θέματος - ορισμένα κριτήρια μπορεί να είναι: επιχειρηματολογία, σαφήνεια της έκθεσης, λογική της έκθεσης κ.ο.κ. Η νικήτρια ομάδα δεν θα είναι το τι είναι ηθικά σωστό, αλλά το ποιος καταφέρνει να επιχειρηματολογήσει καλύτερα το θέμα με μια πιο πειστική ομιλία).

Αναστοχαστική συζήτηση:

Οι συμμετέχοντες συμμετέχουν σε μια αναστοχαστική συζήτηση σχετικά με τη συζήτηση.

Αρθρώνουν το σκεπτικό πίσω από τα επιχειρήματα και τις ψήφους τους.

Οι συμμετέχοντες μοιράζονται τις εμπειρίες και τις γνώσεις τους από τη δραστηριότητα.

Υλικά που πρέπει να χρησιμοποιηθούν	▪ Εκτυπωμένα σενάρια ▪ Χαρτί και στυλό για σημειώσεις ▪ Χρονοδιακόπτης για τη διαχείριση του χρόνου συζήτησης ▪ Καρέκλες και τραπέζια τοποθετημένα για να διευκολύνουν τη συζήτηση
Συμβουλές για τη δραστηριότητα	▪ Βεβαιωθείτε ότι τα σενάρια είναι συναφή και προκαλούν τη σκέψη των συμμετεχόντων. ▪ Ενθαρρύνετε τη συζήτηση με σεβασμό και εποικοδομητική διάθεση, δίνοντας έμφαση τόσο στην ακρόαση όσο και στην ομιλία. ▪ Παρέχετε σαφείς κατευθυντήριες γραμμές και κριτήρια για την κριτική επιτροπή, ώστε να διασφαλιστεί η δίκαιη αξιολόγηση. ▪ Χρησιμοποιήστε την αναστοχαστική συζήτηση για να εμβαθύνετε την κατανόηση και να ενισχύσετε τα μαθησιακά αποτελέσματα.

4.2.7 Αόρατοι τοίχοι

Ονομασία της δραστηριότητας	Αόρατοι τοίχοι
Μεθοδολογία	Μη τυπική άσκηση
Υποτύπος μεθοδολογίας	Κοινωνικό πείραμα
Αριθμός συμμετεχόντων	20 - 30 συμμετέχοντες (μπορεί να προσαρμοστεί για μικρότερες ή μεγαλύτερες ομάδες)
Προφίλ του συμμετέχοντα	Νεολαία (μέλη της σχολικής κοινότητας (μαθητές), εθελοντές, νέοι)
Χρόνος	1h30min
Στόχος	Αναγνώριση και προβληματισμός σχετικά με τον αόρατο ρατσισμό μέσω της βιωματικής μάθησης, ενθαρρύνοντας τους συμμετέχοντες να κατανοήσουν τον αντίκτυπο των ανεπαίσθητων προκαταλήψεων και προωθώντας συζητήσεις για τη δημιουργία περιβαλλόντων χωρίς αποκλεισμούς.
Περιγραφή	Προετοιμασία: Τοποθετήστε τις καρτέλες σε ένα μεγάλο κύκλο ή ημικύκλιο, αφήνοντας έναν ανοιχτό χώρο στο κέντρο όπου οι μαθητές μπορούν να κινηθούν. Προετοιμάστε μερικά σενάρια σχετικά με τον αόρατο ρατσισμό για συζήτηση στο τέλος της δραστηριότητας (προαιρετικά). Εφαρμογή: ▪ <i>Εισαγωγή</i> Ξεκινήστε εξηγώντας την έννοια του αόρατου ρατσισμού - προκαταλήψεις, στερεότυπα και συμπεριφορές που δεν είναι υπερβολικά επιθετικές ή διακρίσεις, αλλά είναι βαθιά ριζωμένες στα κοινωνικά συστήματα και συχνά περνούν απαρατήρητες. Επισημάνετε ότι σκοπός της δραστηριότητας είναι να εξερευνήσετε αυτές τις λεπτές μορφές ρατσισμού και να κατανοήσετε τον αντίκτυπό τους. ▪ <i>Εκχώρηση ταυτοτήτων</i> Δώστε σε κάθε συμμετέχοντα ένα αυτοκόλλητο σημείωμα ή ένα χαρτί. Χρησιμοποιήστε δύο διαφορετικά χρώματα (π.χ. κίτρινο και μπλε). Μην τους πείτε ότι τα χρώματα αντιπροσωπεύουν διαφορετικές ομάδες, αλλά αναθέστε τα τυχαία. Ζητήστε τους να κολλήσουν το σημείωμα στο μέτωπο ή στο στήθος τους, έτσι ώστε να μην μπορούν να δουν το δικό τους, αλλά οι άλλοι μπορούν. ▪ <i>Σιωπηλή αλληλεπίδραση</i>

Πείτε στους συμμετέχοντες να περπατήσουν στην αίθουσα και να αλληλεπιδράσουν μεταξύ τους, αλλά με μια ανατροπή:

Όσοι έχουν **κίτρινες** σημειώσεις πρέπει να αντιμετωπίζονται με ιδιαίτερη φιλικότητα και προσοχή. Να τους κάνετε κομπλιμέντα, να τους εμπλέκετε σε συζητήσεις και να τους κάνετε να αισθάνονται ευπρόσδεκτοι.

Όσοι έχουν **μπλε** νότες πρέπει να αντιμετωπίζονται με αδιαφορία ή ψυχρότητα. Αποφύγετε την οπτική επαφή, δώστε σύντομες απαντήσεις ή αγνοήστε τους εντελώς.

Αυτή η φάση πρέπει να γίνει **σιωπηλά**, οπότε μπορούν να χρησιμοποιήσουν μόνο τη γλώσσα του σώματος και σύντομες αλληλεπιδράσεις.

- *Αναστοχασμός και ομαδική συζήτηση*

Μετά το πέρας της περιόδου αλληλεπίδρασης, ζητήστε από τους συμμετέχοντες να καθίσουν και να αφαιρέσουν τις αυτοκόλλητες σημειώσεις τους.

Ρωτήστε τους πώς ένιωσαν κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας.

Πώς αισθάνεστε όταν σας φέρονται θερμά ή ψυχρά με βάση κάτι που δεν μπορούσατε να ελέγξετε ή που δεν γνωρίζατε καν;

Τι πιστεύετε ότι αντιπροσωπεύουν οι αυτοκόλλητες σημειώσεις στο πλαίσιο του ρατσισμού;

- *Εργασία εντός ομάδας με βάση σενάρια*

Αν έχετε ετοιμάσει κάρτες σεναρίων, χωρίστε τους συμμετέχοντες σε μικρές ομάδες και δώστε σε κάθε ομάδα ένα σενάριο που σχετίζεται με τον άορατο ρατσισμό (π.χ. μικροεπιθέσεις στην τάξη, μεροληπτικές πρακτικές πρόσληψης ή υποθέσεις με βάση τη φυλή).

Ζητήστε από κάθε ομάδα να συζητήσει το σενάριο και να σκεφτεί πιθανές λύσεις ή τρόπους για να αμφισβητήσει τον άορατο ρατσισμό στη συγκεκριμένη κατάσταση.

Στη συνέχεια, ζητήστε από κάθε ομάδα να μοιραστεί το σενάριο και τις ιδέες της με τις υπόλοιπες ομάδες.

- *Ενημέρωση*

Συνοψίστε τα βασικά σημεία που συζητήθηκαν κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας.

Ρωτήστε τους συμμετέχοντες γιατί είναι σημαντικό να αναγνωρίζουν τον άορατο ρατσισμό και να λαμβάνουν ενεργά μέτρα για την αντιμετώπισή του, τόσο ατομικά όσο και συλλογικά.

Ενθαρρύνετε τους μαθητές να προβληματιστούν σχετικά με το πώς μπορούν να αμφισβητήσουν τις δικές τους

	προκαταλήψεις και να δημιουργήσουν περιβάλλοντα χωρίς αποκλεισμούς.
Υλικά που πρέπει να χρησιμοποιηθούν	▪ Αυτοκόλλητες σημειώσεις ή χαρτάκια σε δύο διαφορετικά χρώματα (π.χ. κίτρινο και μπλε) ▪ Ταινία (αν χρησιμοποιείτε χαρτί) ▪ Δείκτες ▪ Κάρτες σεναρίων (προαιρετικά) ▪ Πίνακας/μεγάλο χαρτί για την καταγραφή των απαντήσεων

4.2.8 Ποιο είναι το αγαπημένο σας φαγητό;

Ονομασία της δραστηριότητας	Ποιο είναι το αγαπημένο σας φαγητό;
Μεθοδολογία	Μη τυπική άσκηση
Υποτύπος μεθοδολογίας	Πολιτιστικά tandems
Αριθμός συμμετεχόντων	5
Προφίλ του συμμετέχοντα	25 - 30 ετών, με διαφορετικό εθνικό υπόβαθρο μεταξύ τους
Χρόνος	45 λεπτά
Στόχος	Πρωώθηση της πολιτιστικής ανταλλαγής και ευαισθητοποίησης με το να μοιράζονται οι συμμετέχοντες τα παραδοσιακά τους φαγητά, προωθώντας συζητήσεις σχετικά με την πολιτιστική σημασία, τις προκαταλήψεις και το ρόλο του φαγητού στην έκφραση της ταυτότητας και των εμπειριών.
Περιγραφή	Προετοιμασία: Βήμα 1: Οι διαμεσολαβητές μαζί με τους συμμετέχοντες συμφωνούν σε σαφείς κατευθυντήριες γραμμές και στόχους για τις συνεδρίες tandem (ποιος μιλάει με ποιον, αποφυγή επικριτικών σχολίων κ.λπ.) Βήμα 2: Οι διαμεσολαβητές θα πρέπει να παρέχουν πόρους και υποστήριξη στους συμμετέχοντες, εάν χρειάζεται. Βήμα 3: Οι διαμεσολαβητές θα πρέπει να παρακολουθούν και να αξιολογούν την πρόοδο των συμμετεχόντων στην επίτευξη των μαθησιακών τους στόχων και να προσαρμόζουν ανάλογα τις δραστηριότητες tandem. Εφαρμογή: 1. Οι συμμετέχοντες καθοδηγούνται να επικεντρωθούν στο δικό τους παραδοσιακό τοπικό φαγητό (σε αντίθεση με τα διεθνή μη τοπικά πιάτα), ως θέμα πολιτιστικής ανταλλαγής. 2. Τα πραγματικά πιάτα που συζητούνται κατά τη διάρκεια της συνεδρίας μπορούν να προετοιμαστούν εκ των προτέρων και οι συντονιστές μπορούν να παρέχουν τα συστατικά/προϊόντα που ζητούν οι συμμετέχοντες. Εναλλακτικά, όταν αυτό θεωρείται πολύ περίπλοκο για τους συμμετέχοντες, μπορούν να χρησιμοποιήσουν τα τηλέφωνα ή τους φορητούς υπολογιστές τους για να δείξουν παραδείγματα των παραδοσιακών φαγητών. 3. Κάθε συμμετέχων μιλάει/παρουσιάζει το παραδοσιακό φαγητό του τόπου καταγωγής του, την προέλευση του φαγητού, τη σημασία του συγκεκριμένου φαγητού για τον τοπικό πολιτισμό/κοινότητα, πιθανές πτυχές πολιτιστικής οικειοποίησης, κ.λπ. 4. Οι υπόλοιποι συμμετέχοντες προβαίνουν σε θετικούς και αρνητικούς συνειρμούς που τους προκαλούν οι μυρωδιές, οι

	γεύσεις και τα συστατικά αυτού του πιάτου και τους συζητούν. Μπορούν να κάνουν ερωτήσεις, να συζητήσουν για παρόμοια παραδοσιακά φαγητά στη δική τους χώρα προέλευσης. 5. Οι συντονιστές θα πρέπει να διασφαλίσουν ότι η συζήτηση είναι διαδραστική, ότι όλοι έχουν την ευκαιρία να παρουσιάσουν τα τρόφιμά τους και ότι όλοι έχουν τα υλικά που χρειάζονται για την παρουσίαση. Συζήτηση αναστοχασμού: Στο τέλος της δραστηριότητας, οι συμμετέχοντες καλούνται να εκφράσουν: ▪ τι έμαθαν από αυτή τη δραστηριότητα; ▪ πώς μπορεί να χρησιμοποιηθεί το φαγητό ως εργαλείο έκφρασης προκαταλήψεων; ▪ ποια άλλα θέματα μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως στοιχεία πολιτισμικής ανταλλαγής για να συζητηθούν οι (ασυνείδητες) προκαταλήψεις; ▪ πώς μπορούν οι συμμετέχοντες να χρησιμοποιήσουν αυτή τη μέθοδο στο χώρο εργασίας τους; ▪ ποιος μηχανισμός διάκρισης μπορεί να εντοπιστεί όταν μιλάμε για παραδοσιακά/γεωγραφικά συγκεκριμένα τρόφιμα;
Υλικά που πρέπει να χρησιμοποιηθούν	▪ Τηλέφωνο, tablet, διαδίκτυο ▪ Ειδικά τρόφιμα/συστατικά που ζητούνται από τους συμμετέχοντες

4.2.9 Μια κοινή γραμμή εκκίνησης. Τι άλλο;

Ονομασία της δραστηριότητας	Μια κοινή γραμμή εκκίνησης. Τι άλλο; * *εμπνευσμένο από το "Κάνε ένα βήμα μπροστά", από το Συμβούλιο της Ευρώπης (https://www.coe.int/en/web/compass/take-a-step-forward)
Αριθμός συμμετεχόντων	Τουλάχιστον 5
Προφίλ του συμμετέχοντα	18 - 25
Χρόνος	30 λεπτά
Στόχος	Ευαισθητοποίηση σχετικά με τον αντίκτυπο της διατομικότητας στις εμπειρίες διακρίσεων
Περιγραφή	Προετοιμασία: Στο έδαφος του χώρου όπου θα πραγματοποιηθεί η δραστηριότητα, υπογράψτε μια γραμμή εκκίνησης, με μια νέα γραμμή κάθε 50 εκατοστά, για συνολικά 6 παράλληλες γραμμές στο έδαφος. Οι εκπαιδευτές πρέπει να προετοιμάσουν διαφορετικές κάρτες με το προφίλ των ατόμων με διαφορετικό επίπεδο διατομικότητας. Πρέπει να υπάρχουν τόσες κάρτες όσοι είναι και οι συμμετέχοντες. Ετοιμάστε ένα κουτί στο οποίο μπορείτε να βάλετε όλες τις κάρτες. Εφαρμογή: Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να διαλέξουν μία από τις κάρτες από το κουτί, όπου θα γραφτεί το προφίλ τους. Όλα τα προφίλ πρέπει να σχετίζονται με άτομα που μπορεί να υφίστανται διακρίσεις στην κοινωνία μας (άτομο με μεταναστευτικό υπόβαθρο, ανύπαντρη μητέρα με μεταναστευτικό υπόβαθρο και 3 παιδιά, άτομο με αναπηρία, ΛΟΑΤΚΙ+ άτομο κ.ο.κ., αλλά και άτομα που δεν υφίστανται διακρίσεις). Οι εκπαιδευτές ζητούν από τους συμμετέχοντες να παραμείνουν στη γραμμή εκκίνησης και να φανταστούν τον εαυτό τους ως το άτομο που περιγράφεται στην κάρτα τους. Οι εκπαιδευτές θα διαβάσουν διάφορες καταστάσεις - σε εργασιακό πλαίσιο, στην καθημερινή ζωή κ.ο.κ. - και οι συμμετέχοντες, κάθε φορά που πιστεύουν ότι το πρόσωπο που υποδύονται ότι είναι δεν υποφέρει από ρητή ή ασυνείδητη προκατάληψη, μπορούν να κάνουν ένα βήμα, πηγαίνοντας στην επόμενη γραμμή. το άτομο που φτάνει στην τελευταία γραμμή κερδίζει το παιχνίδι. Ως απολογισμό, οι εκπαιδευτές μπορούν να ζητήσουν από τους συμμετέχοντες να εκφράσουν τα συναισθήματά τους και να εντοπίσουν τον μηχανισμό διακρίσεων που μπορεί να

	συμβεί στις περιγραφόμενες καταστάσεις με το σχετικό προφίλ.
Υλικά που πρέπει να χρησιμοποιηθούν	▪ Κάρτες προς εκτύπωση▪ Κουτί▪ Ταινία + συλό

4.2.10 Ας ορίσουμε τις έννοιες!

Ονομασία της δραστηριότητας	Ας ορίσουμε τις έννοιες!
Αριθμός συμμετεχόντων	Τουλάχιστον 8
Προφίλ του συμμετέχοντα	18 - 25 ετών, οι οποίοι έχουν την πρώτη τους εμπειρία με την εργασία με νέους και επίσης με τα θέματα LIGHT.
Χρόνος	1h
Στόχος	Να αναπτύξετε μια σαφή κατανόηση βασικών εννοιών όπως οι διακρίσεις, η προκατάληψη, η κοινότητα και η εργασία με τους νέους μέσω του συνεργατικού ορισμού και της αναστοχαστικής συζήτησης.
Περιγραφή	Προετοιμασία: Ετοιμάστε 4 αφίσες στις οποίες αναγράφονται οι βασικές έννοιες των δραστηριοτήτων: 1. Διακρίσεις- 2. Προκατάληψη- 3. Κοινότητα- 4. Εργασία των νέων. Εφαρμογή: Οι εκπαιδευτές αναθέτουν ένα σημείο του δωματίου (στον τοίχο ή στο έδαφος) σε κάθε μία από τις αφίσες. Ζητούν από τους συμμετέχοντες να συγκεντρωθούν σε 4 ομάδες, αναθέτοντας σε κάθε ομάδα μία έννοια/αφίσα. Κάθε ομάδα θα κληθεί να: 1) να ορίσει την έννοια στην οποία ανατέθηκε (τα smartphones δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν κατά τη διάρκεια αυτής της φάσης)- 2) να πει μια ιστορία που σχετίζεται με την προσωπική της εμπειρία και μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως παράδειγμα της ίδιας της έννοιας. Μετά από 20 λεπτά, ένας εκπρόσωπος ανά ομάδα θα παρουσιάσει στην ολομέλεια τα αποτελέσματα της συζήτησης, με τον ορισμό της έννοιας και με το παράδειγμά της. Τα κοινά παραδείγματα μπορούν επίσης να αποτελέσουν μια στιγμή ανταλλαγής, διερεύνησης και προβληματισμού σχετικά με τις εμπειρίες που μοιράστηκαν οι συμμετέχοντες. Οι εκπαιδευτές θα δείξουν τον σωστό ορισμό των εννοιών (μπορεί να προβάλλονται ή να γράφονται σε αφίσα), ρωτώντας αν υπάρχει ανάγκη για περαιτέρω εξηγήσεις.
Υλικά που πρέπει να χρησιμοποιηθούν	▪ Αφίσα ▪ Στυλό ▪ Χρώματα ▪ Προβολέας (αν θέλετε να δείξετε τον ορισμό σε όλους τους συμμετέχοντες) ▪ Φορητός υπολογιστής (αν χρειαστεί να προβάλλετε τους ορισμούς).

4.3. Παιχνίδι ρόλων

4.3.1 Εισαγωγή στη μεθοδολογία

Το παιχνίδι ρόλων είναι μια παιδαγωγική μέθοδος που χρησιμοποιείται σε διάφορα πλαίσια και τομείς περιεχομένου. Περιλαμβάνει την ανάληψη συγκεκριμένων, συχνά άγνωστων ρόλων από τους συμμετέχοντες και την εκτέλεσή τους στο πλαίσιο ενός σεναρίου που βασίζεται σε μια περίπτωση, προκειμένου να κατανοήσουν σύνθετες ή διφορούμενες έννοιες. Η μέθοδος αυτή έχει αποδειχθεί αποτελεσματική για την επίτευξη μαθησιακών αποτελεσμάτων σε τρεις κύριους τομείς: συναισθηματικός, γνωστικός και συμπεριφορικός. Παίζοντας το ρόλο ενός άλλου ατόμου, οι συμμετέχοντες εξασκούνται στην ενσυναίσθηση και τη λήψη προοπτικής, οδηγώντας σε μεγαλύτερο αυτοαναστοχασμό και ευαισθητοποίηση. Επιπλέον, το παιχνίδι ρόλων ως εκπαιδευτικό εργαλείο βοηθά τους συμμετέχοντες να κατανοήσουν καταστάσεις που δεν έχουν βιώσει ποτέ πριν και να προσαρμόσουν ανάλογα τη συμπεριφορά τους. Τα αναμενόμενα αποτελέσματα του παιχνιδιού ρόλων περιλαμβάνουν τη δυνατότητα των συμμετεχόντων να ενσαρκώσουν έναν χαρακτήρα, γεγονός που προάγει μεγαλύτερη ελευθερία λόγου και δημιουργικότητας. Αυτή η ελευθερία επιτρέπει στους συμμετέχοντες να εξερευνήσουν καταστάσεις χωρίς το φόβο της κρίσης, βοηθώντας τους να συνειδητοποιήσουν τις δικές τους προκαταλήψεις και στερεότυπα. Επιπλέον, το παιχνίδι ρόλων βοηθά τους εκπαιδευόμενους να κατανοήσουν την πραγματικότητα του ατόμου του οποίου το ρόλο υποδύονται, μπαίνοντας στη θέση του και αναγνωρίζοντας τις συνέπειες που μπορεί να έχουν οι δικές τους αναπαραστάσεις στους άλλους (Agboola Sogunro, 2004).

Οι μαθησιακοί στόχοι του παιχνιδιού ρόλων είναι τριπλοί: να γνωρίζει κανείς πώς να εντοπίζει τα δικά του στερεότυπα και προκαταλήψεις, να αναγνωρίζει τις συνέπειες αυτών των προκαταλήψεων στη συμπεριφορά και να εντοπίζει μεθόδους για να αμφισβητήσει και να αλλάξει αυτές τις προκαταλήψεις.

Το παραδοσιακό παιχνίδι ρόλων περιλαμβάνει τους συμμετέχοντες να κάνουν από κοινού καταιγισμό ιδεών για να επιλέξουν την κατάσταση στην οποία θα εξελιχθούν οι χαρακτήρες. Κάθε χαρακτήρας έχει διακριτά χαρακτηριστικά που καλύπτουν διαφορετικές ταυτότητες, επιτρέποντας τη διερεύνηση διαφόρων προκαταλήψεων. Η ιστορία είναι διαδραστική, με

τους παίκτες να χρησιμοποιούν τη φαντασία τους για να υποδυθούν τον χαρακτήρα τους, να λάβουν αποφάσεις και να επιλύσουν προβλήματα. Η διαδικασία περιλαμβάνει:

- Ερμηνεία της σκηνής και των ρόλων από τους παίκτες, ενώ οι άλλοι παρατηρούν.
- Ο συντονιστής μπορεί να διακόψει το παιχνίδι για να ζητήσει τη γνώμη του κοινού, όπως "Θα το κάνατε διαφορετικά;".
- Μόλις επιτευχθεί το αναμενόμενο αποτέλεσμα, ο συντονιστής σταματά το παιχνίδι.

Η ενημέρωση περιλαμβάνει:

- Ο διαμεσολαβητής υπενθυμίζει στους παίκτες τους κανόνες και το φροντιστικό πλαίσιο για τις ανταλλαγές, διασφαλίζοντας ότι ο καθένας μιλάει για τον εαυτό του χωρίς να τον κρίνει.
- Οι παίκτες ενημερώνουν απαντώντας σε ερωτήσεις σχετικά με τα συναισθήματά τους, τη θέση του χαρακτήρα τους και την προσωπική τους γνώμη για την κατάσταση.
- Το ακροατήριο συμμετέχει στον απολογισμό μοιράζοντας τα συναισθήματα και τις απόψεις του.
- Επιτρέποντας να ακολουθήσει μια συζήτηση μεταξύ του κοινού και των παικτών σχετικά με την κατάσταση και τις πιθανές λύσεις.

Ο διαμεσολαβητής παίζει καθοριστικό ρόλο συνοψίζοντας τις λύσεις που βρέθηκαν, παρουσιάζοντας άλλες πιθανές λύσεις, προτείνοντας εναλλακτικές ενέργειες για διάφορους ρόλους στη σκηνή και ορίζοντας τους όρους που προκύπτουν από τις καταστάσεις που διαδραματίζονται. Αυτή η δομημένη προσέγγιση εξασφαλίζει μια ολοκληρωμένη μαθησιακή εμπειρία, προωθώντας την ενσυναίσθηση, την ευαισθητοποίηση και την αλλαγή συμπεριφοράς των συμμετεχόντων.

4.4 Δραστηριότητες

Στην ενότητα που ακολουθεί, θα βρείτε διάφορες ασκήσεις για την εφαρμογή του παιχνιδιού ρόλων: θα είναι δυνατόν να τις προσαρμόσετε στην ομάδα-στόχο και στο πλαίσιο, επωφελούμενοι από την εξαιρετική ευελιξία της μεθοδολογίας. Παρακαλούμε, δείτε τις παρακάτω δραστηριότητες και επιλέξτε εκείνες που είναι κατάλληλες για την καθημερινή σας ομάδα-στόχο.

4.4.1 Συνέντευξη εργασίας

Ονομασία της δραστηριότητας	Συνέντευξη για δουλειά
Μεθοδολογία	Παιχνίδι ρόλων
Αριθμός συμμετεχόντων	3 ή περισσότερα
Προφίλ του συμμετέχοντα	Νέοι (συμμετέχοντες και κοινό), συντονιστής (εργαζόμενος σε θέματα νεολαίας)
Χρόνος	30 λεπτά - 2 ώρες
Στόχος	Ευαισθητοποίηση για τις ασυνείδητες προκαταλήψεις στον εργασιακό τομέα και διερεύνηση στρατηγικών για την ελαχιστοποίηση των επιπτώσεών τους στις αποφάσεις πρόσληψης.
Περιγραφή	Ο συντονιστής εισάγει τη δραστηριότητα εξηγώντας εν συντομία πώς η ασυνείδητη προκατάληψη μπορεί να επηρεάσει τις συνεντεύξεις για εργασία. Παρέχονται παραδείγματα, όπως το "φαινόμενο του φωτοστέφανου και του κέρατου" - όπου ένα μεμονωμένο φυσικό χαρακτηριστικό επισκιάζει τα άλλα, και ίσως πιο σημαντικά, προσόντα ενός υποψηφίου. <i>Παρουσίαση σεναρίου:</i> Ο συντονιστής παρουσιάζει στην ομάδα το σενάριο της συνέντευξης εργασίας. Παράδειγμα: "Συνέντευξη: Συνέντευξη: Παίρνετε συνέντευξη από υποψηφίους για μια θέση μάρκετινγκ. Εκτιμάτε τη δημιουργικότητα, τις ισχυρές επικοινωνιακές δεξιότητες και την ικανότητα ομαδικής εργασίας. Υποψήφιος: Έχετε ένα ισχυρό βιογραφικό με σχετική εμπειρία, αλλά προέρχετε από διαφορετικό πολιτισμικό υπόβαθρο. Μιλάτε με προφορά και έχετε ένα μοναδικό όνομα. Παρακαλείσθε να εκτελέσετε το σενάριο της συνέντευξης για την εργασία, λαμβάνοντας υπόψη πώς μπορεί να το επηρεάσει η ασυνείδητη προκατάληψη". Παιχνίδι ρόλων: η ομάδα διαμορφώνεται σε ζεύγη. Κάθε ζεύγος εκτελεί το σενάριο μόνο του. Παρουσίαση: κάθε ζεύγος εκτελεί το σενάριο μπροστά στους άλλους.

	Συμπέρασμα και προβληματισμός: όλοι οι συμμετέχοντες προβληματίζονται σχετικά με το αποτέλεσμα και το ίδιο το θέμα. Ο συντονιστής καθοδηγεί τη συζήτηση. Πιθανές ερωτήσεις: "Πώς εκδηλώθηκαν οι ασυνείδητες προκαταλήψεις κατά τη διάρκεια των συνεντεύξεων;", "Τι αντίκτυπο πιστεύετε ότι είχαν αυτές οι προκαταλήψεις στη διαδικασία λήψης αποφάσεων του συνεντευκτή;", "Ποιες στρατηγικές μπορούν να εφαρμόσουν οι οργανισμοί για να ελαχιστοποιήσουν την επιρροή των ασυνείδητων προκαταλήψεων στις προσλήψεις;".
Υλικά που πρέπει να χρησιμοποιηθούν	Σενάρια που θα χρησιμοποιηθούν, τα οποία πρέπει να προετοιμαστούν εκ των προτέρων.
Συμβουλές για τη δραστηριότητα	▪ Παρέχετε εποικοδομητική ανατροφοδότηση μετά από κάθε παράσταση, ▪ Ενθαρρύνετε τους άλλους να παρέχουν τα δικά τους σχόλια. ▪ Προωθήστε τον αναστοχασμό (ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να σκεφτούν τρόπους για να μεταφράσουν τα συμπεράσματα που αποκόμισαν από τη συνεδρία σε δράση). ▪ Φροντίστε ώστε τα παιχνίδια ρόλων να περιλαμβάνουν και ανεπαίσθητες, όχι άμεσα εμφανείς, προκαταλήψεις.

4.4.2 Ποιος λέει ψέματα;

Ονομασία της δραστηριότητας	Ποιος λέει ψέματα;
Μεθοδολογία	Παιχνίδι ρόλων
Αριθμός συμμετεχόντων	Συμμετέχοντες: 20 - 30 συμμετέχοντες (παίκτες: 5 ή 6 και κοινό - οι υπόλοιποι συμμετέχοντες)
Προφίλ του συμμετέχοντα	Από 18 έως 30 ετών
Χρόνος	30 λεπτά
Στόχος	Να διερευνήσει πώς τα στερεότυπα και οι ασυνείδητες προκαταλήψεις μπορούν να επηρεάσουν τις αντιλήψεις και τις αλληλεπιδράσεις σε ένα δημόσιο σενάριο, ιδίως σε καταστάσεις σύγκρουσης.
Περιγραφή	Η δραστηριότητα βασίζεται σε ένα σενάριο στο οποίο οι συμμετέχοντες θα εμπλακούν άμεσα. Ακολουθούν τα κύρια χαρακτηριστικά,- τα οποία μπορούν να προσαρμοστούν από τον εκπαιδευτή ανάλογα με το πλαίσιο εφαρμογής και τον αριθμό των συμμετεχόντων: Χαρακτήρες: ▪ Πελάτης 1 ▪ Πελάτης 2 (προαιρετικός) ▪ Φύλακας ασφαλείας ▪ Μάρτυρας ▪ Διευθυντής ▪ Ελεγκτής κάμερας Χαρακτηριστικό προσωπικότητας/πλαίσιο: Youssouf/Fatou: Ήρεμος, έκπληκτος. Γύρω στα 20. Πρώτη φορά ψωνίζει στη Γαλλία. Πηγαίνει να αγοράσει ρούχα και τα δοκιμάζει στα δοκιμαστήρια. <i>Πελάτης 1:</i> Σκληρός, αρκετά βίαιος τρόπος ομιλίας και λίγο σωματικά, πικρόχολος. Γύρω στα 30. Φύλακας ασφαλείας του καταστήματος. Ακολουθεί τον πελάτη 1 αμέσως μετά την είσοδό του στο κατάστημα. Όταν πηγαίνει στα δοκιμαστήρια, ζητά να ελέγξει τις τσέπες για να διαπιστώσει αν δεν έχει κλαπεί τίποτα. Προκαλεί διαφωνία. <i>Μάρτυρας:</i> Λευκός, πλούσιος, γύρω στα 50. <i>Πελάτης του καταστήματος:</i> Γίνετε μάρτυρας της διαφωνίας μεταξύ ενός πελάτη και του φύλακα ασφαλείας και παρεμβείτε παίρνοντας το μέρος ενός από τους χαρακτήρες.

	<i>Ο διευθυντής:</i> Περίπου 40 ετών. Μπείτε στη διαφωνία για να ηρεμήσετε τα πράγματα. Κάντε ερωτήσεις 1 στον φύλακα ασφαλείας, 2 στον μάρτυρα και τέλος στον πελάτη που κατηγορείται για κλοπή. Πάρτε το μέρος ενός από τους χαρακτήρες. <i>Ελεγκτής κάμερας:</i> μπορεί να παίξει ο/η συντονιστής/στρια. Ο τελευταίος χαρακτήρας που θα μπει στη διαφωνία για να αποκαλύψει ότι δεν έχει κλαπεί τίποτα. Σενάριο: 1. Ο 1ος πελάτης μπαίνει σε ένα κατάστημα ρούχων. Είναι ντυμένος με ένα πολύ παραδοσιακό φόρεμα από τις Κομόρες (Comoros) (μακρύ χρωματιστό φόρεμα με σαγιονάρα). 2. Περπατάει ανάμεσα στα ράφια και επιλέγει μερικά είδη για να τα δοκιμάσει. Πηγαίνει στο δοκιμαστήριο. Ο φύλακας ασφαλείας τον πλησιάζει και του ζητά να δείξει τις τσέπες του. 3. Ο φύλακας ασφαλείας είναι πεπεισμένος ότι ο 1ος πελάτης προσπαθεί να κλέψει ρούχα. 4. Διαφωνία μεταξύ των δύο χαρακτήρων. 5. Ο μάρτυρας φτάνει και προσπαθεί να λύσει την κατάσταση. Επιλέγει να πάρει τη μία πλευρά (χωρίς καμία απόδειξη για το ποιος έχει δίκιο ή άδικο) 6. Όλοι παρουσιάζουν τα επιχειρήματά τους. 7. Ο διευθυντής έγινε μάρτυρας της σκηνής και έρχεται για να ηρεμήσει τα πράγματα ρωτώντας για την κατάσταση: ρωτάει τον φύλακα ασφαλείας, στη συνέχεια τον μάρτυρα και στο τέλος τον πελάτη. 8. Όλοι παρουσιάζουν την κατάσταση. 9. Ο διευθυντής επιλέγει επίσης να πάρει τη μία πλευρά. 10. Ο επικεφαλής της ομάδας παρεμβαίνει ως ελεγκτής της κάμερας και δίνει την απόδειξη ότι ο πελάτης δεν έκλεψε τίποτα. 11. Η κατάσταση αυτή μπορεί να προκαλέσει αντιδράσεις προς τους διάφορους χαρακτήρες. Πρόταση: Προκειμένου να διατηρηθεί μια αρκετά φυσική εξέλιξη του παιχνιδιού ρόλων και να υπάρξουν οι πιο γνήσιες αντιδράσεις, οι παίκτες δεν θα έχουν πρόσβαση στο πλήρες σενάριο. Θα έχουν πρόσβαση μόνο σε κάρτες που υποδεικνύουν τα χαρακτηριστικά της προσωπικότητάς τους και τη θέση τους. Μόνο ο ελεγκτής της κάμερας έχει πρόσβαση στο πλήρες σενάριο (μπορεί να κατευθύνει το σενάριο αν χρειαστεί).
Υλικά που πρέπει να χρησιμοποιηθούν	Κάρτες που περιγράφουν κάθε χαρακτήρα (προσωπικότητα και ρόλο που πρέπει να παίξει)

Συμβουλές για τη δραστηριότητα

Για να βοηθήσει τους συμμετέχοντες να παίξουν με αυτοπεποίθηση, ο συντονιστής θα πρέπει να χρησιμοποιήσει στην αρχή δραστηριότητες που σπάνε τον πάγο.

4.4.3 Μια δύσκολη συνέντευξη

Ονομασία της δραστηριότητας	Μια δύσκολη συνέντευξη
Μεθοδολογία	Παραδοσιακό παιχνίδι ρόλων
Αριθμός συμμετεχόντων	Τουλάχιστον 5
Προφίλ των συμμετεχόντων	Περίπου 30 ετών
Χρόνος	1h
Στόχος	Να καταδείξει πώς η προκατάληψη και οι ακατάλληλες ερωτήσεις μπορούν να εκδηλωθούν κατά τη διάρκεια των εργασιακών ρυθμίσεων και να ενθαρρύνει τους συμμετέχοντες να μάθουν πώς να αντιμετωπίζουν αποτελεσματικά τους ισχυρισμούς περί διακρίσεων.
Περιγραφή	Οι συντονιστές παρουσιάζουν τη δραστηριότητα και εξηγούν τη μεθοδολογία του παιχνιδιού ρόλων. Οι συντονιστές θα προετοιμάσουν ένα σενάριο για ένα συγκεκριμένο σενάριο (π.χ. συνέντευξη για δουλειά) και οι συμμετέχοντες θα κληθούν να επιλέξουν έναν ρόλο. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, το σενάριο διαδραματίζεται σε ένα γραφείο για μια συνέντευξη για δουλειά. Μια μουσουλμάνα, ένας Γάλλος και ένας Ιταλός παίρνουν συνέντευξη για την ίδια θέση. Ο υπεύθυνος της συνέντευξης κάνει ακατάλληλες ερωτήσεις στη γυναίκα, αναγκάζει τους Γάλλους και τους Ιταλούς να απαντούν σύμφωνα με στερεότυπα". Για παράδειγμα, ο υπεύθυνος της συνέντευξης μπορεί να ρωτήσει τη μουσουλμάνα γυναίκα αν σκοπεύει να κάνει παιδιά- αν μπορεί να καταλάβει τη θέση που προηγουμένως κατείχε άνδρας- αν περιμένει να έχει τον ίδιο μισθό με έναν άνδρα συνάδελφο. Για τον Ιταλό συνεντευξιζόμενο, μπορεί να ρωτήσει τον Ιταλό άνδρα αν μπορεί να έρθει στην ώρα του κ.λπ. Το κοινό παρεμβαίνει και συζητά τις "λάθος" δηλώσεις και συζητά πώς να απαντήσει σε αυτές.
Υλικά που πρέπει να χρησιμοποιηθούν	Δεν απαιτούνται ειδικά υλικά
Συμβουλές για τη δραστηριότητα	Η συνέντευξη για δουλειά είναι η απλούστερη σκηνή, εύκολο να αναπαραχθεί, εύκολο για τους ανθρώπους να τη φανταστούν. Μπορεί να προσαρμοστεί ανάλογα με το εθνικό υπόβαθρο.

4.4.4. Επιλογή ομάδας

Ονομασία της δραστηριότητας	Επιλογή ομάδας
Μεθοδολογία	Παιχνίδι ρόλων
Αριθμός συμμετεχόντων	10
Προφίλ του συμμετέχοντα	Μαθητές λυκείου ή μεγαλύτεροι
Χρόνος	2 ώρες
Στόχος	Η ευαισθητοποίηση των συμμετεχόντων σχετικά με τις ασυνείδητες προκαταλήψεις και τη δυναμική της ομάδας
Περιγραφή	Προετοιμασία & υλοποίηση Μοιράστε ένα έγγραφο που περιγράφει τα προφίλ των υποψηφίων και των μελών της επιτροπής και εξηγήστε το σενάριο. Τα παρακάτω ονόματα είναι υποδειγματικά και θα πρέπει να προσαρμοστούν στη χώρα στην οποία λαμβάνει χώρα. <i>Σενάριο:</i> Σε ένα λύκειο, το συμβούλιο αποφάσισε να συμμετάσχει σε έναν εθνικό διαγωνισμό με τίτλο "Αειφορία και καινοτομία". Στόχος του διαγωνισμού είναι η εκπόνηση ενός έργου που θα προτείνει πρακτικές λύσεις για τη βελτίωση της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας στα σχολεία. Το σχολείο πρέπει να επιλέξει μια ομάδα τριών μαθητών που θα εκπροσωπήσουν την τάξη τους στον διαγωνισμό. Η ομάδα θα πρέπει να διαθέτει διάφορες δεξιότητες και να μπορεί να συνεργάζεται αποτελεσματικά. Η δραστηριότητα περιλαμβάνει 10 συμμετέχοντες: Οι 7 θα είναι οι υποψήφιοι και οι 3 θα είναι οι καθηγητές της επιτροπής. <i>Υποψήφιοι:</i> Marco: 17 ετών, πολύ καλός στα μαθηματικά και τις φυσικές επιστήμες, παθιασμένος με την τεχνολογία και τον προγραμματισμό. Έχει μια αναπηρία που τον υποχρεώνει να χρησιμοποιεί αναπηρικό αμαξίδιο. Συχνά αισθάνεται υποτιμημένος από τους συνομηλίκους του, αλλά είναι αποφασισμένος να αποδείξει την αξία του. Έχει μεγάλο πάθος για τα βιντεοπαιχνίδια και θα ήθελε να χρησιμοποιήσει το ταλέντο του για να αναπτύξει μια εκπαιδευτική εφαρμογή.

Έλενα: 18 ετών, κόρη Ρουμάνων μεταναστών. Είναι καλή μαθήτρια στη λογοτεχνία και την τέχνη. Νιώθει συχνά παρεξηγημένη και επιθυμεί να δείξει πώς ο πολιτισμός της μπορεί να εμπλουτίσει την ομαδική εργασία. Είναι αποφασισμένη, αλλά μερικές φορές αισθάνεται απομονωμένη και φοβάται ότι η καταγωγή της μπορεί να αποτελέσει πηγή προκατάληψης.

Samuel: 18 ετών, ένα εξωστρεφές και χαρισματικό αγόρι με μεγάλο πάθος για το ποδόσφαιρο. Είναι πάντα ο πρώτος που εμπλέκει τους συνομηλίκους του σε αθλητικές και κοινωνικές δραστηριότητες, ενώ ενσωματώνεται εύκολα σε ομάδες. Παρά τις κοινωνικές του δεξιότητες, αγωνίζεται ακαδημαϊκά και συχνά αισθάνεται υποτιμημένος λόγω των ακαδημαϊκών του επιδόσεων. Η έλλειψη επιτυχίας στην τάξη τον οδηγεί στο να θεωρεί τον εαυτό του "όχι έξυπνο" και φοβάται ότι οι συμμαθητές του δεν θα εκτιμήσουν τις δημιουργικές του δυνατότητες και την ικανότητά του να εργάζεται σε μια ομάδα.

Julie: 17 ετών, αυτοπροσδιορίζεται ως λεσβία, ακτιβίστρια για τα LGBTQ+ δικαιώματα και υπερήφανη για την ταυτότητά της. Συμμετέχει πολύ σε κοινωνικά προγράμματα και είναι μέλος μιας πολιτικοποιημένης σχολικής συλλογικότητας. Ωστόσο, φοβάται ότι ο σεξουαλικός της προσανατολισμός μπορεί να επηρεάσει αρνητικά τις απόψεις των άλλων. Θέλει να χρησιμοποιήσει το έργο για να ευαισθητοποιήσει και να προωθήσει την ένταξη.

Μει: 17 ετών, ασιατικής καταγωγής, μεγαλωμένη σε οικογένεια μεταναστών. Είναι εσωστρεφής και δημιουργική, με πάθος για την τέχνη και τη φωτογραφία, τα οποία χρησιμοποιεί για να ασχοληθεί με περιβαλλοντικά ζητήματα. Ωστόσο, συχνά θεωρείται "ήσυχη" από τους συνομηλίκους της, με αποτέλεσμα οι ιδέες της να υποτιμώνται. Η εθνικότητά της συμβάλλει σε ασυνείδητες προκαταλήψεις: πολλοί υποθέτουν ότι δεν κατανοεί πλήρως την τοπική κουλτούρα, ενώ η Μει αισθάνεται πιεσμένη να αποδείξει την αξία της.

Giulia: 18 ετών, προέρχεται από πλούσια οικογένεια. Είναι ζωηρή και σίγουρη για τον εαυτό της, με έντονο ενδιαφέρον για τη μόδα, τα πάρτι και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Παρόλο που συμμετέχει στο πρόγραμμα

βιωσιμότητας για να εντυπωσιάσει τους γονείς της, το κίνητρό της είναι περισσότερο επιφανειακό παρά αυθεντικό. Αυτό δημιουργεί προκαταλήψεις μεταξύ των συνομηλίκων της, οι οποίοι τη βλέπουν ως μη σοβαρή και αδιάφορη για τα περιβαλλοντικά ζητήματα, θεωρώντας την ως εμπόδιο στην αποστολή τους.

Χριστιανός: 17 ετών και από καθολική, παραδοσιακή οικογένεια. Είναι πολύ έξυπνος και έχει ισχυρές πολιτικές απόψεις, που τείνουν προς τα δεξιά. Η ευθύτητά του στις συζητήσεις μπορεί να φανεί αλαζονική και δεν κρύβει τις ρατσιστικές του απόψεις, κοροϊδεύοντας όσους έχουν διαφορετικές απόψεις. Αν και είναι καλός μαθητής, η στάση του δημιουργεί εντάσεις και μπορεί να εκφοβίσει τους συμμαθητές του, τροφοδοτώντας προκαταλήψεις τόσο εναντίον του όσο και στις αξιολογήσεις του για τους άλλους.

Προφίλ επιτροπής:

Mr. Rossi: καθηγητής μαθηματικών, πολύ αυστηρός και παραδοσιακός. Αξιολογεί τους ανθρώπους με βάση τα αποτελέσματα και τις ακαδημαϊκές τους ικανότητες. Συχνά αγνοεί τα συναισθήματα και τις προσωπικές εμπειρίες των υποψηφίων. Τείνει να πιστεύει ότι όσοι έχουν καλούς βαθμούς είναι αυτόματα και καλοί ηγέτες.

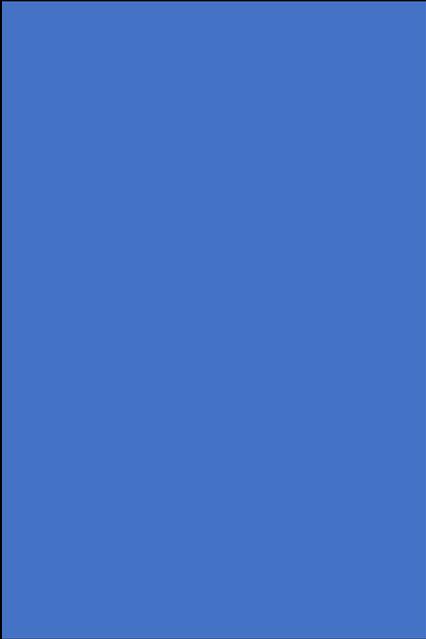
Κυρία de la Tour: Tour de Tour: καθηγήτρια τέχνης, πολύ ανοιχτή και ενσυναίσθηση. Πιστεύει ακράδαντα στη σημασία της προσωπικής έκφρασης και της δημιουργικότητας. Δίνει προσοχή στις λεπτομέρειες και προσπαθεί να κατανοήσει τις εμπειρίες ζωής κάθε υποψηφίου. Τείνει να εκτιμά περισσότερο τις κοινωνικές δεξιότητες.

κ. Green: Green: Καθηγητής φυσικής αγωγής, αθλητικός και παρακινητικός. Αξιολογεί τους υποψηφίους με βάση τις σωματικές τους ικανότητες και τις ηγετικές τους ικανότητες. Είναι πολύ ανταγωνιστικός και ενθαρρύνει τους μαθητές να δίνουν τον καλύτερό τους εαυτό.

Ατομικές συνεντεύξεις:

Κάθε υποψήφιος έχει στη διάθεσή του 3-5 λεπτά για να συστηθεί στην επιτροπή, εξηγώντας τα κίνητρα και τις δεξιότητές του. Η επιτροπή μπορεί να κάνει ερωτήσεις για περαιτέρω πληροφορίες.

	Ομαδική συνέντευξη: Η επιτροπή ζητά από όλους τους υποψηφίους να συγκεντρωθούν για μια ομαδική συνέντευξη. Κατά τη διάρκεια της συνέντευξης, οι καθηγητές θα προσπαθήσουν να αναδείξουν συγκρούσεις μεταξύ των χαρακτήρων ρωτώντας τους με ποιον θα ήθελαν να είναι στην ομάδα. Συζήτηση και προβληματισμός: Η επιτροπή συζητά τις εντυπώσεις της για τους υποψηφίους, επισημαίνοντας τυχόν ασυνείδητες προκαταλήψεις. Τα μέλη της επιτροπής μπορούν να εκφράσουν πώς οι απόψεις τους επηρεάζουν τις επιλογές τους, προωθώντας έναν ανοιχτό διάλογο. Μυστική ψηφοφορία: Κάθε μέλος της επιτροπής γράφει τα ονόματα τριών υποψηφίων που θέλει στην ομάδα. Οι υποψήφιοι κάνουν το ίδιο. Οι ψήφοι είναι ανώνυμες και συγκεντρώνονται σε ένα φάκελο. Ανακοίνωση αποτελεσμάτων και προβληματισμός: Ανακοινώστε τους τρεις υποψηφίους με τις περισσότερες ψήφους και συζητήστε πώς οι προκαταλήψεις μπορεί να επηρέασαν τις επιλογές. Τελική συζήτηση σχετικά με την εμπειρία, τη δυναμική που προέκυψε και τις προκαταλήψεις που αντιμετωπίστηκαν.
Υλικά που πρέπει να χρησιμοποιηθούν	▪ Φύλλα προφίλ υποψηφίων και επιτροπών ▪ Κάρτες ψηφοφορίας ▪ Ένας φάκελος για ανώνυμες ψήφους ▪ Φύλλα σχολιασμού ▪ Ένα ρολόι ή χρονόμετρο για τη διαχείριση του χρόνου των παρουσιάσεων
Συμβουλές για τη δραστηριότητα	▪ Βεβαιωθείτε ότι όλοι οι συμμετέχοντες κατανοούν το προφίλ και τα κίνητρα των υποψηφίων πριν από τις συνεντεύξεις.

-
- Ενθαρρύνετε την ανοιχτή και με σεβασμό συζήτηση κατά τη φάση του προβληματισμού σχετικά με τις προκαταλήψεις.
 - Τονίστε ότι ο στόχος δεν είναι μόνο να σχηματιστεί μια ομάδα, αλλά και να κατανοηθεί πώς οι αντιλήψεις μπορούν να επηρεάσουν τις αποφάσεις.
 - Διατηρήστε μια ατμόσφαιρα ασφάλειας και υποστήριξης, ώστε οι συμμετέχοντες να αισθάνονται άνετα να εκφράσουν τις απόψεις και τις ερωτήσεις τους.

4.4.5 Αναποδογυρισμένο σούπερ μάρκετ

Όνομασία της δραστηριότητας	Ανάποδο σούπερ μάρκετ
Μεθοδολογία	Παιχνίδι ρόλων
Αριθμός συμμετεχόντων	Τουλάχιστον 7 άτομα που παίζουν τους ρόλους + κοινό για να δουν και να αξιολογήσουν την παράσταση
Προφίλ των συμμετεχόντων	18 - 25 ετών
Χρόνος	1h30min
Στόχος	Ευαισθητοποίηση και κατανόηση του θέματος του αόρατου ρατσισμού
Περιγραφή	Προετοιμασία: Ο λειτουργός νεολαίας πρέπει να προετοιμάσει το σενάριο ή το βασικό σενάριο που θα διανεμηθεί στα άτομα που θα συμμετάσχουν στη δραστηριότητα. Εφαρμογή: Ο εκπαιδευτής καλωσορίζει τους συμμετέχοντες, - εάν είναι απαραίτητο, προτείνει ένα παγοθραυστικό σε περίπτωση που η δραστηριότητα είναι η πρώτη της ημέρας. Σε περίπτωση που η ομάδα αποτελείται από περισσότερα από 7 άτομα, θα ρωτήσει την ομάδα αν κάποιος θέλει να συμμετάσχει στη δραστηριότητα. Το σενάριο: <i>Τόπος:</i> η ιστορία διαδραματίζεται σε ένα σούπερ μάρκετ. <i>Οι κύριοι χαρακτήρες:</i> 5 άτομα που προέρχονται από τη χώρα όπου διαδραματίζεται η ιστορία, η οποία συνήθως δεν υφίσταται διακρίσεις και που θα παίξουν το ρόλο των πελατών του σούπερ μάρκετ. <i>Η κύρια ιστορία:</i> η ιστορία επικεντρώνεται σε ένα επεισόδιο εμφανών διακρίσεων λόγω ρατσισμού. Σε ένα σούπερ μάρκετ, ένας από την ομάδα των ντόπιων κλέβει κάτι, αλλά ο αστυνομικός - ο οποίος είναι ρατσιστής - σταματά το άτομο με μεταναστευτικό υπόβαθρο. Το άτομο αυτό, που έχει δει τη ληστεία, προσπαθεί να εξηγήσει ότι "δεν εμπλέκεται, κατηγορώντας τον πραγματικό κλέφτη. Έτσι ξεκινά μια συζήτηση που διχάζει την ομάδα των ντόπιων, όπου η μία μικρή ομάδα παίρνει το μέρος του ατόμου με μεταναστευτικό υπόβαθρο, ενώ η άλλη το μέρος του ντόπιου ατόμου. Αφού η ομάδα έπαιξε το σενάριο, ο εκπαιδευτής θέτει ερωτήσεις στα άτομα που συμμετείχαν ενεργά στο παιχνίδι ρόλων, ζητώντας τους να: 1) να αναλύσει την κατάσταση, ρωτώντας για τη δυναμική που συνέβη (αυτό μπορεί επίσης να ζητηθεί από ένα άτομο από το "κοινό", που δεν συμμετείχε

	άμεσα στο παιχνίδι ρόλων)- 2) για τη συναισθηματική ανατροφοδότηση των συμμετεχόντων, σχετικά με το πώς ένιωσαν κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού ρόλων- 3) να ζητήσει από ένα άτομο από το κοινό να εντοπίσει όλα τα ρατσιστικά χαρακτηριστικά που αναπαρίστανται στο σενάριο. Μετά από αυτό το μέρος, ο εκπαιδευτής ζητά από την ίδια ομάδα ατόμων να παίξουν την ίδια δυναμική του σεναρίου, αλλά αυτή τη φορά με αόρατο ρατσισμό/ασυνείδητη προκατάληψη (προτείνεται να γίνει ανταλλαγή ρόλων, αλλά η ομάδα μπορεί να αποφασίσει αν το θέλει ή όχι). Η δυναμική μπορεί να οριστεί ελεύθερα από τους συμμετέχοντες. Η ομάδα θα έχει τουλάχιστον 15 λεπτά για να προετοιμάσει το νέο σενάριο. Μετά τη δεύτερη αναπαράσταση, ο εκπαιδευτής θα θέσει τις ίδιες ερωτήσεις στην ομάδα. Αυτή τη φορά, αυτό το μέρος του αναστοχασμού μπορεί να είναι ένας τρόπος να δούμε συλλογικά και να συγκρίνουμε τα 2 σενάρια που απεικονίζονται και να εντοπίσουμε τα χαρακτηριστικά της αόρατης προκατάληψης που αναπαρίστανται συνειδητά και ασυνείδητα και στις δύο καταστάσεις. Σε αυτό το τελευταίο βήμα, ο εκπαιδευτής πρέπει να εγγυηθεί την παρακολούθηση της συζήτησης, προκειμένου να αποφύγει ότι κάποιος συμμετέχων θα αισθανθεί ότι κρίνεται αντί να αναλύσει τους λόγους ή τις ρίζες κάποιας αόρατης προκατάληψης που παρουσιάζεται. Η δραστηριότητα ολοκληρώνεται με έναν γύρο ανατροφοδότησης από όλη την ομάδα.
Υλικά που πρέπει να χρησιμοποιηθούν	Έντυπο με το σενάριο που περιγράφεται γενικά.
Συμβουλές για τη δραστηριότητα	▪ Προτείνεται η εισαγωγή του θέματος του αόρατου ρατσισμού πριν από την υλοποίηση της δραστηριότητας, προκειμένου να διευκολυνθεί η εφαρμογή της. ▪ Αν η ομάδα αποτελείται από λιγότερα από 7 άτομα, μπορείτε να προσαρμόσετε την ιστορία ανάλογα με τον αριθμό των συμμετεχόντων.

4.5. Θέατρο των καταπιεσμένων

4.5.1 Εισαγωγή στη μεθοδολογία

Το Θέατρο των Καταπιεσμένων (ΘΚ) δημιουργήθηκε τη δεκαετία του 1960 στη Βραζιλία από τον σκηνοθέτη και ακτιβιστή Augusto Boal. Η έμπνευσή του προήλθε από την επιθυμία του να μετατρέψει το θέατρο σε εργαλείο κοινωνικής αλλαγής και απελευθέρωσης των καταπιεσμένων κοινοτήτων. Ο Boal, επηρεασμένος από τις ιδέες του Βραζιλιάνου παιδαγωγού Paulo Freire, συγγραφέα του διάσημου βιβλίου "Παιδαγωγική των καταπιεσμένων", ανέπτυξε την ΤΟ ως μια μέθοδο για να κάνει το θέατρο προσιτό σε όλους, όχι μόνο στους επαγγελματίες ηθοποιούς. Στόχος ήταν να σπάσει ο τέταρτος τοίχος μεταξύ ηθοποιού και θεατή, εμπλέκοντας το κοινό ως ενεργό μέρος της παράστασης. Το Θέατρο των Καταπιεσμένων είναι μια καινοτόμος μέθοδος που χρησιμοποιείται για τη διερεύνηση και την αντιμετώπιση ασυνείδητων προκαταλήψεων. Αυτή η διαδραστική μορφή θεάτρου ενθαρρύνει τη δημοκρατική και συνεργατική συμμετοχή, προσκαλώντας τα άτομα να γίνουν "θεατές-ηθοποιοί" που εμπλέκονται άμεσα με την παράσταση και χρησιμοποιούν το θέατρο ως εργαλείο για κοινωνική αλλαγή. Πρωταρχικός στόχος του ΤΟ είναι να καλλιεργήσει το διάλογο, την κριτική σκέψη και τη συλλογική δράση μεταξύ των συμμετεχόντων, δίνοντάς τους τη δυνατότητα να γίνουν καταλύτες για αλλαγή στη ζωή και τις κοινότητές τους. Καταρρίπτοντας το φράγμα μεταξύ ερμηνευτή και κοινού, το ΤΟ επιτρέπει στους ανθρώπους να εξερευνήσουν ενεργά, να απεικονίσουν, να αναλύσουν και να μεταμορφώσουν την πραγματικότητά τους. Η μέθοδος αυτή περιλαμβάνει μια διαλεκτική διαδικασία κατανόησης της ιδεολογίας της καταπίεσης και δημιουργίας νέων ιδεολογιών με βάση τις επιθυμίες των συμμετεχόντων. Η ΤΟ λειτουργεί μέσω διαφόρων διαδραστικών τεχνικών που ενθαρρύνουν την ενεργό εμπλοκή στη θεατρική διαδικασία. Οι κύριες τεχνικές περιλαμβάνουν το Θέατρο Φόρουμ, το Θέατρο Εικόνας, το Αόρατο Θέατρο και το Νομοθετικό Θέατρο (Picher M. C., 2007).

Το Θέατρο Φόρουμ περιλαμβάνει την αναπαράσταση μιας σύντομης σκηνής που απεικονίζει ένα σενάριο καταπίεσης ή σύγκρουσης. Μετά από αυτή την αρχική παράσταση, το κοινό ενθαρρύνεται να συμμετάσχει ενεργά. Μπορούν να παρέμβουν για να υποδυθούν χαρακτήρες, να δοκιμάσουν εναλλακτικές στρατηγικές ή να προτείνουν τροποποιήσεις στις

δράσεις και το διάλογο. Αυτό το διαδραστικό στοιχείο επιτρέπει στους συμμετέχοντες να εξερευνήσουν και να δοκιμάσουν πιθανές λύσεις για ζητήματα του πραγματικού κόσμου.

Βήματα για το θέατρο Forum:

- Οι συμμετέχοντες κάνουν συλλογικό καταιγισμό ιδεών και επιλέγουν ένα σενάριο όπου η ασυνείδητη προκατάληψη επηρεάζει αποφάσεις σχετικές με τη ζωή τους ή θέματα της κοινότητας.
- Ο συντονιστής της ΤΟ βοηθά την ομάδα να δραματοποιήσει το σύντομο σενάριο, το οποίο καταλήγει σε μια "κρίση" (5-10 λεπτά). Ο συντονιστής διαμορφώνει το "πώς" της παράστασης, αλλά όχι το "τι".
- Η ομάδα αναπαριστά το σενάριο, και κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού, ο συντονιστής της ΤΟ (Τζόκερ) ενθαρρύνει το κοινό να φωνάζει "Stop" όταν νομίζει ότι έχει μια λύση. Στη συνέχεια, οι ηθοποιοί δοκιμάζουν την προτεινόμενη στρατηγική.
- Το άτομο που φώναξε "Stop" περιγράφει τη στρατηγική του. Μπορούν να ζητήσουν από έναν συγκεκριμένο ηθοποιό να αλλάξει ατάκες και ενέργειες ή να ανέβουν στη σκηνή για να υποδυθούν την προτεινόμενη λύση.
- Οι ηθοποιοί ξαναρχίζουν την παράσταση, ενσωματώνοντας τη νέα στρατηγική.
- Κάθε στρατηγική παίζεται μέχρι η ομάδα να νιώσει ότι έχει μια λύση που μπορεί να εφαρμοστεί.
- Ακόμα και αν δεν επιτευχθεί κάποια εφαρμόσιμη λύση, το έργο προκαλεί το κοινό να αναλογιστεί την ευθύνη του να δράσει και να αλλάξει το status quo.

Ο ρόλος των συντονιστών είναι καθοριστικός, καθώς συνοψίζουν τις λύσεις που βρέθηκαν, παρουσιάζουν άλλες πιθανές λύσεις, προτείνουν εναλλακτικές ενέργειες για διάφορους ρόλους στη σκηνή και καθορίζουν τους όρους που προκύπτουν από τις καταστάσεις που αναπαρίστανται. Αυτή η δομημένη προσέγγιση εξασφαλίζει μια ολοκληρωμένη μαθησιακή εμπειρία, προωθώντας την ενσυναίσθηση, την ευαισθητοποίηση και την αλλαγή συμπεριφοράς των συμμετεχόντων (Gopal M., 2010).

4.6 Δραστηριότητες

Παρακάτω οι παρακάτω δραστηριότητες παρουσιάζουν την ευρεία χρήση του Θεάτρου των Καταπιεσμένων: όπως μπορείτε να δείτε, μπορεί να εφαρμοστεί σε διάφορα πλαίσια και καταστάσεις, επιτρέποντας τη δημιουργία νέων σεναρίων που διευκολύνουν την αυτοανάλυση και την αντιμετώπιση προσωπικών προκαταλήψεων.

4.6.1 Πολιτιστική οικειοποίηση

Όνομασία της δραστηριότητας	Σενάριο πολιτιστικής οικειοποίησης
Μεθοδολογία	Θέατρο των καταπιεσμένων
Αριθμός συμμετεχόντων	5-10
Προφίλ του συμμετέχοντα	Νέοι
Χρόνος	1h30min -2 h
Στόχος	Ευαισθητοποίηση σχετικά με την πολιτισμική οικειοποίηση, βοηθώντας τους συμμετέχοντες να κατανοήσουν τις επιπτώσεις της και πώς να αποτρέψουν την έλλειψη σεβασμού προς τους πολιτισμούς των μειονοτήτων.
Περιγραφή	Εισαγωγή: Ο συντονιστής εισάγει το θέμα της πολιτισμικής οικειοποίησης. Πολιτιστική οικειοποίηση είναι η υιοθέτηση στοιχείων από μια μειονοτική κουλτούρα από μια κυρίαρχη κουλτούρα με τρόπο εκμεταλλευτικό, ασεβή ή στερεοτυπικό, που συχνά συνεπάγεται ανισορροπία ισχύος. Ένας σχεδιαστής μόδας από μια δυτική χώρα που χρησιμοποιεί τις παραδοσιακές κεφαλόδεσμες των ιθαγενών της Αμερικής ως τάση σε μια επίδειξη πασαρέλας, αδιαφορώντας για την πολιτιστική τους σημασία και ιερότητα, αποτελεί παράδειγμα πολιτισμικής οικειοποίησης. Παρουσίαση σεναρίου: ο συντονιστής παρουσιάζει ένα σενάριο όπου ένα άτομο/ομάδα οικειοποιείται στοιχεία ενός άλλου πολιτισμού χωρίς κατανόηση ή/και σεβασμό. Παράδειγμα: (π.χ. το άναμμα των κεριών του Σαββάτου, το πλύσιμο κ.λπ.) χωρίς να κατανοήσει τη σημασία του ή να ζητήσει τη γνώμη της Μαρίας. Η Μαρία αισθάνεται πληγωμένη καθώς το τελετουργικό εκτελείται με επιφανειακό τρόπο. Παράσταση: επιλεγμένοι νέοι ερμηνεύουν τη σκηνή. Θέατρο φόρουμ: η παράσταση λαμβάνει χώρα ξανά- αυτή τη φορά το κοινό ενθαρρύνεται από τον συντονιστή να παρέμβει και να αλλάξει την έκβαση της σκηνής. Αναστοχασμός: όλοι οι συμμετέχοντες αναστοχάζονται σχετικά με το αποτέλεσμα και το ίδιο το θέμα. Ο συντονιστής καθοδηγεί τη συζήτηση.
Υλικά που πρέπει να χρησιμοποιηθούν	Κανένα
Συμβουλές για τη δραστηριότητα	Διευκολύνετε τον ανοιχτό διάλογο (π.χ. συμπεριλάβετε μια δραστηριότητα που θα σπάσει τον πάγο, αν χρειάζεται).

-
- Προωθήστε τον αναστοχασμό (ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να σκεφτούν τρόπους για να μεταφράσουν τα συμπεράσματα που αποκόμισαν από τη συνεδρία σε δράση).

4.6.2 Πίνακες ομιλίας

Ονομασία της δραστηριότητας	Μιλώντας πίνακες/ζωγραφιές
Μεθοδολογία	Θέατρο των καταπιεσμένων
Αριθμός συμμετεχόντων	10 - 20
Προφίλ	Νέοι
Χρόνος	2 h
Στόχος	Διευκόλυνση της κατανόησης των κοινωνικών ζητημάτων και δυναμικών, προάγοντας την ενσυναίσθηση και τις δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων.
Περιγραφή	Προετοιμασία: Πριν από τη δραστηριότητα, σκεφτείτε τα θέματα (βλ. την ενότητα "Συμβουλές για τη δραστηριότητα") που θα δώσετε στους συμμετέχοντες και φανταστείτε χαρακτήρες που θα συμπεριλάβετε ανάλογα με το θέμα. Εφαρμογή: <i>ΒΗΜΑ 1</i> 1. Χωρίστε την ομάδα στα δύο 2. Η μισή ομάδα βγαίνει έξω από την αίθουσα 3. Στην ομάδα 1st δίνεται ένα θέμα: πρέπει να αναπαραστήσουν το θέμα παίρνοντας πόζες (όπως σε έναν πίνακα ζωγραφικής). 4. Η ομάδα 2nd επιστρέφει στην αίθουσα, κοιτάζει τον πίνακα και πρέπει να μαντέψει το θέμα της σκηνής - η ομάδα πρέπει να συζητήσει και να δώσει μια κοινή απάντηση. 5. Αν δυσκολεύονται να βρουν το θέμα, μπορούν να αγγίξουν τους ανθρώπους στη σκηνή, κάνοντας τον πίνακα ζωντανό (ο συμμετέχων που αγγίζεται απλώς κινείται λίγο ή λέει 1-2 προτάσεις για να καταλάβουν τι αντιπροσωπεύει η πόζα του/της). 6. Όταν βρεθεί το αντικείμενο της σκηνής, η ομάδα 1st βγαίνει έξω και οι 2nd επαναλαμβάνουν την ίδια άσκηση. <i>ΒΗΜΑ 2</i> 1. Ίδιες ομάδες: η μία βγαίνει έξω και η άλλη στη σκηνή πρέπει να πάρει πόζες για το ίδιο θέμα για να δημιουργήσει μια σκηνή, αλλά αυτή τη φορά, ο συντονιστής τους λέει ποιους χαρακτήρες θα υποδυθούν. 2. Όταν η ομάδα επιστρέφει, ο συντονιστής τους δίνει μια λίστα με τους χαρακτήρες στη σκηνή και πρέπει να μαντέψουν ποιος ερμηνεύει ποιον. για αυτό, τους επιτρέπεται να συζητήσουν με τους συμμετέχοντες στη σκηνή 3. Μόλις βρεθεί κάθε χαρακτήρας, η ίδια άσκηση επαναλαμβάνεται με την άλλη ομάδα.

	ΒΗΜΑ 3 1. Ίδιες ομάδες αλλά όλοι μένουν στο δωμάτιο. Ο συντονιστής ζητά από τους συμμετέχοντες να δώσουν ζωή στον πίνακα. Οι συμμετέχοντες διατηρούν τις πόζες τους αλλά αρχίζουν να μιλούν, παίζοντας τους ρόλους τους και δημιουργώντας μια κακοφωνία, μιλώντας ο ένας πάνω στον άλλο και φτάνοντας σε μια "κρίση" 2. Όταν ο συντονιστής πιστεύει ότι η κρίση έχει φτάσει, λέει "stop" και όλοι οι συμμετέχοντες παγώνουν και παραμένουν στις στάσεις τους. 3. Ο συντονιστής ζητά από τους θεατές να προτείνουν λύσεις για την επίλυση αυτής της κρίσης προτείνοντας πολλαπλά σχέδια 4. Επαναλάβετε αυτά τα βήματα με την άλλη ομάδα ΣΥΖΗΤΗΣΗ Πραγματοποιήστε έναν γύρο συζητήσεων με συντονιστή τον συντονιστή για να συζητήσετε για τις διάφορες έννοιες που αναφέρθηκαν κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας.
Υλικά που πρέπει να χρησιμοποιηθούν	Κατάλογος διαφορετικών χαρακτήρων (ο ρόλος τους και όχι το πώς μοιάζουν ή το χαρακτηριστικό τους) που ο συντονιστής ζητά από τον συμμετέχοντα να ερμηνεύσει κατά τη διάρκεια του ΒΗΜΑΤΟΣ 2
Συμβουλές για τη δραστηριότητα	Λαμβάνοντας υπόψη τον περιορισμένο χρόνο της συνεδρίας, είναι δυνατόν να εκτελέσετε μόνο ένα ή δύο βήματα της δραστηριότητας. Παραδείγματα θεμάτων: - Μια διαμαρτυρία (χαρακτήρες: ένας αστυνομικός, μια οικογένεια, ένας ακτιβιστής με μεγάφωνο, ένας έμπορος κ.λπ.) - Μια ληστεία (χαρακτήρες: ένα θύμα, ένας συνεργός, ένας φρουρός ασφαλείας, ένας πελάτης κ.λπ.) - Αστυνομικός έλεγχος (χαρακτήρες: δύο αστυνομικοί, ένα ελεγχόμενο πρόσωπο, ένας μάρτυρας, μια οικογένεια, ένας εργαζόμενος κ.λπ.) - Ένα λεωφορείο με έλεγχο εισιτηρίων (χαρακτήρες: ένας οδηγός, δύο ελεγκτές, μια σχολική ομάδα, ένα άτομο που ελέγχεται, ο δήμαρχος κ.λπ.) - Μπροστά από ένα κέντρο χορού (χαρακτήρες: ένας φύλακας, μια ομάδα φίλων, ένας δημοσιογράφος, ένα άτομο, ο ιδιοκτήτης του μαγαζιού, μια μπαργούμαν κ.λπ.)

4.6.3 Σύσταση καθηγητή

Ονομασία της δραστηριότητας	Σύσταση δασκάλου
Μεθοδολογία	Θέατρο των καταπιεσμένων
Αριθμός συμμετεχόντων	5
Προφίλ	18 - 30 ετών
Χρόνος	1 ώρα 20 λεπτά
Περιγραφή	1.Οι συντονιστές παρουσιάζουν τη δραστηριότητα και εξηγούν στους συμμετέχοντες τη μεθοδολογία. 2. Μαζί με τους συμμετέχοντες, οι διαμεσολαβητές αναπτύσσουν ένα σενάριο που ταιριάζει στην εμπειρία τους. <i>Παράδειγμα:</i> Πλαίσιο: Στις Κάτω Χώρες, τα παιδιά στην ηλικία των 12 ετών ολοκληρώνουν την πρωτοβάθμια εκπαίδευση (βασικό σχολείο, ομάδα 8) και υποβάλλονται σε ένα σημαντικό τεστ. Με βάση το αποτέλεσμα αυτού του τεστ και τη σύσταση του εκπαιδευτικού της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, τα παιδιά μπορούν να υποβάλουν αίτηση σε διάφορα σχολεία για τον επόμενο κύκλο εκπαίδευσης (ο οποίος μπορεί να ποικίλλει από επαγγελματική εκπαίδευση έως γυμνάσιο). Χαρακτήρες: ▪ Η Τζαμίλα, μετανάστρια, μαθήτρια που αποφοίτησε από το δημοτικό σχολείο ▪ Hanna, μητέρα της Jamila ▪ Jan, δάσκαλος δημοτικού σχολείου Εκπαιδευτικό περιβάλλον: μια μαθήτρια πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης - η Jamila - αν και παίρνει υψηλότερη βαθμολογία στα τεστ, λαμβάνει από τον δάσκαλό της - τον Jan - σύσταση για τον επόμενο κύκλο εκπαίδευσης για χαμηλότερο τύπο εκπαίδευσης από τους άλλους συμμαθητές της με την ίδια βαθμολογία ή χαμηλότερη, λόγω ασυνείδητης προκατάληψης. Παίζεται μια σκηνή όπου ο δάσκαλος πρέπει να εξηγήσει και να αιτιολογήσει τη σύστασή του για έναν χαμηλότερο τύπο εκπαίδευσης στον μαθητή και τον γονέα (Hanna). Η ασυνείδητη προκατάληψη επιδεικνύεται σε βάρος των γυναικών μαθητών και των μαθητών με μεταναστευτικό υπόβαθρο.

	Εφαρμογή: Οι διαμεσολαβητές παρουσιάζουν το/τα σενάριο/α στους συμμετέχοντες. Οι συμμετέχοντες αναλαμβάνουν εθελοντικά τους ρόλους τους. Οι διαμεσολαβητές εξηγούν στους συμμετέχοντες τους κανόνες του Θεάτρου των Καταπιεσμένων και τους ρόλους τους κατά τη διάρκεια της παράστασης. Οι υπόλοιποι συμμετέχοντες ενθαρρύνονται να παρέμβουν και να διερευνήσουν διαφορετικές προοπτικές και αποτελέσματα αλλάζοντας τους διαλόγους και αναλαμβάνοντας ρόλους. Επαναλάβετε αρκετές φορές με το κοινό να αλληλεπιδρά. Συζήτηση αναστοχασμού: Οι συμμετέχοντες ενθαρρύνονται να μοιραστούν τις σκέψεις και τα συναισθήματά τους κατά τη διάρκεια της παράστασης. Μερικές ερωτήσεις για να σκεφτείτε σχετικά με τη δραστηριότητα μπορεί να είναι: ▪ Βοήθησε η δραστηριότητα στην καλύτερη κατανόηση των ασυνείδητων προκαταλήψεων γενικά και των προσωπικών τους προκαταλήψεων; ▪ Βοηθά αυτή η μέθοδος στη διερεύνηση πιθανών λύσεων;
Υλικά που πρέπει να χρησιμοποιηθούν	▪ Τραπέζι και καρέκλες ή άλλα στηρίγματα, εάν είναι απαραίτητο ▪ Σενάριο σεναρίου
Συμβουλές για τη δραστηριότητα	Οι διαμεσολαβητές πρέπει να δημιουργήσουν ένα ασφαλές περιβάλλον, ώστε οι συμμετέχοντες να αισθάνονται ελεύθεροι και ανοιχτοί να εκφράσουν τους εαυτούς τους, τις εμπειρίες, τα συναισθήματα και τις σκέψεις τους.

4.6.4 Το πάρτι γενεθλίων

Ονομασία της δραστηριότητας	Το πάρτι γενεθλίων
Μεθοδολογία	Θέατρο των καταπιεσμένων
Αριθμός συμμετεχόντων	Τουλάχιστον 3 + κοινό
Προφίλ του συμμετέχοντα	Νεολαία (μέλη της σχολικής κοινότητας, εθελοντές, νέοι)
Χρόνος	Περίπου 1h30min / 2 ώρες (συμπεριλαμβανομένης της εκτέλεσης, των παρεμβάσεων και της αναστοχαστικής συζήτησης)
Στόχος	Να ενισχύσει την κατανόηση και την ενσυναίσθηση όσον αφορά τις πολιτισμικές και θρησκευτικές διαφορές, επιτρέποντας στους συμμετέχοντες να διερευνήσουν διαφορετικές προοπτικές και να αντιμετωπίσουν προκαταλήψεις.
Περιγραφή της δραστηριότητας βήμα προς βήμα, συμπεριλαμβανομένης της προετοιμασίας εάν είναι απαραίτητο	Προετοιμασία: Οι συντονιστές δημιουργούν ή αναζητούν (ένα) σενάριο(α), σχετικό με τις εμπειρίες των συμμετεχόντων. Θυμηθείτε να εκτυπώσετε όσα χρειάζονται. Παράδειγμα (στην Ελλάδα): Χαρακτήρες: Έλενα: Ορθόδοξη χριστιανή φοιτήτρια. Σοφία: Χριστιανή Ορθόδοξη. Αλί: Μουσουλμάνος φοιτητής, φίλος της Έλενας και της Σοφίας. Σκηνή: Η Έλενα και η Σοφία κάθονται στην αυλή και συζητούν για το επερχόμενο πάρτι γενεθλίων της Έλενας. Δεν είναι σίγουρες αν πρέπει να καλέσουν τον φίλο τους Αλί, ο οποίος είναι μουσουλμάνος, λόγω των διαφορών στις θρησκευτικές πεποιθήσεις. Σενάριο: Η Έλενα και η Σοφία κάθονται στην αυλή και συζητούν. Έλενα: Δεν είμαι σίγουρη αν πρέπει να καλέσουμε τον Αλί στο πάρτι. Οι γονείς μου θα είναι στο σπίτι μου. Είναι επίσης αγόρι! Έχουμε χριστιανικές φωτογραφίες παντού στο σπίτι! Δεν ξέρω για ποιον θα είναι χειρότερο - γι' αυτόν ή για τους άλλους στο πάρτι... Σοφία: Σοφία: Ναι, καταλαβαίνω τις ανησυχίες σας. Αν και, ο Αλί ήταν πάντα εκεί για μας. Δεν θα ήταν σωστό να τον αποκλείσουμε, δεν φταίει αυτός που είναι μουσουλμάνος!

	Έλενα: Το καταλαβαίνω αυτό, αλλά μερικές φορές αισθάνομαι ότι είναι αμαρτία για την πίστη μας. Όπως συμβαίνει με τη θρησκεία, για παράδειγμα. Σοφία: Σοφία: Τι γίνεται με αυτό; Δεν θα ήθελες να μάθεις για όλες τις θρησκείες; Ο Αλί ξέρει για τη δική μας! Έλενα: Με τίποτα! Είναι αμαρτία! Είμαστε στην Ελλάδα! Οι διευκολυντές εκτυπώνουν το σενάριο (τα σενάρια). Εφαρμογή: Παρουσιάστε στους συμμετέχοντες το σενάριο (τα σενάρια). Ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να αναλάβουν εθελοντικά τους απαραίτητους ρόλους. Εξηγήστε στους συμμετέχοντες τους κανόνες του Θεάτρου των Καταπιεσμένων και τους ρόλους τους κατά τη διάρκεια της παράστασης. Καλέστε τους συμμετέχοντες να παρέμβουν κατά τη διάρκεια της σκηνής και να εξερευνήσουν διαφορετικές προοπτικές και αποτελέσματα αλλάζοντας τους διαλόγους και αναλαμβάνοντας ρόλους. Ομαδικός προβληματισμός και συζήτηση Ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να μοιραστούν τις εμπειρίες, τα συναισθήματα και τις σκέψεις τους από τη δραστηριότητα. Ενδεικτικές αναστοχαστικές ερωτήσεις για την προτροπή της συζήτησης είναι οι εξής: ▪ Πώς η ανάληψη του ρόλου που υποδύθηκες επηρέασε την κατανόηση των εμπειριών και των προοπτικών του χαρακτήρα; Υπήρχαν στιγμές που σας εξέπληξαν ή αμφισβήτησαν τις προκαταλήψεις σας; ▪ Με ποιους τρόπους η αναπαράσταση σας βοήθησε να αναγνωρίσετε ή να αντιμετωπίσετε τις δικές σας ασυνείδητες προκαταλήψεις; ▪ Ποιες προκλήσεις αντιμετωπίσατε στο να εντρυφήσετε πλήρως στον ρόλο ή στο να εμπλακείτε με τις ερμηνείες των άλλων; Πώς αυτές οι προκλήσεις μπορούν να ενημερώσουν την κατανόησή σας για την ενσυναίσθηση και την ενεργητική ακρόαση σε αλληλεπιδράσεις στον πραγματικό κόσμο;
Υλικά που πρέπει να χρησιμοποιηθούν	▪ Σενάριο σεναρίου ▪ Χώρος για την πραγματοποίηση ▪ Καρέκλες για τους συμμετέχοντες

	▪ Στηρίγματα, εάν είναι απαραίτητο (π.χ. απλά αντικείμενα για την αναπαράσταση μιας αυλής ή ενός πάρτι γενεθλίων)
Συμβουλές για τη δραστηριότητα	▪ Εξασφαλίστε ένα ασφαλές και υποστηρικτικό περιβάλλον για να εκφραστούν οι συμμετέχοντες. ▪ Ενθαρρύνετε τους εθελοντές να ενσωματώσουν προσωπικές εμπειρίες στους ρόλους τους για λόγους αυθεντικότητας. ▪ Διευκολύνετε ομαλά τη φάση παρέμβασης, επιτρέποντας στους συμμετέχοντες να εισέρχονται και να εξέρχονται άνετα από τους ρόλους τους. ▪ Καθοδηγήστε την αναστοχαστική συζήτηση ώστε να επικεντρωθεί στην ενσυναίσθηση, την προκατάληψη και τις προσωπικές γνώσεις. ▪ Χρησιμοποιήστε τη δραστηριότητα για να προωθήσετε την κριτική σκέψη και την αυτογνωσία των συμμετεχόντων.

4.6.5 Χορός

Ονομασία της δραστηριότητας	Χορεύοντας
Μεθοδολογία	Θέατρο των καταπιεσμένων
Αριθμός συμμετεχόντων	Τουλάχιστον 5 συμμετέχοντες + κοινό
Προφίλ του συμμετέχοντα	25 - 30 ετών
Χρόνος	1h
Στόχος	Να διερευνήσει κριτικά τη δυναμική του catcalling και της αντικειμενοποίησης, ενθαρρύνοντας τους συμμετέχοντες να αντιμετωπίσουν τα κοινωνικά στερεότυπα και τις προκαταλήψεις, προωθώντας παράλληλα την ενσυναίσθηση μέσω της αντιστροφής ρόλων και της συζήτησης σχετικά με τις ανισορροπίες ισχύος στις κοινωνικές αλληλεπιδράσεις.
Περιγραφή	Η σκηνή που θα παιχτεί είναι μια σκηνή με catcalling κατά τη διάρκεια ενός πάρτι- η κοπέλα που δέχεται catcalling είναι μια μαύρη κοπέλα από την οποία ζητείται να κάνει twerk. Χαρακτήρες: ▪ Martina - κύριος χαρακτήρας, θύμα φημών από γάτες ▪ Marco - αδελφός της Martina ▪ Maria - φίλη της Martina ▪ Χριστιανός - επιτιθέμενος ▪ Julius - επιτιθέμενος Ρύθμιση: Ένα πάρτι σε πανεπιστημιακό πλαίσιο. Σκηνή: Ο Christian και ο Giulio πλησιάζουν τη Μαρία, τη φίλη του πρωταγωνιστή, η οποία βρίσκεται στο μπαρ. Τη ρωτούν αν η Μαρτίνα χορεύει με το φίλο της (Μάρκο), εκείνη απαντά ότι δεν χορεύει, αλλά ότι το άτομο με το οποίο χορεύει είναι ο αδελφός της. Ο Christian και ο Giulio πλησιάζουν τη Martina, εκείνη τους αγνοεί και συνεχίζει να χορεύει. Ένας από αυτούς έρχεται πιο κοντά και της λέει: "Χορεύεις πολύ καλά, μπορείς να μας δείξεις πώς χορεύεις twerk (είδος χορού σε δημοφιλή μουσική με σεξουαλικά προκλητικό τρόπο που περιλαμβάνει ρίψη ή ώθηση των γοφών προς τα πίσω ή κούνημα των γλουτών, συχνά σε χαμηλή οκλαδόν στάση);".

	Η Μαρτίνα απομακρύνεται και προσπαθεί να πλησιάσει τον αδελφό της. Ο Christian την κυνηγάει και της λέει: "Αν κάνεις twerk, θα σου δώσω το ποτό μου". Η Μαρτίνα σταματάει, γυρίζει, παίρνει το ποτήρι και το χύνει πάνω του. Ο Μάρκο παρεμβαίνει και ρωτάει τα δύο αγόρια: "Ποιοι είστε;". Ο Τζούλιο απαντά στον Μάρκο προσβάλλοντάς τον. Η ένταση κορυφώνεται, η σκηνή σταματά. Το κοινό μπορεί να "παγώσει" τη σκηνή ανά πάσα στιγμή. Μετά το τέλος της σκηνής γίνεται καταιγισμός ιδεών για τις συμπεριφορές των χαρακτήρων, καταλήγουν σε νέες αποφάσεις, οι ηθοποιοί αλλάζουν χαρακτήρες, συζητούν για τη δυναμική και τα στερεότυπα που έχουν προκύψει και τις ρατσιστικές συμπεριφορές (η μαύρη κοπέλα που ξέρει να χορεύει καλά, η αντικειμενοποίηση της γυναίκας, οι προστατευτικές συμπεριφορές του αδελφού κ.ο.κ.)
Υλικά που πρέπει να χρησιμοποιηθούν	Χώρος για την αναπαράσταση της σκηνής, γυαλιά, ηχείο μουσικής.
Συμβουλές για τη δραστηριότητα	Δοκιμάστε να παίξετε τη σκηνή αντιστρέφοντας τους ρόλους, οι άνδρες κάνουν τους γυναικείους χαρακτήρες, οι γυναίκες τους ανδρικούς.

4.7. Ασκήσεις αφήγησης

4.7.1 Εισαγωγή στη μεθοδολογία

Η αφήγηση εξυπηρετεί έναν πολύπλευρο σκοπό σε εκπαιδευτικά πλαίσια. Πρωταρχικός στόχος της είναι να αιχμαλωτίσει τους συμμετέχοντες, να καλλιεργήσει την ευαισθητοποίηση και να διευκολύνει βαθιές μαθησιακές εμπειρίες (Lawrence & Paige, 2016). Μέσω της αφήγησης, τα άτομα όχι μόνο μοιράζονται τις αφηγήσεις τους αλλά και αμφισβητούν τα στερεότυπα, διευρύνουν τις προοπτικές και καλλιεργούν την ενσυναίσθηση των ακροατών. Αυτό το ισχυρό μέσο ξεπερνά τα πολιτισμικά όρια, ενώνοντας διαφορετικά άτομα μέσω κοινών ιστοριών και εμπειριών. Λειτουργεί ως γέφυρα, συνδέοντας καρδιές και μυαλά, προωθώντας την κατανόηση με τρόπους που οι παραδοσιακές μέθοδοι συχνά δυσκολεύονται να επιτύχουν (Bruno, 2013). Σε εργαστήρια αφιερωμένα στην αφήγηση ιστοριών, ο ρόλος της επεκτείνεται πέρα από την απλή ψυχαγωγία- γίνεται ένα μετασχηματιστικό εργαλείο για την προσωπική ανάπτυξη και τη συλλογική ενσυναίσθηση. Κατά τη διάρκεια αυτών των συνεδριών, οι συμμετέχοντες συμμετέχουν σε ασκήσεις αναστοχασμού, εκφράζοντας τον εαυτό τους αυθεντικά, ενώ συνεργάζονται με άλλους. Βασισμένες σε ψυχολογικές γνώσεις και αρχές της θετικής ψυχολογίας, οι δραστηριότητες αυτές δίνουν έμφαση στη βιωματική μάθηση μέσα σε ένα υποστηρικτικό περιβάλλον. Μοιραζόμενοι τις ιστορίες τους, τα άτομα όχι μόνο εξερευνούν τη δική τους ταυτότητα αλλά και ανακαλύπτουν κοινά σημεία με τους άλλους, χτίζοντας γέφυρες ενσυναίσθησης και κατανόησης. Τα αποτελέσματα αυτών των εργαστηρίων αφήγησης ιστοριών είναι βαθιά και μετρήσιμα. Οι συμμετέχοντες υποβάλλονται σε ένα ταξίδι όπου αντιμετωπίζουν και αναγνωρίζουν τις προκαταλήψεις τους, αναγνωρίζοντας πώς αυτές οι προκαταλήψεις διαμορφώνουν τις αντιλήψεις και τις συμπεριφορές τους. Μέσα από αφηγήσεις που τροφοδοτούνται από την ενσυναίσθηση, αποκτούν ανεκτίμητες γνώσεις για τις διαφορετικές πραγματικότητες που αντιμετωπίζουν οι άλλοι, καλλιεργώντας μια βαθύτερη αίσθηση σύνδεσης και αλληλεγγύης. Επιπλέον, ο κριτικός αναστοχασμός καθίσταται ακρογωνιαία δεξιότητα, επιτρέποντας στους συμμετέχοντες να αναλύουν κριτικά τις αφηγήσεις, να αποδομούν τα στερεότυπα και να καλλιεργούν μια πιο διαφοροποιημένη κατανόηση των κοινωνικών ζητημάτων. Η ενεργητική ακρόαση, μια άλλη βασική δεξιότητα που ακονίζεται μέσω της αφήγησης ιστοριών, καλλιεργεί μια ατμόσφαιρα αμοιβαίου σεβασμού και κατανόησης μεταξύ των συμμετεχόντων, ενισχύοντας τη

διαπροσωπική δυναμική πέρα από το πλαίσιο του εργαστηρίου (Jenkins, 2024). Οι μαθησιακοί στόχοι είναι στρατηγικά σχεδιασμένοι ώστε να περιλαμβάνουν γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες απαραίτητες για την προσωπική και κοινωνική ανάπτυξη. Οι συμμετέχοντες αποκτούν γνώσεις κατανοώντας τη βαθιά επίδραση των προκαταλήψεων στις αντιλήψεις και τις συμπεριφορές. Αναπτύσσουν κρίσιμες δεξιότητες όπως η αυτογνωσία, η ενσυναίσθηση και η ικανότητα αμφισβήτησης των προκαταλήψεων μέσω της αφήγησης ιστοριών. Αυτές οι ικανότητες ενδυναμώνουν τα άτομα να αναγνωρίζουν και να αντιμετωπίζουν τις προσωπικές προκαταλήψεις, ενώ παράλληλα καλλιεργούν μια γνήσια εκτίμηση για τις διαφορετικές ανθρώπινες εμπειρίες.

4.8 Δραστηριότητες

Η αφήγηση ιστοριών είναι μια μεθοδολογία με ισχυρό δυναμικό και μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να μεταφέρει τις ιστορίες των ανθρώπων, οι οποίες αποτελούν ένα από τα πιο ισχυρά εκπαιδευτικά εργαλεία που μπορούν να χρησιμοποιηθούν. Ο καθένας από εμάς μπορεί να διηγηθεί μια ιστορία, με διαφορετικές οπτικές γωνίες και αποχρώσεις. Το θέμα της ασυνείδητης προκατάληψης ταιριάζει με αυτή τη μεθοδολογία, αφού μπορεί να εκφράσει όλες τις διαφορετικές οπτικές γωνίες, τα συναισθήματα και τις εμπειρίες που έχουν οι άνθρωποι για το θέμα αυτό.

4.8.1 Διαγενεακή αφήγηση

Ονομασία της δραστηριότητας	Διαγενεακή αφήγηση
Μεθοδολογία	Αφήγηση ιστοριών
Αριθμός συμμετεχόντων	5-30
Προφίλ του συμμετέχοντα	Νέοι
Χρόνος	1-2 h
Στόχος	Να προωθήσει το διάλογο μεταξύ των γενεών με την ανταλλαγή προσωπικών ιστοριών που σχετίζονται με την προκατάληψη και το ρατσισμό, ενθαρρύνοντας τους συμμετέχοντες να προβληματιστούν σχετικά με το ιστορικό πλαίσιο αυτών των θεμάτων και τη σημασία τους σήμερα.
Περιγραφή	Προετοιμασία: <i>Εντοπισμός αφηγητών:</i> ο διαμεσολαβητής πρέπει να προσεγγίσει ηλικιωμένους ανθρώπους στην κοινότητα που μπορούν να μοιραστούν τις εμπειρίες τους οι οποίες περιλαμβάνουν προκαταλήψεις/ρατσισμό. <i>Προγραμματισμός συνεδρίας:</i> η ημερομηνία, η ώρα, η τοποθεσία και το θέμα της συνεδρίας πρέπει να επιλεγούν σε αυτό το σημείο. Ο διαμεσολαβητής θα πρέπει να προσεγγίσει τους νέους για να εξασφαλίσει τη συμμετοχή τους. Εφαρμογή: 1. Ο διαμεσολαβητής παρουσιάζει τον/τους αφηγητή/ες και τον σκοπό της συνεδρίας.2. Αφήγηση ιστοριών: το ηλικιωμένο άτομο μοιράζεται τις ιστορίες του που περιλαμβάνουν προκαταλήψεις/ρατσισμό.3. Συνεδρία ερωτήσεων και απαντήσεων: οι νέοι καλούνται να υποβάλουν στον/στην αφηγητή/αφηγήτρια ερωτήσεις σχετικά με τις ιστορίες τους.

	Αναστοχασμός: οι νέοι μοιράζονται τις ιδέες τους και τα συμπεράσματα που αποκόμισαν από τη συνεδρία, εστιάζοντας επίσης στη διαφορά μεταξύ των γενεών και στο πώς ο ρατσισμός εξακολουθεί να υπάρχει σήμερα. Ο συντονιστής καθοδηγεί τη συζήτηση και ενθαρρύνει το διάλογο, καλώντας τους συμμετέχοντες να προτείνουν μια λύση.
Υλικά που πρέπει να χρησιμοποιηθούν	Οποιοδήποτε/καμία
Συμβουλές για τη δραστηριότητα	▪ Δημιουργήστε ένα περιβάλλον με σεβασμό ▪ Προσκαλέστε διαφορετικούς συμμετέχοντες ▪ Ενθαρρύνετε το ακροατήριο να μοιραστεί τις σκέψεις του με ειλικρίνεια, εξασφαλίζοντας μια συζήτηση χωρίς προκαταλήψεις.

4.8.2 Πείτε μας περισσότερα

Ονομασία της δραστηριότητας	Πείτε μας περισσότερα
Μεθοδολογία	Αφήγηση ιστοριών
Αριθμός συμμετεχόντων	20 - 30 συμμετέχοντες
Προφίλ του συμμετέχοντα	Από 12 έως 18 ετών
Χρόνος	1h30min
Στόχος	Να διερευνήσει και να διατυπώσει τις απόψεις των νέων σε διάφορες κοινωνικές καταστάσεις που αφορούν προκαταλήψεις, προάγοντας τη δημιουργικότητα και την κριτική σκέψη και ενισχύοντας παράλληλα την κατανόηση των ασυνείδητων προκαταλήψεων.
Περιγραφή	Κανόνες: Ο συντονιστής σχηματίζει μικρές ομάδες έως 5 ατόμων. Ο συντονιστής παρουσιάζει μια σειρά καταστάσεων σε κάθε ομάδα και ζητά από ένα μέλος κάθε ομάδας να επιλέξει μία τυχαία (δείτε τον κατάλογο καταστάσεων στο τέλος αυτής της ενότητας της δραστηριότητας). Οι καταστάσεις αυτές έχουν τίτλο "Πες μας τι θα συμβεί στη συνέχεια". Ο διαμεσολαβητής δίνει χρόνο σε κάθε συμμετέχοντα να προβληματιστεί ατομικά σχετικά με την επιλεγμένη κατάσταση. Στη συνέχεια, με βάση τον τίτλο της κατάστασης, γράφουν ατομικά το προσχέδιο μιας ιστορίας. Ο συντονιστής δίνει στις ομάδες χρόνο να σκεφτούν από κοινού τις ιστορίες τους και επιλέγει εκείνη που θα μοιραστεί η ομάδα. Ο συντονιστής ζητά από κάθε ομάδα να αφηγηθεί την ιστορία που έγραψε, με βάση την κατάσταση που επέλεξε. Ενημέρωση: Μετά από κάθε ιστορία, ο συντονιστής διεξάγει μια σύντομη συζήτηση με όλους τους συμμετέχοντες σχετικά με την ιστορία. Για παράδειγμα: - Ο συντονιστής μπορεί να ρωτήσει: Γιατί αναπτύξατε την ιστορία με αυτόν τον ιδιαίτερο τρόπο; Ποιος ήταν ο κρίσιμος παράγοντας για να καταλήξετε σε αυτό το συμπέρασμα; - Τα μέλη της ομάδας μπορούν να μοιραστούν τη δική τους ιστορία ή αυτή που συζητούν με την ομάδα. - Τα μέλη άλλων ομάδων μπορούν επίσης να προτείνουν εναλλακτικές καταλήξεις ή διαδρομές που θα προτιμούσαν αν ήταν στη θέση τους.

	- Αφού ειπωθούν όλες οι ιστορίες, ο συντονιστής, χρησιμοποιώντας την ιστορία τους, επανέρχεται στους ορισμούς των ασυνείδητων προκαταλήψεων. Κατάλογος καταστάσεων - Πείτε μας περισσότερα για: ▪ Ένας γάμος μεταξύ ανθρώπων με διαφορετικό μεταναστευτικό υπόβαθρο σε ένα προάστιο του Παρισιού ▪ Ένας γάμος στο Παρίσι ▪ Νέοι ντυμένοι με φόρμες και τσάντες ώμου, περπατούν σε δρόμο και τους πλησιάζουν αστυνομικοί ▪ Μια ομάδα πολυεθνικών νέων που συνοδεύεται από δύο άτομα μέσης και μεγαλύτερης ηλικίας ▪ Ένα άτομο στο μετρό πιάνει σφιχτά την τσάντα του όταν εισέρχεται κάποιος που έχει χαρακτηριστεί ως Άραβας ▪ Δύο ηλικιωμένες γυναίκες περπατούν στο δρόμο, και μια ομάδα νέων τις πλησιάζει.
Υλικά που πρέπει να χρησιμοποιηθούν	Χαρτιά για να γράψουν οι συμμετέχοντες τις ιστορίες τους
Συμβουλές για τη δραστηριότητα	▪ Βεβαιωθείτε ότι κανείς στην ομάδα δεν παίρνει τη θέση του αρχηγού και δεν επιβάλλει την ιστορία του. ▪ Αν ο αριθμός των συμμετεχόντων είναι μικρός, δεν χρειάζεται να σχηματίσετε ομάδες - κάθε συμμετέχων μπορεί να γράψει τη δική του ιστορία.

4.8.3 Προσωπική ή μαρτυρική ιστορία ασυνείδητης προκατάληψης

Όνομασία της δραστηριότητας	Προσωπική ή μαρτυρική ιστορία ασυνείδητης προκατάληψης
Μεθοδολογία	Αφήγηση ιστοριών
Αριθμός συμμετεχόντων	Τουλάχιστον 5
Προφίλ του συμμετέχοντα	25 - 30 ετών
Χρόνος	1h
Στόχος	Ενίσχυση της κατανόησης και της ενσυναίσθησης μέσω της ανταλλαγής και του προβληματισμού σχετικά με προσωπικές εμπειρίες
Περιγραφή	Οι συντονιστές εξηγούν τη μεθοδολογία της αφήγησης, υπενθυμίζοντας στους συμμετέχοντες τα βασικά βήματα και τον σκοπό της μεθοδολογίας. Στη συνέχεια, οι διαμεσολαβητές χωρίζουν την ομάδα σε ζευγάρια, ζητώντας από τους συμμετέχοντες να σκεφτούν μια προσωπική ιστορία που έχουν παρακολουθήσει στο προσωπικό τους περιβάλλον. Κάθε συμμετέχων μοιράζεται μια προσωπική ή μαρτυρική εμπειρία ασυνείδητης προκατάληψης, ενώ ο συνάδελφος στο αντίστοιχο ζεύγος κρατά σημειώσεις της ιστορίας και την αφηγείται σαν να ήταν δική του. Αναστοχαστική συζήτηση: Οι συμμετέχοντες καλούνται να προβληματιστούν σχετικά με τη δραστηριότητα, την εμπειρία της αναδιήγησης της ιστορίας κάποιου άλλου και τι συνεπάγεται αυτό από την άποψη της ενσυναίσθησης και της πιθανής σύνδεσης. Οι συμμετέχοντες ενθαρρύνονται να διερευνήσουν τις δυνατότητες χρήσης αυτής της μεθόδου στα δικά τους περιβάλλοντα. Κατά τη διερεύνηση της χρήσης αυτής της μεθόδου, οι διοργανωτές ενθαρρύνονται να συμπεριλάβουν διαφορετικές ηλικιακές ομάδες, ώστε να είναι σε θέση να προβληματιστούν πλήρως σχετικά με τις γενεαλογικές διαφορές στις προκαταλήψεις.
Υλικά που πρέπει να χρησιμοποιηθούν	Στυλό και χαρτί
Συμβουλές για τη δραστηριότητα	Υπενθυμίστε στους συμμετέχοντες ότι πρέπει να μοιραστούν τις ιστορίες τους μόνο αν αισθάνονται σίγουροι ότι μπορούν να τις μοιραστούν, αποφεύγοντας να αισθάνονται πιεσμένοι.

4.8.4 Αφήγηση ιστοριών σχετικά με την ασυνείδητη προκατάληψη

Όνομασία της δραστηριότητας	Αφήγηση ιστοριών σχετικά με την ασυνείδητη προκατάληψη
Μεθοδολογία	Αφήγηση ιστοριών
Αριθμός συμμετεχόντων	10-20 συμμετέχοντες, σε ζευγάρια
Προφίλ του συμμετέχοντα	Φοιτητές ή εκπαιδευτικοί
Χρόνος	Περίπου 1h30min (συμπεριλαμβανομένης της αφήγησης ιστοριών, της ανταλλαγής απόψεων και της αναστοχαστικής συζήτησης)
Στόχος	Να κατανοήσουν τη διαδικασία της ασυνείδητης προκατάληψης αναπτύσσοντας νέες ιστορίες, επιτρέποντας στους συμμετέχοντες να χρησιμοποιήσουν τα οφέλη της αφήγησης.
Περιγραφή	Εφαρμογή: Οι συμμετέχοντες αντιστοιχίζονται σε ζευγάρια για να εξασφαλιστεί μια οικεία και εστιασμένη ανταλλαγή. Κάθε ζευγάρι πρέπει να αναπτύξει μια ιστορία όπου οι χαρακτήρες έχουν μια ασυνείδητη προκατάληψη, σύμφωνα με την τεχνική της αφήγησης. Μόλις κάθε ζευγάρι τελειώσει, πρέπει να αφηγηθεί την ιστορία του στην ευρύτερη ομάδα. Κάθε ιστορία θα ακουστεί και θα αναλυθεί και το κοινό θα ερωτηθεί πώς μπορεί να αποτραπεί η ασυνείδητη προκατάληψη που βρίσκεται στο επίκεντρο κάθε ιστορίας Αναστοχαστική συζήτηση: ▪ Ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να προβληματιστούν σχετικά με την προέλευση της ασυνείδητης προκατάληψης και την πιθανή συναισθηματική σύνδεση που προωθείται μέσω της δραστηριότητας. ▪ Ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να διερευνήσουν πώς αυτή η δραστηριότητα θα μπορούσε να εφαρμοστεί στο δικό τους εκπαιδευτικό περιβάλλον. ▪ Δώστε τους χώρο για να συζητήσουν τις δυνατότητες της αφήγησης που εφαρμόζεται σε πολλαπλά επίπεδα.
Υλικά που πρέπει να χρησιμοποιηθούν	Σημειωματάρια και στυλό για σημειώσεις, εάν το επιθυμείτε Flip chart ή ασπροπίνακας για να σημειώσουν οι συντονιστές τα βασικά σημεία κατά τη διάρκεια της αναστοχαστικής συζήτησης
Συμβουλές για τη δραστηριότητα	▪ Ως συντονιστής, μοιραστείτε ένα παράδειγμα ιστορίας που μπορεί να εμπνεύσει τους συμμετέχοντες.

- Υπενθυμίστε στους συμμετέχοντες να ακούν χωρίς να διακόπτουν και να δίνουν προσοχή στα συναισθήματα και τις αποχρώσεις των ιστοριών που θα ειπωθούν.
- Μετά το πέρας της συνεδρίασης, εξετάστε το ενδεχόμενο να παρουσιάσετε μια περίληψη των βασικών σημείων που συζητήθηκαν, ιδίως τυχόν στρατηγικές ή ιδέες που μοιράστηκαν οι συμμετέχοντες.
- Προσφέρετε προτροπές για περαιτέρω προσωπικό προβληματισμό ή ημερολόγιο σχετικά με την εμπειρία και τα θέματα που συζητήθηκαν.

4.8.5 Ο γύρος του κόσμου σε 5 στερεότυπα

Ονομασία της δραστηριότητας	Ο γύρος του κόσμου σε 5 στερεότυπα
Μεθοδολογία	Αφήγηση ιστοριών
Αριθμός συμμετεχόντων	10
Προφίλ του συμμετέχοντα	Νέοι άνθρωποι
Χρόνος	1h30m
Στόχος	Να διερευνήσει και να αποδομήσει τα πολιτισμικά στερεότυπα, προωθώντας την κριτική σκέψη και τη συζήτηση μεταξύ των συμμετεχόντων σχετικά με την προέλευση και τις επιπτώσεις αυτών των στερεοτύπων, προωθώντας έτσι τη μεγαλύτερη πολιτισμική ευαισθητοποίηση και κατανόηση.
Περιγραφή	Επιλέγεται μια τυχαία εθνικότητα για κάθε συμμετέχοντα. Κάθε συμμετέχων επινοεί και γράφει μια ιστορία που διαδραματίζεται στο επιλεγμένο έθνος, εισάγοντας τουλάχιστον 5 στερεότυπα που σχετίζονται με τον πολιτισμό του έθνους. Η ιστορία μπορεί να είναι οποιουδήποτε είδους, ρεαλιστική ή φανταστική. Τα στερεότυπα μπορεί να είναι σαφή ή σιωπηρά και κρυμμένα. Αφού ολοκληρωθεί η φάση της συγγραφής, κάθε συμμετέχων διαβάζει την ιστορία του/της στους άλλους- οι υπόλοιποι συμμετέχοντες εντοπίζουν τα στερεότυπα στην ιστορία. Στο τέλος της ανάγνωσης, συζητείται κάθε στερεότυπο που εντοπίζεται- κατά τη διάρκεια της συζήτησης, οι συμμετέχοντες με την καθοδήγηση των συντονιστών προσπαθούν να κατανοήσουν από πού προέρχεται το στερεότυπο και ποιες νοητικές συνδέσεις κάνουμε όταν σκεφτόμαστε για έναν συγκεκριμένο πολιτισμό. Τα στερεότυπα καταγράφονται σε ένα flipchart καθώς και οι λέξεις-κλειδιά που προκύπτουν από τη συζήτηση. Με τον προβληματισμό για κάθε στερεότυπο, οι συμμετέχοντες προσπαθούν να αποδομήσουν τους αυτόματους νοητικούς μηχανισμούς που έχουμε ασυνείδητα, αποτρέποντας έτσι την εκδήλωσή τους.,
Υλικά που πρέπει να χρησιμοποιηθούν	Χαρτί, στυλό, flipchart, μαρκαδόροι, δοχείο ζωγραφικής, καρέκλες, τραπέζια

4.9 Πειράματα εργασίας για τη νεολαία

4.9.1 Εισαγωγή στη μεθοδολογία

Τα πειράματα εργασίας νέων είναι άτυπες ερευνητικές δραστηριότητες που μπορούν να λάβουν διάφορες μορφές, καθεμία με συγκεκριμένους στόχους. Για παράδειγμα, οι αξιολογήσεις προγραμμάτων αποσκοπούν στην εξέταση της αποτελεσματικότητας των πρωτοβουλιών που έχουν σχεδιαστεί για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων αναγκών ή προκλήσεων που αντιμετωπίζουν οι νέοι, όπως προγράμματα καθοδήγησης, πρωτοβουλίες επαγγελματικής κατάρτισης ή υπηρεσίες υποστήριξης της ψυχικής υγείας (National Youth Agency, 2023). Τα πειράματα πολιτικής εξετάζουν τον αντίκτυπο αλλαγών ή καινοτομιών πολιτικής σε θέματα που σχετίζονται με τη νεολαία, όπως αλλαγές στις εκπαιδευτικές πολιτικές, προγράμματα απασχόλησης των νέων ή μεταρρυθμίσεις της δικαιοσύνης για τους νέους (Hart, 2021). Οι συμπεριφορικές παρεμβάσεις εφαρμόζουν μέτρα που αποσκοπούν στην προώθηση θετικών συμπεριφορών ή στη μείωση επικίνδυνων συμπεριφορών μεταξύ των νέων, όπως εκστρατείες για την πρόληψη της κατάχρησης ουσιών, την προώθηση υγιών σχέσεων ή την ενθάρρυνση της ακαδημαϊκής επίδοσης (Miller & Hayward, 2020). Τα κοινωνικά πειράματα περιλαμβάνουν τη διεξαγωγή έρευνας σε πραγματικές συνθήκες για τη μελέτη κοινωνικών φαινομένων που σχετίζονται με τη νεολαία, όπως η επιρροή των συνομηλίκων, οι κοινωνικοί κανόνες ή ο αντίκτυπος των μέσων κοινωνικής δικτύωσης στη συμπεριφορά και την ευημερία (Brown & Smith, 2019).

Το κοινωνικό πείραμα είναι ένα ερευνητικό έργο που διεξάγεται με ανθρώπινα υποκείμενα στον πραγματικό κόσμο ή σε ελεγχόμενα περιβάλλοντα με σκοπό τη δοκιμή διαφόρων κοινωνιολογικών, ψυχολογικών ή οικονομικών θεωριών και υποθέσεων. Σε αντίθεση με τα εργαστηριακά πειράματα που λαμβάνουν χώρα σε αυστηρά ελεγχόμενα περιβάλλοντα, τα κοινωνικά πειράματα συχνά λαμβάνουν χώρα σε πιο φυσικά περιβάλλοντα ή περιλαμβάνουν παρεμβάσεις στην πραγματική ζωή, με στόχο να παρατηρήσουν πώς συμπεριφέρονται τα άτομα ή οι ομάδες υπό ορισμένες συνθήκες ή ως απάντηση σε συγκεκριμένα ερεθίσματα ή αλλαγές πολιτικής (Goffman, 2023). Τα αναμενόμενα αποτελέσματα αυτών των πειραμάτων περιλαμβάνουν την αυξημένη ευαισθητοποίηση των ασυνείδητων προκαταλήψεων μεταξύ των εργαζομένων στον τομέα της νεολαίας, την καλύτερη κατανόηση της σημασίας της πολυμορφίας και της ένταξης σε περιβάλλοντα

εργασίας με νέους και γνώσεις σχετικά με την αποτελεσματικότητα των δραστηριοτήτων αυτοαναστοχασμού στην προώθηση της ευαισθητοποίησης σε θέματα προκαταλήψεων και της αλλαγής συμπεριφοράς μεταξύ των εργαζομένων στον τομέα της νεολαίας (Allen & Johnson, 2022).

Διαμορφώνοντας τη δραστηριότητα ως ένα κοινωνικό πείραμα στην εργασία με νέους, μπορούμε να εξετάσουμε συστηματικά τον αντίκτυπο του αυτο-αναστοχασμού στην ευαισθητοποίηση σε θέματα προκατάληψης και να συνεισφέρουμε πολύτιμες γνώσεις στον τομέα της πρακτικής της εργασίας με νέους. Τα πειράματα στην εργασία με τους νέους συχνά περιλαμβάνουν τη συνεργασία μεταξύ ερευνητών, εργαζομένων στη νεολαία, φορέων χάραξης πολιτικής και κοινοτικών φορέων για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή παρεμβάσεων, τη συλλογή δεδομένων και την ανάλυση των αποτελεσμάτων (Youth Partnership, 2021). Τα ευρήματα από αυτά τα πειράματα μπορούν να παράσχουν πολύτιμη καθοδήγηση σχετικά με τις αποτελεσματικές στρατηγικές για την υποστήριξη και την ενδυνάμωση των νέων, ενημερώνοντας την πολιτική και την πρακτική στον τομέα της εργασίας με τους νέους. Σε αυτόν τον τομέα, οι δεοντολογικές εκτιμήσεις είναι ζωτικής σημασίας και περιλαμβάνουν τη συγκατάθεση μετά από ενημέρωση, όπου οι συμμετέχοντες ενημερώνονται για την εστίαση του έργου στις προκαταλήψεις, την εθελοντική συμμετοχή, τον σεβασμό της αυτονομίας των συμμετεχόντων να συμμετέχουν ή να αποχωρούν από τις συζητήσεις, και την ελαχιστοποίηση της βλάβης, παρέχοντας ένα υποστηρικτικό περιβάλλον και πόρους για την αντιμετώπιση τυχόν συναισθηματικών επιπτώσεων (Childress, 2020- United Nations, 2023).

4.10 Δραστηριότητες

Παρακάτω, μπορείτε να βρείτε διάφορες δραστηριότητες στις οποίες προτείνονται πειράματα για την εργασία των νέων σε διαφορετικά πλαίσια και περιβάλλοντα:

4.10.1 Πείραμα προώθησης της ποικιλομορφίας

Ονομασία της δραστηριότητας	Πείραμα προώθησης της ποικιλομορφίας
Μεθοδολογία	Πείραμα εργασίας για τη νεολαία
Αριθμός συμμετεχόντων	10-20
Προφίλ του συμμετέχοντα	Νέοι + συντονιστής (εργαζόμενος σε θέματα νεολαίας)
Χρόνος	1 εβδομάδα
Στόχος	Να συμμετάσχουν οι νέοι συμμετέχοντες σε ένα πείραμα προώθησης της διαφορετικότητας διάρκειας μιας εβδομάδας, το οποίο ευαισθητοποιεί και προωθεί την ένταξη μέσω εκστρατειών στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, δίνοντάς τους τη δυνατότητα να αμφισβητήσουν τα στερεότυπα και να μοιραστούν πολιτιστικές προοπτικές.
Περιγραφή	Ο διαμεσολαβητής προσδιορίζει τις πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης και άλλα κανάλια στα οποία μπορεί να εφαρμοστεί το πείραμα και θέτει σαφείς στόχους για το πείραμα προώθησης της διαφορετικότητας, όπως η αύξηση της ευαισθητοποίησης ή η προώθηση της ενσωμάτωσης. Ο συντονιστής και οι νέοι ξεκινούν την εκστρατεία προώθησης της διαφορετικότητας σε επιλεγμένα κανάλια. Δημιουργούν και προγραμματίζουν αναρτήσεις, μοιράζονται προσωπικές ιστορίες και infographics και συμμετέχουν σε ζωντανές συζητήσεις προκειμένου να προσαρμόσουν το περιεχόμενο με βάση την ανατροφοδότηση. Παραδείγματα: "Εβδομάδα πολιτιστικών ανταλλαγών", όπου οι συμμετέχοντες μοιράζονται βίντεο σχετικά με τις πολιτιστικές τους παραδόσεις, παίρνουν συνεντεύξεις από ανθρώπους με διαφορετικό υπόβαθρο και αναδεικνύουν ιστορίες διαπολιτισμικών φιλικών σχέσεων. Εκστρατεία "Σπάζοντας τα στερεότυπα", όπου οι συμμετέχοντες αμφισβητούν και αποδομούν τα κοινά στερεότυπα και τις παρανοήσεις για διάφορες ομάδες μέσα από infographics που καταρρίπτουν μύθους. Εκστρατεία "Παγκόσμιες προοπτικές" όπου οι συμμετέχοντες μοιράζονται περιεχόμενο συγκρίνοντας και αντιπαραβάλλοντας τον τρόπο με τον οποίο διάφοροι πολιτισμοί χειρίζονται παρόμοια θέματα ή παραδόσεις.

	Στο τέλος της εκστρατείας, ο συντονιστής διενεργεί αξιολόγηση των δραστηριοτήτων και του αντίκτυπού τους στους συμμετέχοντες και μεταξύ των άλλων. Αναλύει τις μετρήσεις και συγκεντρώνει ανατροφοδότηση μέσω ερευνών. Ο συντονιστής διεξάγει μια καταληκτική συζήτηση, κατά την οποία μοιράζεται τα αποτελέσματα της αξιολόγησης με τους συμμετέχοντες και τους ζητά τις δικές τους ιδέες. Αξιολογούν την αποτελεσματικότητα της εκστρατείας, συζητούν τα αποτελέσματα και παρέχουν μια σύνοψη που υπογραμμίζει τις επιτυχημένες στρατηγικές και τους τομείς προς βελτίωση.
Υλικά που πρέπει να χρησιμοποιηθούν	Υπολογιστές, φορητοί υπολογιστές, smartphones, αφίσες, φυλλάδια
Συμβουλές για τη δραστηριότητα	Διασφαλίστε ότι οι στόχοι του πειράματος είναι σαφώς καθορισμένοι. Επιλέξτε πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης και άλλα κανάλια επικοινωνίας που εξασφαλίζουν μέγιστη εμβέλεια και αντίκτυπο, παρέχοντας παράλληλα ασφάλεια σε όλους τους συμμετέχοντες. Χρήση των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης για την προσαρμογή των στρατηγικών για περαιτέρω εκστρατείες

4.10.2 Τι πιστεύετε;

Ονομασία της δραστηριότητας	Τι πιστεύετε;
Μεθοδολογία	Πείραμα εργασίας για τη νεολαία
Αριθμός συμμετεχόντων	20 - 30 συμμετέχοντες
Προφίλ του συμμετέχοντα	Από 11 έως 18 ετών
Χρόνος	1h30min
Στόχος	Να ενισχύσει την κατανόηση της προέλευσης και των επιπτώσεων των προκαταλήψεων και να προωθήσει την ευαισθητοποίηση και τον διάλογο σχετικά με τον ρατσισμό, τον αντισημιτισμό, τον σεξισμό και τον ηλικιακό ρατσισμό.
Περιγραφή	Πριν από την έναρξη της δραστηριότητας, ο συντονιστής διανέμει το ερωτηματολόγιο - μπορεί να είναι ηλεκτρονικό ή έντυπο - με την έρευνα προαξιολόγησης. Αυτό μπορεί να γίνει μερικές ημέρες πριν ή την ίδια ημέρα της δραστηριότητας. Στην αρχή της δραστηριότητας, ο συντονιστής αποκαλύπτει έναν κατάλογο δηλώσεων που περιέχουν προκαταλήψεις (θα βρείτε τον κατάλογο παρακάτω). Ο κατάλογος αυτός περιλαμβάνει διάφορα στερεότυπα και στάσεις που βασίζονται σε ρατσιστικές, αντισημιτικές, σεξιστικές και ηλικιακές προκαταλήψεις. Ο συντονιστής ζητά από τους συμμετέχοντες να κοιτάξουν τον κατάλογο και να σκεφτούν μια εμπειρία που έχουν ζήσει προσωπικά ή για την οποία έχουν ακούσει. Ο συντονιστής ενθαρρύνει τους συμμετέχοντες να γράψουν την ιστορία/ανέκδοτό τους σε ένα κομμάτι χαρτί. Μετά από αυτόν τον χρόνο προβληματισμού, ο συντονιστής ενθαρρύνει ορισμένους εθελοντές να μοιραστούν την ιστορία/ανέκδοτο με την υπόλοιπη ομάδα. Μπορούν επίσης να επιλέξουν οι ίδιοι μια δήλωση και να διηγηθούν ένα ανέκδοτο, γεγονός που θα μπορούσε να διευκολύνει την έκφραση γνώμης. Στη συνέχεια, ο συντονιστής διευθύνει μια συζήτηση σχετικά με τις προκαταλήψεις που οδήγησαν σε αυτές τις δηλώσεις και σχετικά με τους διάφορους παράγοντες που μπορούν να επηρεάσουν την ανάπτυξη και τη διαίωση των προκαταλήψεών μας. Ο συντονιστής εκμεταλλεύεται την ευκαιρία για να καθησυχάσει τους συμμετέχοντες εξηγώντας ότι είναι φυσιολογικό να έχουμε προκαταλήψεις, αλλά ότι είναι πολύ σημαντικό να τις γνωρίζουμε και να τις καταπολεμούμε συνεχώς.

Στο τέλος της δραστηριότητας, ο συντονιστής διανέμει το ερωτηματολόγιο με την έρευνα που πρέπει να γίνει μετά τη δραστηριότητα.

Κατάλογος δηλώσεων:

- Σε μια τάξη, οι μαθητές κρύβουν τα πράγματά τους για να αποτρέψουν τους συμμαθητές τους με μεταναστευτικό υπόβαθρο από το να τα κλέψουν.
- Οι μαύροι δεν μπορούν να κολυπήσουν λόγω της οστικής τους πυκνότητας.
- Οι χειρότεροι ορθογράφοι είναι οι αλλοδαποί μαθητές.
- Οι Γάλλοι είναι ρατσιστές: δεν θέλουν να αναμειγνύονται με διαφορετικούς ανθρώπους.
- Οι Ασιάτες τρώνε σκύλους: Θα προστατεύσω το σκύλο μου από τον Ασιάτη γείτονά μου.
- Ο γείτονάς μου είναι Εβραίος, πρέπει να είναι πλούσιος, έχει επαφές σε τράπεζες και μέσα ενημέρωσης.
- Οι Εβραίοι ζουν μόνο μεταξύ τους, μισούν τις άλλες θρησκείες, ιδίως τους μουσουλμάνους.
- Οι γυναίκες δεν μπορούν να οδηγήσουν: μια γυναίκα στο τιμόνι, κίνδυνος σε κάθε στροφή.
- Η θέση της γυναίκας είναι στην κουζίνα.
- Οι γυναίκες προορίζονται να φροντίζουν τα παιδιά: επομένως, δεν μπορούν να έχουν απαιτητικές δουλειές (χειρουργός, διευθύνων σύμβουλος κ.λπ.).
- Οι ηλικιωμένοι μιλούν πολύ και δεν ακούνε αρκετά τους νέους.
- Οι νέοι είναι απερίσκεπτοι, δεν έχουν καμία δέσμευση.

Έρευνα πριν από την Εμπειρία:

Δημογραφικά στοιχεία

1- Είστε:

- Άνδρας
- Γυναίκα
- Άλλα:

2- Η ηλικιακή σας ομάδα

- Μεταξύ 12 και 18 ετών
- Μεταξύ 18 και 26 ετών
- Πάνω από 26 ετών

3- Ποιο είναι το επάγγελμά σας;

- Φοιτητής
- Δάσκαλος/εκπαιδευτικός/εκπαιδευτής
- Άλλος εργαζόμενος
- Άνεργος

Γενικά δεδομένα

4- Ποιες είναι οι προσδοκίες σας σχετικά με αυτό το εργαστήριο;

5 - Θεωρείτε τον εαυτό σας ως κάποιον που μάχεται κατά του ρατσισμού και του αντισημιτισμού;

Ναι / Όχι

6- Τι είναι η προκατάληψη;

7- Έχετε παραδείγματα προκαταλήψεων;

8- Έχετε αντιμετωπίσει ποτέ ή έχετε γίνει μάρτυρας μιας κατάστασης στην οποία συνέβησαν διακρίσεις με βάση στερεότυπα και προκαταλήψεις;

9- Κατά τη γνώμη σας, ποια είναι η πιο συνηθισμένη προκατάληψη;

10- Πιστεύετε ότι έχετε μία ή περισσότερες προκαταλήψεις;

Ναι / Όχι

11- Σε μια κλίμακα από το 1 έως το 10, πόσες προκαταλήψεις εκτιμάτε ότι έχετε;

12- Είστε πρόθυμοι να αμφισβητήσετε τις προκαταλήψεις σας ;

Έρευνα μετά την εμπειρία:

Δημογραφικά στοιχεία

1- Είστε

- Άνδρας
- Γυναίκα
- Άλλα:

2- Η ηλικιακή σας ομάδα

- Μεταξύ 12 και 18 ετών
- Μεταξύ 18 και 26 ετών
- Πάνω από 26 ετών

	3- Ποιο είναι το επάγγελμά σας; - Φοιτητής - Δάσκαλος/εκπαιδευτικός/εκπαιδευτής - Άλλος εργαζόμενος - Άνεργος Γενικά δεδομένα 4- Ανταποκρίθηκαν οι προσδοκίες σας σχετικά με το εργαστήριο αυτό; Σε μια κλίμακα από το 1 έως το 6, όπου το 1 σημαίνει "απολύτως όχι" και το 6 σημαίνει "απολύτως ναι". 5- Πόσο σημαντικό σας φαίνεται το θέμα αυτό μετά από αυτό το εργαστήριο; Σε κλίμακα από το 1 έως το 6, όπου το 1 σημαίνει "καθόλου" και το 6 σημαίνει "πολύ σημαντικό". 6- Θεωρείτε τον εαυτό σας ως κάποιον που μάχεται κατά του ρατσισμού; Σε μια κλίμακα από το 1 έως το 6, όπου το 1 σημαίνει "απολύτως όχι" και το 6 σημαίνει "απολύτως ναι". 7- Τι μπορείτε να συνεισφέρετε σε αυτόν τον αγώνα; 8- Έχει αλλάξει ο ορισμός της προκατάληψης; Ναι / Όχι Εάν ναι, πώς; 9 - Είστε πρόθυμοι να αμφισβητήσετε τις προκαταλήψεις ; Συμπέρασμα 11- Βαθμολογήστε την ποιότητα αυτού του πειράματος σε μια κλίμακα από το 1 έως το 6, όπου το 1 σημαίνει "πολύ κακό" και το 6 σημαίνει "πολύ καλό". 12- Παρατηρήσεις: εδώ μπορείτε να εκφράσετε ό,τι δεν καλύφθηκε στις προηγούμενες ερωτήσεις.
Υλικά που πρέπει να χρησιμοποιηθούν	Προκειμένου να έχει μια καλή πορεία του πειράματος για την εργασία των νέων, ο συντονιστής θα πρέπει να εκτυπώσει εκ των προτέρων τις δύο έρευνες. Χαρτιά για να γράψουν οι συμμετέχοντες τις ιστορίες/ανέκδοτα τους.

4.10.3 Άσκηση αναστοχασμού προσωπικής προκατάληψης

Όνομασία της δραστηριότητας	Άσκηση αναστοχασμού προσωπικής προκατάληψης
Μεθοδολογία	Εμπειρία εργασίας νέων
Αριθμός συμμετεχόντων	Τουλάχιστον 5
Προφίλ του συμμετέχοντα	25 - 30 ετών
Χρόνος	1 ώρα (συμπεριλαμβανομένης της προετοιμασίας και της υλοποίησης)
Στόχος	Πρωώθηση της βαθιάς κατανόησης της επιρροής των προκαταλήψεων στις επαγγελματικές σχέσεις και στη λήψη αποφάσεων, ενώ παράλληλα ενθαρρύνει στρατηγικές αναγνώρισης, αντιμετώπισης και μετριασμού των προκαταλήψεων αυτών σε ένα περιβάλλον συνεργασίας.
Περιγραφή	Προετοιμασία: Οι συντονιστές ετοιμάζουν έναν κατάλογο με προκαταλήψεις (βλ. τον κατάλογο στην ενότητα Υλικό προς χρήση) για να τον μοιράσουν στους συμμετέχοντες. <i>Αναστοχαστική άσκηση:</i> Οι συμμετέχοντες λαμβάνουν έναν κατάλογο προκαταλήψεων και τους ζητείται να επιλέξουν 2 από τον κατάλογο που αναγνωρίζουν στον εαυτό τους και να καταγράψουν κάποια χαρακτηριστικά για 10 λεπτά. Κάθε συμμετέχων μοιράστηκε τις επιλογές του με την ομάδα και το πώς αισθάνθηκε γι' αυτές. Όλοι οι συμμετέχοντες μιλούν για μια προσωπική προκατάληψη: π.χ. προκατάληψη ομορφιάς, προκατάληψη συμμόρφωσης, προκατάληψη φύλου, προκατάληψη ονόματος κ.λπ. <i>Αναστοχαστική συζήτηση:</i> Όλοι οι συμμετέχοντες αναλύουν τις υπόλοιπες προκαταλήψεις του καταλόγου και προβληματίζονται για το πώς να τις χρησιμοποιούν στο εργασιακό τους περιβάλλον.
Υλικά που πρέπει να χρησιμοποιηθούν	Κατάλογος διαφόρων προκαταλήψεων Παραδείγματα ασυνείδητης προκατάληψης: Μεροληψία λόγω φύλου: Η μεροληψία αυτή περιλαμβάνει την προτίμηση ενός φύλου έναντι ενός άλλου. Συχνά αναφέρεται ως σεξισμός. Για παράδειγμα, η παραδοχή ότι οι γυναίκες είναι καταλληλότερες για ρόλους φροντίδας, ενώ οι άνδρες είναι καλύτεροι ηγέτες. Ηλικιωτισμός: Όταν κάνουμε στερεότυπα ή διακρίσεις εις βάρος άλλων με βάση την ηλικία τους. Αυτό μπορεί να συμβεί σε ηλικιωμένα μέλη της ομάδας, οδηγώντας σε υποθέσεις σχετικά με τις ικανότητες ή την καταλληλότητά τους, ή σε νεότερα άτομα που στερούνται το σεβασμό..

Προκατάληψη ονόματος: Οι ασυνείδητες προκαταλήψεις μπορούν να επηρεάσουν τον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβανόμαστε τα ονόματα. Για παράδειγμα, ορισμένα ονόματα μπορεί να προκαλούν θετικούς ή αρνητικούς συνειρμούς, επηρεάζοντας τις κρίσεις μας.

Προκατάληψη ομορφιάς: Αυτή η προκατάληψη σχετίζεται με τη φυσική εμφάνιση. Οι άνθρωποι τείνουν να συνδέουν την ελκυστικότητα με θετικές ιδιότητες, γεγονός που μπορεί να επηρεάσει τις αποφάσεις πρόσληψης ή τις διαπροσωπικές αλληλεπιδράσεις.

Halo Effect: Όταν αντιλαμβανόμαστε κάποιον θετικά σε έναν τομέα, τείνουμε να υποθέτουμε ότι υπερέχει και σε άλλους τομείς. Για παράδειγμα, αν κάποιος είναι ελκυστικός, μπορεί να υποθέσουμε ότι είναι επίσης έξυπνος ή ικανός.

Επίδραση Κέρατα: Αυτή η προκατάληψη εμφανίζεται όταν μια αρνητική αντίληψη σε έναν τομέα μας οδηγεί να υποθέσουμε αρνητικές ιδιότητες σε άλλες πτυχές. Για παράδειγμα, αν κάποιος κάνει ένα λάθος, μπορεί να κρίνουμε άδικα τη συνολική ικανότητά του.

Μεροληψία επιβεβαίωσης: Ο εγκέφαλός μας αναζητά πληροφορίες που επιβεβαιώνουν τις υπάρχουσες πεποιθήσεις μας. Αυτή η προκατάληψη μπορεί να μας οδηγήσει να αγνοήσουμε στοιχεία που έρχονται σε αντίθεση με τις απόψεις μας.

Προκατάληψη συμμόρφωσης: Συχνά συμμορφωνόμαστε με τις απόψεις ή τις συμπεριφορές μιας ομάδας. Αυτή η προκατάληψη μπορεί να μας εμποδίσει να αξιολογήσουμε κριτικά εναλλακτικές λύσεις.

4.10.4 Άσκηση αναστοχασμού προσωπικών προκαταλήψεων #2

Όνομασία της δραστηριότητας	Άσκηση αναστοχασμού προσωπικής προκατάληψης #2
Μεθοδολογία	Πείραμα εργασίας νέων
Υποτύπος μεθοδολογίας	Κοινωνικό πείραμα
Αριθμός συμμετεχόντων	Μεταβλητή (ανάλογα με το μέγεθος της ομάδας, π.χ. 15-30 συμμετέχοντες)
Προφίλ του συμμετέχοντα	Νεολαία (μέλη της σχολικής κοινότητας, εθελοντές, νέοι)
Χρόνος	Περίπου 1h30min
Περιγραφή	Προετοιμασία: Οι συντονιστές ετοιμάζουν φύλλα προβληματισμού με τις ακόλουθες προτάσεις για κάθε έννοια: α) Περιγραφή του όρου β) Μία θετική δήλωση γ) Μία αρνητική δήλωση Αυτές οι προτροπές θα χρησιμοποιηθούν για να προβληματιστείτε και να γράψετε τις απαντήσεις σχετικά με τις έννοιες που θα παρατεθούν (δείτε εδώ παρακάτω). Έννοιες για προβληματισμό: ▪ Κορίτσια που φλερτάρουν ▪ Ελευθερία της θρησκείας ▪ Τύπος σώματος και αθλήματα ▪ Δίδακτρα για ιδιαίτερα μαθήματα ▪ Πολυγλωσσία στο σχολείο Οι συντονιστές εκτυπώνουν τα ερωτηματολόγια αξιολόγησης πριν και μετά την αξιολόγηση. Άσκηση αναστοχασμού: Μοιραστείτε με τους συμμετέχοντες το ερωτηματολόγιο προαξιολόγησης και περιμένετε να τα συγκεντρώσουν οι συμμετέχοντες για να αναλύσετε στη συνέχεια τα αποτελέσματα. Μοιράστε φύλλα προβληματισμού σε κάθε συμμετέχοντα.

	Οι συμμετέχοντες γράφουν ατομικά τις απαντήσεις τους για κάθε προτροπή στο φύλλο προβληματισμού, με βάση τον κατάλογο των όρων που παρέχεται. Ομαδική συζήτηση: Ο συντονιστής συλλέγει τα ερωτηματολόγια προαξιολόγησης και τα φύλλα προβληματισμού. Ο συντονιστής διαβάζει ανώνυμα τις απαντήσεις που συγκεντρώθηκαν. Οι Συμμετέχοντες καλούνται να σχολιάσουν τις δηλώσεις και να συζητήσουν διάφορα θέματα, όπως ο σεξισμός, οι θρησκευτικές προκαταλήψεις, οι κοινωνικοοικονομικές διακρίσεις και ο ρατσισμός. Μετα-αξιολόγηση και γενικός προβληματισμός: Οι συμμετέχοντες συμπληρώνουν ένα ερωτηματολόγιο μετα-αξιολόγησης για να παρέχουν ανατροφοδότηση σχετικά με τη δραστηριότητα. Συμμετέχουν σε μια γενική συνεδρία προβληματισμού όπου οι συμμετέχοντες μοιράζονται τις σκέψεις και τις εμπειρίες τους από τις δραστηριότητες της ημέρας.
Υλικά που πρέπει να χρησιμοποιηθούν	Ερωτηματολόγια προαξιολόγησης Παράδειγμα: 1. Από το 1 έως το 5, πόσο θεωρείτε τον εαυτό σας αντιρατσιστή; (1 - Καθόλου- 5 - Σίγουρα). 2. Πόσο σαφής είναι για εσάς ο ορισμός της "ασυνείδητης προκατάληψης"; (1 - Καθόλου- 5 - Πολύ σαφής) 3. Έχετε αναγνωρίσει ποτέ ασυνείδητες προκαταλήψεις ή συμπεριφορές άορατου ρατσισμού στους ανθρώπους γύρω σας; 4. Κατά τη διάρκεια της καθημερινής σας ζωής, πόσο συχνά συνειδητοποιείτε ότι παρατηρείτε συμπεριφορές άορατου ρατσισμού; 5. Προς ποιους ανθρώπους πιστεύετε ότι υπάρχουν οι περισσότερες ασυνείδητες προκαταλήψεις γύρω σας; 6. Ποια πιστεύετε ότι είναι η πιο διαδεδομένη προκατάληψη; Προς ποιους ανθρώπους; 7. Από το 1 έως το 5, πόσο πιστεύετε ότι έχετε ασυνείδητες προκαταλήψεις; (1 - Καθόλου- 5 - Πολύ) 8. Από το 1 έως το 5, πόσο σημαντικό θεωρείτε ότι είναι το θέμα;

9. Από το 1 έως το 5, πόσο σημαντικό θεωρείτε ότι είναι να έχετε εργαλεία ή γνώσεις σχετικά με δραστηριότητες για να εργαστείτε πάνω σε αυτό το θέμα; (1 - Καθόλου- 5 - Πολύ σημαντικό)
10. Ποιες είναι οι κύριες προσδοκίες και ανησυχίες σας σχετικά με το εργαστήριο;

Ερωτηματολόγιο μετά την αξιολόγηση

1. Από το 1 έως το 5, πόσο ικανοποιημένοι είστε από το εργαστήριο;
2. Μετά το εργαστήριο, πόση επίγνωση και διαίσθηση νομίζετε ότι έχετε σχετικά με το θέμα της ασυνείδητης προκατάληψης;
3. Μετά το εργαστήριο, εντοπίζετε άλλα είδη ασυνείδητης προκατάληψης ή άλλα θύματα ασυνείδητης προκατάληψης; Αν ναι, ποια;
4. Μετά το εργαστήριο, από το 1 έως το 5, πόσο πιστεύετε ότι έχετε ασυνείδητες προκαταλήψεις;
5. Μετά το εργαστήριο, από το 1 έως το 5, πόσο σημαντικό θεωρείτε ότι είναι το θέμα;
6. Από το 1 έως το 5, πόσο σημαντικό πιστεύετε ότι είναι να έχετε εργαλεία ή γνώσεις σχετικά με δραστηριότητες για να εργαστείτε πάνω σε αυτό το θέμα;
7. Από το 1 έως το 5, βαθμολογήστε αν το εργαστήριο ανταποκρίθηκε στις αρχικές σας προσδοκίες (1 - Καθόλου, 5 - Πάρα πολύ):
8. Βαθμολογήστε από το 1 (πολύ χαμηλό) έως το 5 (πολύ υψηλό) την ποιότητα των ακόλουθων υλικών και χαρακτηριστικών του εργαστηρίου:
 - Χώρος διεξαγωγής
 - Εργασιακή ατμόσφαιρα
 - Παρουσιάσεις και κείμενα
 - Η ατμόσφαιρα στην οποία διεξάγεται το εργαστήριο
 - Προετοιμασία των συντονιστών
9. Μοιραστείτε τυχόν σχόλια που δεν περιλαμβάνονται στο παρόν ερωτηματολόγιο.

4.10.5 Εκκίνηση έκθεσης εικόνων

Ονομασία της δραστηριότητας	Εκκίνηση έκθεσης εικόνων
Αριθμός συμμετεχόντων	Τουλάχιστον 15
Προφίλ του συμμετέχοντα	18 - 25 ετών
Χρόνος	1h30min
Στόχος	Πρώθηση κρίσιμων συζητήσεων σχετικά με τις ασυνείδητες προκαταλήψεις, ενθάρρυνση της ενσυναίσθησης και έμπνευση των συμμετεχόντων να σκεφτούν πώς να αμφισβητήσουν και να μειώσουν τις προκαταλήψεις στους εαυτούς τους και στις κοινότητές τους.
Περιγραφή της δραστηριότητας βήμα προς βήμα, συμπεριλαμβανομένης της προετοιμασίας εάν είναι απαραίτητο	Προετοιμασία: Οι εκπαιδευτές πρέπει να εκτυπώσουν αρκετές εικόνες που μπορεί να προκαλέσουν κρυφές προκαταλήψεις στους συμμετέχοντες. Ο ελάχιστος αριθμός εικόνων που πρέπει να εκτυπωθούν είναι 10. Κρεμάστε τις φωτογραφίες σε ένα δωμάτιο, διαφορετικό από αυτό όπου θα συγκεντρωθούν οι συμμετέχοντες. Εφαρμογή: 1. Ο εκπαιδευτής καλεί τους συμμετέχοντες να εισέλθουν στην αίθουσα όπου είναι κρεμασμένες οι εικόνες, προτείνοντας να τις κοιτάξουν σιωπηλά και να αφιερώσουν χρόνο για να προβληματιστούν. 2. Οι εικόνες θα πρέπει να απεικονίζουν ανθρώπους που είναι συχνά αμφιλεγόμενοι σύμφωνα με το κυρίαρχο ρεύμα: 1. Μια ηλικιωμένη γυναίκα ντυμένη με αποκαλυπτικά ρούχα- 2. Ένας έγκυος τρανς άνδρας- 3. Μια queer οικογένεια- 4. Ένας άνδρας που φροντίζει τα παιδιά και το σπίτι και στο βάθος μια γυναίκα που εργάζεται μπροστά στο λάπτοπ της- 5. Μια ομάδα προσφύγων σε μια ουρά περιμένοντας για έγγραφα. 3. Στη συνέχεια, ο εκπαιδευτής θα διανείμει ένα διαδικτυακό ερωτηματολόγιο μέσω του οποίου οι συμμετέχοντες μπορούν να απαντήσουν ανώνυμα - το Kahoot μπορεί να είναι ένα χρήσιμο εργαλείο - στο οποίο θα βρουν μια κλίμακα που έχει αποδοθεί σε κάθε εικόνα και θα βαθμολογήσουν από το 1 έως το 5 το επίπεδο ανησυχίας τους σχετικά με μια εικόνα (1 - έλλειψη σκανδάλου- 5 - υψηλό επίπεδο ανησυχίας). 4. Αφού ψηφίσουν όλοι οι συμμετέχοντες, οι εκπαιδευτές μπορούν να αρχίσουν να συζητούν εικόνα προς εικόνα τι μπορεί να προκαλέσει κάποιον, διερευνώντας τις ασυνείδητες προκαταλήψεις και τα χαρακτηριστικά που προκαλούν. Οι ερωτήσεις μπορεί να είναι οι εξής:

	α) ποια χαρακτηριστικά πιστεύετε ότι θα μπορούσαν να αποτελέσουν έναυσμα για τους ανθρώπους; β) Τι είδους προκατάληψη μπορεί να συνδεθεί με αυτά τα ερεθίσματα; γ) Τι πιστεύετε ότι πρέπει να κάνει μια κοινωνία για να μειώσει αυτές τις ασυνείδητες προκαταλήψεις; 5. Στο τέλος της δραστηριότητας, οι εκπαιδευτές θα ζητήσουν από κάθε συμμετέχοντα μια μόνο λέξη για να προσδιορίσουν την εμπειρία της δραστηριότητας ως ανατροφοδότηση .
Υλικά που πρέπει να χρησιμοποιηθούν	▪ Εικόνες προς εκτύπωση ▪ Υλικά για την ανάρτηση των εικόνων στο δωμάτιο ▪ Συνδρομή σε μια δωρεάν εφαρμογή για τη δημιουργία ανώνυμων ερωτηματολογίων

5. Γλωσσάριο

Ηλικιωτισμός: Αθέμιτη μεταχείριση των ατόμων που γερνούν ή που είναι ηλικιωμένοι (www.dictionary.cambridge.org).

Μεροληψία απόδοσης: Η τάση να αποδίδονται αιτίες σε συμπεριφορές ή γεγονότα με τρόπο που μπορεί να είναι ανακριβείς ή προκατειλημμένες, συχνά επηρεασμένες από προσωπικές πεποιθήσεις ή στερεότυπα (www.oxford-review.com).

Προκατάληψη ομορφιάς: Η τάση να ευνοούνται τα ελκυστικά άτομα έναντι εκείνων που θεωρούνται λιγότερο ελκυστικά σε διάφορα κοινωνικά και επαγγελματικά πλαίσια (www.equalture.com).

Άσκηση καταιγισμού ιδεών: Ομαδική δραστηριότητα με στόχο τη δημιουργία δημιουργικών ιδεών και λύσεων μέσω ανοικτής και αυθόρμητης συζήτησης (www.mural.co).

Μεροληψία επιβεβαίωσης: Η τάση αναζήτησης, ερμηνείας και απομνημόνευσης πληροφοριών που επιβεβαιώνουν τις προϋπάρχουσες πεποιθήσεις ή υποθέσεις του ατόμου, ενώ αγνοεί τα αντίθετα στοιχεία (www.britannica.com).

Προκατάληψη συμμόρφωσης: Η τάση να ευθυγραμμίζει κανείς τις πεποιθήσεις και τις συμπεριφορές του με εκείνες της ομάδας του, συχνά εις βάρος της ατομικής κρίσης ή της κριτικής σκέψης (www.scribbr.com).

Εφέ αντίθεσης: (Caccavale J., 2020): Η αντίληψη των διαφορών μεταξύ δύο πραγμάτων που συγκρίνονται άμεσα μεταξύ τους, κάνοντας το ένα να φαίνεται πιο ακραίο ή αξιοσημείωτο σε αντίθεση με το άλλο.

Πολιτιστικό Tandem: Σύμπραξη μεταξύ ατόμων από διαφορετικές κουλτούρες ή υπόβαθρα για την ανταλλαγή γνώσεων, δεξιοτήτων και προοπτικών (Porshneva et al., 2020).

Συζήτηση: Δομημένες συζητήσεις όπου οι συμμετέχοντες υποστηρίζουν αντίθετες απόψεις για ένα συγκεκριμένο θέμα, με στόχο να πείσουν και να πείσουν το ακροατήριο (www.britannica.com).

Προκατάληψη λόγω φύλου: Προκατάληψη ή διάκριση με βάση το φύλο ενός ατόμου, που συχνά ευνοεί το ένα φύλο έναντι του άλλου σε διάφορες πτυχές της ζωής (www.dictionary.cambridge.org).

Halo Effect: (www.britannica.com).

Επίδραση Κέρατα: Το αντίθετο του φαινομένου Halo, όπου ένα άτομο κρίνεται αρνητικά σε πολλαπλές ιδιότητες ή χαρακτηριστικά με βάση μια αρχική αρνητική εντύπωση (www.oxfordreference.com).

Ανθρώπινη Βιβλιοθήκη: Εκδηλώσεις όπου άτομα με διαφορετικό υπόβαθρο λειτουργούν ως "βιβλία", μοιράζονται τις προσωπικές τους ιστορίες και εμπειρίες για να αμφισβητήσουν τα στερεότυπα και να προωθήσουν την κατανόηση (www.pro.affluences.com).

Μικροεπιθέσεις: (Limbong A., 2020)

Μη τυπική εκπαίδευση: Εκπαιδευτικές διαδικασίες που συμπληρώνουν την τυπική εκπαίδευση, δίνοντας συχνά έμφαση στις πρακτικές δεξιότητες και την προσωπική ανάπτυξη (www.coe.int).

Παιδαγωγικό παιχνίδι: (Barseghian T., 2011).

Φωνή φωτογραφίας: et al., 2022).

Προκατάληψη: Προκατασκευασμένες γνώμες ή στάσεις που συνήθως κρατούνται χωρίς επαρκή στοιχεία ή αιτιολόγηση (www.dictionary.cambridge.org).

Φυλή: Κοινωνικά κατασκευασμένες κατηγορίες που βασίζονται σε φυσικά χαρακτηριστικά και χρησιμοποιούνται συχνά για την ταξινόμηση των ανθρώπων σε διακριτές ομάδες (www.dictionary.cambridge.org).

Ραντεβού ταχύτητας: (SALTO-YOUTH, 2014): Μια δομημένη κοινωνική εκδήλωση όπου τα άτομα συναντιούνται και αλληλεπιδρούν για λίγο σε μια σειρά από χρονομετρημένες συνεδρίες, συνήθως για να βρουν πιθανούς ερωτικούς συντρόφους.

Αφήγηση ιστοριών: χρησιμοποιείται για να μεταφέρει ιδέες, συναισθήματα και την πολιτιστική κληρονομιά μεταξύ των γενεών (www.storynet.org).

Το θέατρο των καταπιεσμένων: Μια μορφή συμμετοχικού θεάτρου που ενθαρρύνει την αλληλεπίδραση του κοινού για τη διερεύνηση κοινωνικών και πολιτικών ζητημάτων (www.imaginaction.org).

Ασυνείδητη προκατάληψη: Μια συστηματική και συχνά ασυνείδητη τάση να ευνοούνται ορισμένα αποτελέσματα, πεποιθήσεις ή άτομα έναντι άλλων, επηρεάζοντας τις κρίσεις και τις αποφάσεις (www.diversity.ucsf.edu).

Εργασία για τη νεολαία: Δραστηριότητες και πρωτοβουλίες που αποσκοπούν στην υποστήριξη της προσωπικής, κοινωνικής και εκπαιδευτικής ανάπτυξης των νέων, συχνά μέσω δομημένων προγραμμάτων και καθοδήγησης (www.rjp-eu.coe.int).

6. Αναφορές

Agboola Sogunro, O. (2004). *Αποτελεσματικότητα της παιδαγωγικής του παιχνιδιού ρόλων στην εκπαίδευση ηγετών: μερικές σκέψεις*, Journal of Management Development, Vol. 23 No. 4, pp. 355-371

Allen, T., & Johnson, P. (2022). *Bias Awareness and Youth Work: A Reflective Practice*. Youth & Society, 54(3), 405-421.

Andreouli, E., Greenland, K., & Howarth, C. (2016). *Διακρίσεις, αδικία και ρατσισμός: UK Press: Exploring the Coverage of the 2011 English Riots in the UK Press (Διερεύνηση της κάλυψης των αγγλικών ταραχών του 2011 στον βρετανικό Τύπο)*. Journal of Community & Applied Social Psychology, 26(2), 135-150.

Augoustinos, M., & Every, D. (2007a). *Η γλώσσα της "φυλής" και της προκατάληψης: Ένας λόγος άρνησης, λογικής και φιλελεύθερης-πρακτικής πολιτικής*. Journal of Language and Social Psychology, 26(2), 123-141.

Baines A., Medina D., Healy C. (2023). *Χρήση του Debate ως εκπαιδευτικό εργαλείο*. Διαθέσιμο στο www.edutopia.org

Barseghian T. (2011). *Πώς τα παιχνίδια μπορούν να επηρεάσουν τη μάθηση*. Διαθέσιμο στο www.kqed.org

Besant H., (2016). *Το ταξίδι του καταϊγισμού ιδεών*. Regent University. Διαθέσιμο στη διεύθυνση www.regent.edu.

Brown, J., & Smith, L. (2019). *Κατανόηση των κοινωνικών πειραμάτων στην εργασία με νέους*. Oxford University Press

Bruno, R. T. (2013). Αφήγηση ιστοριών στη διαπολιτισμική εκπαίδευση. Στο: *Handbook of Research on Didactic Strategies and Technologies for Education: Incorporating Advancements* (σσ. 353-363). IGI Global.

C. Crestini, (2023), *Università, carriera e STEM: quanto pesano i pregiudizi inconsci?*. UniVe.

Caccavale J., 2020 *What Is Contrast Effect? Και πώς επηρεάζει την πρόσληψη*. Διαθέσιμο στο www.beapplied.com

Childress, J. (2020). *Δεοντολογία στην έρευνα για την εργασία με νέους: A Comprehensive Guide*. Palgrave Macmillan, Λονδίνο

Χαρτοφυλάκιο εργασίας για τη νεολαία του Συμβουλίου της Ευρώπης (2015). Διαθέσιμο στη διεύθυνση www.coe.int

ΑΣΤΕΡΙΣΜΟΙ (2020). *Αόρατος ρατσισμός και μικροαγριότητες*. Star Project. Διαθέσιμο στο [https://issuu.com/educaredirittiumani/docs/constellations - finalen/28](https://issuu.com/educaredirittiumani/docs/constellations_-_finalen/28)

Dovidio, J. F., Hewstone, M., Glick, P., & Esses, V. M. (Eds.). (2017). *The SAGE Handbook of Prejudice, Stereotyping and Discrimination (Το εγχειρίδιο της SAGE για τις προκαταλήψεις, τα στερεότυπα και τις διακρίσεις)*. Εκδόσεις SAGE.

Filippini G., (2023). *Photovoice: quando la partecipazione non funziona. Un'esperienza*. Università degli Studi di Padova

Έκθεση για τα θεμελιώδη δικαιώματα (2018), Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Gaertner, S. L., & Dovidio, J. F. (1986). *Η ανατρεπτική μορφή του ρατσισμού*. Στο J. F. Dovidio & S. L. Gaertner (Eds.), *Prejudice, Discrimination, and Racism: Theory and Research*. Academic Press.

Goffman, E. (2023). *Η τέχνη του κοινωνικού πειραματισμού*. Ετήσια Επιθεώρηση Κοινωνιολογίας, 49(1), 99-116.

Goodman, S. (2014). *Ανάπτυξη της κατανόησης της φυλετικής ομιλίας*. Στο S. Augoustinos & K. Every (Eds.), *The SAGE Handbook of Critical Discourse Analysis*. Εκδόσεις SAGE.

Gopal M. (2010). *Theatre of the Oppressed A Manual for Educators*, University of Massachusetts, Amhers

Hart, S. (2021). *Πειράματα πολιτικής για τη νεολαία: Καινοτομίες στην πράξη*. *Journal of Youth Studies*, 24(4), 521-534.

Jenkins, P. (2024). *Εκπαιδευτική αφήγηση. Ενίσχυση της μάθησης μέσω αφηγήσεων*. Brilliantio. Διαθέσιμο στο www.brilliantio.com

Kahneman, D. (2002). *Χάρτες περιορισμένης ορθολογικότητας: Μια προοπτική της διαισθητικής κρίσης και επιλογής*. Διάλεξη για το βραβείο Νόμπελ.

Kahneman, D. (2017). *Thinking. Fast and slow*. Ferrar, Straus and Giroux. New York
Lim bong A., 2020 - *Οι μικροεπιθέσεις είναι μεγάλη υπόθεση: Πώς να τις συζητάτε και πότε να απομακρύνεστε*. Διαθέσιμο στο www.npr.org

Lawrence, R. L., & Paige, D. S. (2016). Τι ήξεραν οι πρόγονοί μας: Διδασκαλία και μάθηση μέσω της αφήγησης ιστοριών. *New Directions for Adult and Continuing Education*, 149(Spring), 63-72.

Miller, R., & Hayward, M. (2020). *Συμπεριφορικές παρεμβάσεις στην εργασία με νέους*. New York: Routledge.

Εθνικός Οργανισμός Νεολαίας. (2023). *Αξιολόγηση του προγράμματος εργασίας για τη νεολαία: Μέθοδοι και προσεγγίσεις*. Διαθέσιμο στη διεύθυνση www.nya.org.uk

Picher, M.-C. (2007), *Η δημοκρατική διαδικασία και το θέατρο των καταπιεσμένων. Νέες κατευθύνσεις για την εκπαίδευση ενηλίκων και τη συνεχιζόμενη εκπαίδευση*, 2007: 79-88.

Policardo G.R., Prati F. (2023) *Don't judge a person by its cover: Human Library un intervento efficace per ridurre i pregiudizi?*. The Inquisive Mind

Porshneva Elena R., Markey Dominique, Abdulmianova Indira R., Marina V. Lebedeva (2020), *Teaching And Learning In Tandem: Ο διάλογος των πολιτισμών στην πράξη*, Πανεπιστήμιο της πόλης της Μόσχας, Ρωσία

Roy A. T. M. and Brenda Linda Alvarado Espinoza B. L. (2020) *Non-Formal Education as a Foundation for Active Learning*. Από *Ενεργός μάθηση - Θεωρία και πράξη*, Επιμέλεια: Lutsenko O. και Lutsenko G.

SALTO YOUTH (2016). Διαθέσιμο στο www.salto-youth.net

Santos B. (2018). *Teatro dell'oppresso: Radici e ali*. Traduzione e cura di Silvia Demozzi e Alessandro Tolomelli, CLUEB, Μπολόνια.

Smith, M. K. (2001). *Μη τυπική εκπαίδευση: Μια επισκόπηση της δια βίου μάθησης*. Από την εγκυκλοπαίδεια της άτυπης εκπαίδευσης.

Souba, W. (1978). *Η νευροεπιστήμη της λήψης αποφάσεων*. Academic Journal.

Steele, C. M., & Aronson, J. (1995). *Stereotype Threat and the Intellectual Test Performance of African Americans*. *Journal of Personality and Social Psychology*, 69(5), 797-811.

Ηνωμένα Έθνη. (2023). *Κατευθυντήριες γραμμές για τη δεοντολογική έρευνα για τη νεολαία*. Διαθέσιμος στη διεύθυνση: www.un.org

Σύμπραξη νέων. (2021). *Συνεργατικές προσεγγίσεις στην έρευνα για την εργασία των νέων*. Διαθέσιμο στη διεύθυνση: www.youthpartnership.net

7. Ιστογραφία

- www.beapplied.com
- www.brilliantio.com
- www.britannica.com
- www.coe.int
- www.dictionary.cambridge.org
- www.diversity.ucsf.edu
- www.equalture.com
- www.europeanproceedings.com
- www.imagination.org
- www.issuu.com
- www.kqed.org
- www.mural.co
- www.npr.org
- www.nya.org.uk
- www.oxfordreference.com
- www.oxford-review.com
- www.pjp-eu.coe.int
- www.pro.affluences.com
- www.salto-youth.net
- www.scribbr.com
- www.storynet.org
- www.un.org/youthresearch
- www.youthpartnership.net

LIGHT

Centrum Wspierania
Edukacji
i Przedsiębiorczości

LA BENEVOLENCIA

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Συμπράξεις συνεργασίας στη νεολαία - LIGHT - Youth work sheds LIGHT to unconscious bias and invisible Racism, no. 2023-1-FR02-KA220-YOU-000151574.

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται είναι αποκλειστικά του/των συγγραφέα/ων και δεν αντανακλούν κατ' ανάγκη τις απόψεις και τις γνώμες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε ο EACEA μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι γι' αυτές.